ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS RÉSZÉRE A 2020. ELSŐ FÉLÉVI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOKRÓL

2020. szeptember

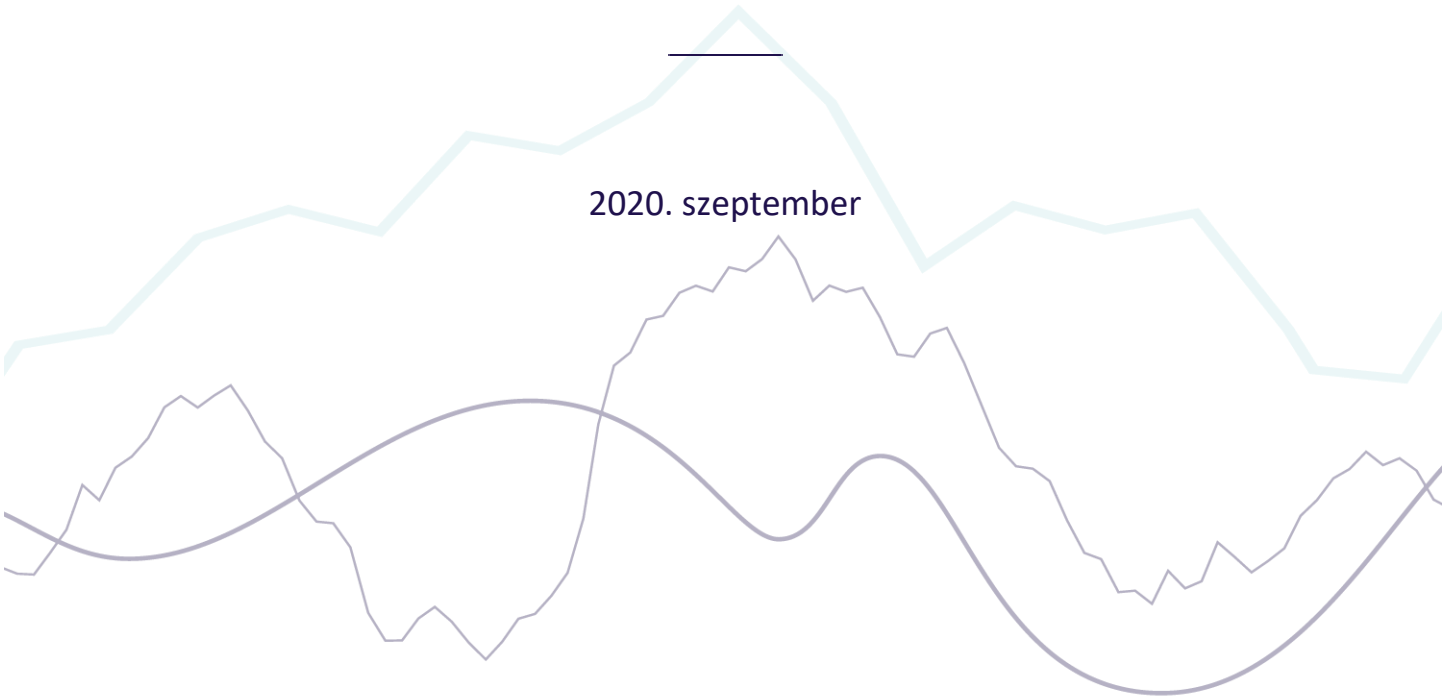

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS RÉSZÉRE A 2020. ELSŐ FÉLÉVI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOKRÓL

ÁSZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK ELNÖK

Engedélyező:
Domokos László
elnök

Szerkesztő:

SZAPPANOS JÚLIA projektvezető

Az elemzés elkészítését felügyelte:

DR. PULAY GYULA ZOLTÁN felügyeleti vezető

Készítették:

SZAPPANOS JÚLIA projektvezető

NOVÁK MÁRTA számvevő

VÁRADI TÍMEA gyakornok

BADAK RENÁTA számvevő

MELCHER ISTVÁN fogalmazó

SZUDI FERENCNÉ számvevő

URSITZ RÉKA gyakornok

Az Elemzés az interneten a www.asz.hu oldalon olvasható.

Kiadja az Állami Számvevőszék

EL-2771-009/2020.

TARTALOMJEGYZÉK

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ 5

AZ ELEMZÉS CÉLJA ÉS MÓDSZERE 7

ELEMZÉSI TAPASZTALATOK 8

1. Veszélyhelyzetre tekintettel megalkotott jogszabályok 8

1.1. Veszélyhelyzethez kapcsolódó fontosabb jogszabályok áttekintése 8

1.2. A költségvetés szerkezetének átalakítása a veszélyhelyzetre tekintettel és a veszélyhelyzetet követően 9

1.3. A veszélyhelyzetre tekintettel megalkotott jogszabályok költségvetési hatásai 10

2. Gazdasági prognózisok 10

2.1. A 2020-ra vonatkozó releváns gazdasági prognózisok bemutatása 10

3. Makrogazdasági környezet értékelése 12

3.1. A bruttó hazai termék 13

3.2. A fogyasztói árindex alakulása 13

3.5. A beruházások alakulása 14

4. A 2020. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása, különös tekintettel a járvány miatti leállások hatására, és a gazdaság újraindulásának jeleire 14

Az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása 2020. I. félévében 14

5. A költségvetés közvetlen bevételeinek alakulása 20

A vállalkozások költségvetési befizetései 20

A fogyasztáshoz kapcsolt adók 21

A lakosság költségvetési befizetései 24

Egyéb költségvetési befizetések 25

6. A költségvetés közvetlen kiadásainak alakulása 25

7. A költségvetési szervek és a fejezeti kezelési előirányzatok kiadásainak alakulása 26

8. A járvány elleni védelem és a járvány káros hatásainak enyhítése érdekében létrehozott három alap bevételeinek és kiadásainak alakulása 30

A Járvány Elleni Védekezési Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása 30

A Gazdaságvédelmi Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása 31

Az Európai Unióból Érkező Járvány Elleni Támogatások Alapja bevételeinek és kiadásainak alakulása 32

9. Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások alakulása 32

10. Az európai uniós fejlesztések kiadási előirányzatainak és az uniós bevételeknek az alakulása 33

Az európai uniós bevételek alakulása 33

Az európai uniós kiadások alakulása 34

Hozzájárulás az EU költségvetéséhez 36

11. Az állam vagyonával összefüggő bevételek és kiadások alakulása 36

Az egyes fejezetek tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos bevételeinek és kiadásainak alakulása 37

Az állami vagyon fejezet bevételeinek alakulása 37

Az állami vagyon fejezet kiadásainak alakulása 38

A XLIV. Nemzeti Földalap bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése 38

12. A helyi önkormányzatok központi költségvetési támogatásainak alakulása 39

Előirányzat- módosítások alakulása 39

Az előirányzatok teljesítésének alakulása 40

13. A központi tartalékok felhasználásának alakulása, ideértve az átcsoportosításokat is 42

0VA/JEVKT első féléves felhasználása 43

Rendkívüli kormányzati intézkedések tartalékának felhasználása 43

Céltartalék felhasználása 44

14. Az elkülönített állami pénzalapok bevételeinek és kiadásainak és egyenlegeinek alakulása . 44

15. A TB alapok bevételeinek, kiadásainak és egyenlegeinek alakulása 48

Nyugdíjbiztosítási Alap 49

Egészségbiztosítási Alap 51

16. Az államháztartás központi alrendszere egyenlegének alakulása 53

A pénzforgalmi hiány alakulása 53

17. Az államháztartás központi alrendszere adósságának alakulása, az államadósság biztonságos finanszírozásának értékelése 55

18. Az államadósság-mutató számlálójának és nevezőjének alakulását leginkább befolyásoló tényezők bemutatása 56

MELLÉKLETEK 59

1. számú melléklet: A Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendeletben megállapított forrásai és kiadásai (MFt) 59

2. számú melléklet: A 2020. évi Országvédelmi Alap/Járvány elleni védekezés központi tartaléka előirányzat felhasználása 2020.06.30. 60

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK 61

FOGALOMTÁR 63

JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE 64

Törvények 64

Kormányrendeletek 64

Határozatok 65

FELHASZNÁLT IRODALOM 68

HIVATKOZÁSJEGYZÉK 70

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Stabilitási törvény értelmében a Költségvetési Tanács félévente véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetéről, az államadósság várható alakulásáról. Az Állami Számvevőszék – elnökének a Tanács tagjaként ellátandó feladatait – a Tanács által tárgyalt kérdésekhez kapcsolódó elemzéseknek és megállapításoknak a Tanács rendelkezésére bocsátásával segíti. Az e célból készült elemzés a 2020. I. félévi költségvetési folyamatokról, valamint az azokat meghatározó kormányzati döntésekről és makrogazdasági körülményekről ad átfogó képet. Emellett – a szeptember elején már elérhető adatok alapján – bemutatja, hogy július-augusztusban miként módosult a központi költségvetés helyzete. Az elemzés összegzi, hogy az év egésze tekintetében milyen kockázati tényezők befolyásolják az államháztartás központi alrendszere hiányának és adósságának alakulását. A kockázatokat azonban nem számszerűsíti, mivel az Alaptörvény és a Stabilitási törvény értelmében a GDP reálértékének visszaesése esetén az államadósságmutató csökkentésének kötelezettsége nem áll fenn, attól a nemzetgazdasági egyensúly helyreállításához szükséges mértékben el lehet térni.
2020 márciusában a COVID-19 világjárvány Magyarországot is elérte. Ez, valamint a járvány kapcsán hozott intézkedések (ideértve a más országok által bevezetett korlátozásokat is) alapvetően megváltoztatták a költségvetési folyamatokat is. A Kormány – élve a veszélyhelyzetben őt megillető felhatalmazással – kormányrendeletben átrendezte a költségvetés szerkezetét, ezáltal nagyobb mozgásteret teremtve a járvány megfékezéséhez és negatív hatásainak enyhítéséhez szükséges kiadások teljesítéséhez. A költségvetési, illetve az Egészségbiztosítási Alap terhére teljesített kiadások márciustól kezdve jelentősen megemelkedtek. A gazdasági visszaesésnek, illetve a célzott adókönnyítésnek a központi költségvetés bevételeit mérséklő hatása 2020 májusától vált erőteljesebbé, amelyet részben ellensúlyoztak a veszélyhelyzetre tekintettel elrendelt rendkívüli adókból, illetőleg a gépjármű adó teljes összege központosításából származó többletbevételek. Mindezek következtében az államháztartás központi alrendszerének 2020. I. félévi pénzforgalmi hiánya 1 837,0 Mrd Ft lett, amely a költségvetési törvényben rögzített éves értéknek az ötszörösét tette ki. A hiányt a központi költségvetés kiadásainak az időarányost 10,1 százalékponttal meghaladó teljesítése, valamint az okozta, hogy a társadalombiztosítási alapok bevételei 2,6 százalékponttal elmaradtak az időarányostól, kiadásai viszont 2,4 százalékponttal meghaladták azt. Az államháztartás központi alrendszerének 2020. I. félévi egyenlege a központi költségvetés 1 534,3 Mrd Ft-os hiányából, az elkülönített állami pénzalapok 11,2 Mrd Ft-os többletéből, valamint a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 313,9 Mrd Ft-os hiányából tevődött össze.

A Járvány Elleni Védekezési Alapból 642,2 Mrd Ft felhasználás történt, amely 216,0 Mrd forinttal haladja meg az Alap bevételeit. Gazdaságvédelmi kiadásokra szóló felhasználás 872,8 Mrd Ft volt, ami 69,6 Mrd forinttal marad el a rendelkezésre álló kerettől. A Gazdaságvédelmi Alap részévé vált Nemzeti Foglalkoztatási Alap 206 Mrd Ft kiadása időarányosnak tekinthető. Az Európai Unióból Érkező Járvány Elleni Támogatások Alapba forrás az Európai Uniótól nem érkezett, így kiadás sem teljesült belőle.

Az uniós keretek minél teljesebb kihasználása érdekében a központi költségvetés uniós fejlesztési kiadásai közel 250 Mrd forinttal meghaladják az időarányost felhasználást. Ezzel szemben az uniós programok ez évre tervezett bevételei több mint 250 Mrd forinttal elmaradtak az időarányos teljesüléstől.

A központi költségvetés adóssága 2020. június végén 31 853,3 Mrd Ft volt, 7,3 százalékkal magasabb, mint 2019 végén. A legnagyobb mértékű (18,0%-os) növekedés a devizában denominált kötvények esetében következett be. A forintadósság 4,9 százalékkal emelkedett. A devizaadósságot a belföldi devizakötvény kibocsátás 17,6 milliárd forinttal, a devizahitel lehívása 75,9 milliárd forinttal tovább emelte. A forint árfolyamának gyengülése következtében 385,3 milliárd forinttal növekedett a devizaadósság forintértéke.

A költségvetési törvény a 2020. évi GDP várható nominális értékét 48 779,5 Mrd forintban rögzíti. A GDP I. félévben ezen érték 44,0%-át érte el a KSH 2020. szeptember 1-jei becsült adatai szerint. A GDP reálértékének növekedése már 2020. I. negyedévében is elmaradt a kormányzati prognózisban előre jelzett 4 százalékos növekedéstől, a GDP volumennövekedése 2,2%-ot ért el. 2020. II. negyedéves visszaesés 13,6%-os volt

az előző év azonos időszakához képest. Féléves viszonylatban 6,1%-os volt a gazdasági teljesítményromlás. A 2020 II. negyedévi visszaeséshez a felhasználói oldalon a legnagyobb mértékben (7.7 százalékponttal) a külkereskedelmi egyenleg romlása járult hozzá, elsősorban az EU országokba irányuló export drasztikus visszaesése következtében. A végső fogyasztás mérséklődése 4,5 százalékponttal, a bruttó felhalmozás szűkülése 1,4 százalékponttal vetette vissza a gazdasági teljesítményt. Az export visszaesése közvetlenül kevésbé érinti a költségvetési bevételeket, mivel az export után hazai adófizetési kötelezettség nem keletkezik.

Termelési oldalról a szolgáltatások csökkenő teljesítménye 6,4 százalékponttal, az ipari termelés visszaesése 4,3 százalékponttal mérsékelte a II. negyedéves GDP-t. A koronavírus-járvány miatti leállások az oktatás, a humán egészségügyi ellátások, a művészet, szórakoztatás, szabadidő szolgáltatás, a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás területeken drasztikus visszaesést okoztak.

A világ nagy globális szervezeteinek előrejelzései a várható 2020. évi gazdasági visszaesést érintően bizonytalanok. A 2020-2024. évi Konvergencia Program éves szinten a külkereskedelmi egyenleg romlásával és a bruttó felhalmozás mérséklődésével számolt, ugyanakkor növekedést prognosztizált a végső fogyasztásban. Ennek egyik eleme a kiskereskedelmi forgalom, amelyet a járvány miatti korlátozások jelentősen érintettek. Az élelmiszereken, gyógyszereken és számítástechnikai eszközök kívül a kiskereskedelmi forgalom jelentősen visszaesett. A fogyasztás egy része véglegesen meghiúsult, de más termékek esetében elképzelhető, hogy csak a vásárlás elhalasztására került sor.

A háztartások fogyasztási kiadásai visszafogásával párhuzamosan a lakossági megtakarítások növekedtek. Ez kedvező feltételt teremt a növekvő államadósság nagyrészt hazai forrásokból történő finanszírozásához. A lakosság nettó pénzügyi vagyona 2020. II. negyedévében közel 1500 Mrd forinttal nőtt.

A 2020. július-augusztusi költségvetési folyamatok néhány jellemzője

2020. júliusában és augusztusában folytatódott a költségvetési hiány emelkedése, de a márciusi, májusi és júniusi összegnél számottevően kisebb mértékben. A hiány növekedését mérsékelte, hogy az uniós programok bevétele előirányzaton két hónap alatt közel 300 Mrd Ft értékű bevétel érkezett be a költségvetésbe. Az államháztartás központi alrendszernek hiánya 2020 július végén 2165,0 Mrd Ft volt, augusztus végére pedig 2261,3 Mrd forintot ért. Ennek ellenére a központi költségvetés adóssága július hó folyamán csökkent, mivel a forint árfolyamának korábbi gyengülése miatti devizaadósság növekedés a június végi 385,3 milliárd forintról 184,4 Mrd forintra csökkent. Ugyanakkor tovább folytatódott a lakossági állampapír állomány csökkenése, a tavalyi év végéhez képest 6,1 százalékkal, 608,4 Mrd forinttal, a korábban említett ok következtében.

A Pénzügyminisztérium 2020. augusztus 24-i közleményében bejelentette, hogy emelte a hiányra vonatkozó előrejelzését: az államháztartás központi alrendszerének becsült éves pénzforgalmi hiánya 1 710 Mrd Ft-tal 1 890 Mrd Ft-ról 3.600 Mrd Ft-ra emelkedett. Ez az eredeti hiánycél közel tízszerese, és a félévi hiány közel kétszerese. Ez a hiány mozgásteret ad további gazdaságélénkítő intézkedések bevezetésére is. Az Államadósság Kezelő Központ Zrt. 2020. augusztus 26-án módosította 2020. évi finanszírozási tervét. A legutóbb májusban módosított tervhez képest 1856 Mrd forinttal megnövelte a bruttó kibocsátást, ezen belül szinte kizárólag a forintkibocsátást. A lakossági állampapírok kibocsátásának több mint 800 Mrd forintos növelését tervezik a májusi tervhez képest. Ez - tekintettel a külföldi befektetők által tartott forintkötvények állományának ez évi jelentős csökkenésére – azt jelenti, hogy a megnövekedett hiány finanszírozása döntő részben hazai forrásokból történik majd.

AZ ELEMZÉS CÉLJA ÉS MÓDSZERE

Az elemzés elsődleges célja, hogy a Költségvetési Tanácsot (KT) segítse a 2020. I. félévi költségvetési folyamatok értékelésében, illetve az év II. felében várható költségvetési folyamatok (a bevételek, a kiadások, a hiány és az államadósság alakulása, az államadósság finanszírozásának lehetőségei) feltérképezésében. A KT a Stabilitási tv. 23. § (1) bekezdés c) pontja alapján nyilvánít véleményt a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetéről, az államadósság várható alakulásáról. Emellett az elemzés a közvélemény tájékoztatását is szolgálja, azáltal, hogy egy kormánytól független szervezet, szilárd szakmai alapokon értékeli a járvány miatti gazdasági megtorpanás költségvetésre gyakorolt hatását. A korábbiaktól lényegesen eltérő költségvetési folyamatok részletes megismerése, és az összefüggések feltárása fontos hozzájárulás az ÁSZ tanácsadó tevékenységében.

Az elemzés a témában készült hazai és nemzetközi dokumentumok, a hazai veszélyhelyzethez kapcsolódó jogszabályok, az ÁSZ által külső szervezetektől (PM, ITM) a témában elemzéshez bekért, illetve a Magyar Államkincstár (továbbiakban: Kincstár) és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) által rendszeresen (havonta) megküldött dokumentumok feldolgozásával készült. A főbb megalapozó dokumentumok közé tartoztak továbbá a PM, a kormányzat és a fontosabb nemzetközi szervezetek (IMF, Világbank, Európai Bizottság, OECD) által készített jelentések, tájékoztatók, előrejelzések, a KSH által készített gyorstájékoztatók és a STADAT adatok.

Az elemző munka során a költségvetési és a makrogazdasági folyamatok összefüggéseit értékeltük, az előirányzatok alakulásánál figyelembe vettük a koronavírus hatásainak ellensúlyozása miatt hozott intézkedéseket, ezért esetenként a törvényi előirányzat helyett a veszélyhelyzet idején a kormány által módosított előirányzatokhoz hasonlítottuk az egyes jogcímek teljesülését. Az értékelés során figyelembe vettük, hogy az egyes előirányzatok az intézkedéseknek köszönhetően bizonyos esetekben időbeli elcsúszással teljesülnek az év második felében. Kockázatosnak értékeltük, ha az időarányos teljesülés alapján a bevételi előirányzatok esetében a tervezettnél alacsonyabb, illetve a kiadási előirányzatok esetében a tervezettnél magasabb mértékű év végi teljesülés várható. Az elemzésben figyelembe vettük, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt a költségvetési törvényt érintően három olyan kormányrendelet született, amely különleges jogszabályi környezet alapján a költségvetési törvénytől való eltérést fogalmazott meg.

Az elemzés bemutatja a fontosabb nemzetközi (IMF, Világbank, Európai Bizottság, OECD) és hazai (Kormány, PM) szervezetek gazdasági prognózisait, a 2020. év I. félévi költségvetési folyamatokat lényegesen érintő, a koronavírus-járvány következményeinek elhárítására elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel megalkotott jogszabályokat. A jogszabályok bemutatása cél, közvetlen költségvetési hatás, a költségvetés szerkezetének átalakítása alapján történt.

Az elemzés a 2020. I. félévi költségvetési folyamatokra fókuszál, ennek megfelelően történik a jogszabályok, makrogazdasági környezet, prognózisok bemutatása is. A 2020-ra vonatkozó releváns gazdasági prognózisok bemutatása kronologikus sorrendet követ, a Kormány által alkotott 2020. március 11-én kelt a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III.11.) Korm. rendelettel kezdődően. A koronavírus-járvány következtében elfogadott jogszabályokat lehetséges költségvetési hatásúk szerint megvizsgáltuk, így az elemzésben a költségvetés bevételi/ kiadási oldalára ható szabályozásokat mutattuk be. A koronavírus-járvány hatására a veszélyhelyzet idejére a költségvetés szerkezetében is történtek átalakítások, melyet az elemzés bemutat.

ELEMZÉSI TAPASZTALATOK

1. Veszélyhelyzetre tekintettel megalkotott jogszabályok

Az elemzés első fejezetében a 2020. I. félévi költségvetési folyamatokat érintő, a 2020. évi koronavírus-járvány következményeinek elhárítására elrendelt veszélyhelyzethez kapcsolódó fontosabb jogszabályokat, jogszabályváltozásokat tekintettük át.

1.1. Veszélyhelyzethez kapcsolódó fontosabb jogszabályok áttekintése

A 2020-as COVID–19 koronavírus-járvány magyarországi első regisztrált esetét március 4-én jelentették be. A Kormány 2020. március 11-én a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló **40/2020. (III.11.)** Korm. rendelettel az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó járvány következményeinek elhárítására, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett.

A 2020. március 11-én kihirdetett koronavírus-járvány miatti veszélyhelyzethez kapcsolódóan jelent meg a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló **47/2020. (III. 18.)** Korm. rendelet.

A 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet közterhekkel kapcsolatos részletszabályairól 2020. március 23-án jelent meg a **61/2020. (III. 23.)** Korm. rendelet, amely a részletes szabályozás mellett új intézkedéseket is hozott. A szociális hozzájárulási adó és szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettség alól 2020. március és június közötti időszakra mentesültek a rendeletben meghatározott bizonyos tevékenységet (például: vendéglátás, műsorszolgáltatás) főtevékenységként folytatók.

A 2020. évi Költségvetési tv., az Áht. és a Nemzeti Foglalkoztatási Alap (NFA) bizonyos rendelkezéseit a veszélyhelyzet idejére az április 6-án megjelent, a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló **92/2020. (IV. 6.)** Korm. rendelet megváltoztatta, amely a járvány elleni védekezéshez szükséges kiadásokról és a források biztosításáról rendelkezett. (1. sz. melléklet)

A kutató-fejlesztő tevékenységet végző munkavállalók veszélyhelyzet idején megvalósuló foglalkoztatásának a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében történő támogatásáról szóló **103/2020. (IV. 10.)** Korm. rendelet célja a kutató-fejlesztői munkahelyek megőrzése volt.

2020. április 16-án lépett hatályba a veszélyhelyzet idején történő csökkentett munkaidős foglalkoztatásnak a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében történő támogatásáról szóló **105/2020. (IV. 10.)** Korm. rendelet, amellyel bevezetésre került egy bértámogatási program a munkahelyek fenntartása érdekében. A Korm. rendelet szerint az állami foglalkoztatási szervként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalhoz a veszélyhelyzettel összefüggő gazdasági okból a munkavállaló és a munkáltató által benyújtott együttes kérelem alapján vissza nem térítendő támogatás nyújtható a munkavállaló részére három hónap időtartamra.

A költségvetési átcsoportosításokat követően különadók kerültek bevezetésre a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása érdekében a Járványügyi Alap feltöltését szolgáló, hitelintézetek járványügyi helyzettel összefüggő különadójáról szóló **108/2020. (IV. 14.)** és a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása érdekében a Járványügyi Alap feltöltését szolgáló kiskereskedelmi adóról szóló **109/2020. (IV. 14.)** Korm. rendeletekkel. A 108/2020. (IV. 14.) Korm. rendeletben megállapított fizetési kötelezettség a 2020. évi XLVI. törvény hatályba lépését követően is megmaradt a 2020. adóévre vonatkozóan. A 109/2020. Korm. rendeletben meghatározott fizetési kötelezettséget a 2020. évi XLV. törvény 10. §. szerint augusztustól nem kell teljesíteni.

2020. április 16-án lépett hatályba a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a látvány-csapatsportok támogatásának eltérő szabályairól szóló **116/2020. (IV. 15.)** Korm. rendelet.

Az adózási könnyítések részletes szabályozására 2020. április 21-én jelent meg a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklése érdekében szükséges adózási könnyítésekről szóló **140/2020. (IV. 21.)** Korm. rendelet, mely a veszélyhelyzet megszűnésével, 2020. június 18-án hatályát vesztette.

Az EKHO mértéke 15,5%, a -SZOCHO mértéke 2020. július 1-jétől az adóalap 15,5%-a lett. A rendelet egyik legfontosabb szabályaként a 2020. április 22. és 2020. szeptember 30-a között esedékessé váló éves és soron kívüli társasági adó, helyi iparűzési adó, KIVA, energiaellátók jövedelemadója megállapítási, bevallási és fizetési kötelezettségüknek, továbbá az adóelőleg-megállapítási és bevallási kötelezettségüknek 2020. szeptember 30-ig tehetnek eleget. Az innovációs járulék megállapítási, bevallási és fizetési kötelezettségnek is 2020. szeptember 30-ig lehet eleget tenni.

A rendelet hatálybelépésének napjától 2020. december 31-ig az eltöltött vendégéjszaka utáni idegenforgalmi adót az adó alanyának nem kell megfizetnie, az adó beszedésére kötelezettnek nem kell beszednie, befizetne, a megállapított, de be nem szedett adót azonban be kell vallania az adóhatósághoz.

A rendelet a Széchenyi Pihenő Kártya formájában adható összegeket is megemelte, valamint a juttatást mentesített a SZOCHO fizetési kötelezettség alól a 2020. június 30-ig adott juttatások esetén.
A 40/2020. (III.11.) Korm. rendelettel 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet a **282/2020. (VI. 17.)** Korm. rendelettel és a 2020. évi LVII. törvény elfogadásával, 2020. július 18-án szűnt meg.

A **41/2020 (VI. 17.)** ME határozattal hatályba lépett a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló **2020. évi LVIII.** törvény, valamint a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény módosításáról szóló **2020. évi LX. törvény.**

A 2020.évi LVIII. törvényt az Országgyűlés a veszélyhelyzet idején megalkotott jogszabályok, megtett rendkívüli intézkedések esetében a veszélyhelyzetet követő egyértelmű, kiszámítható átmenet biztosítására fogadta el. A 140/2020. (IV. 21.) Korm. rendelettel összhangban maradtak a különböző adók megállapítására, bevallási és fizetési kötelezettségére vonatkozó rendelkezések (törvény 33. §), a Széchenyi Pihenő Kártya formájában adható összegek, rekreációs keretösszegek (törvény 40. §), továbbá a fizetés nélküli szabadságra vonatkozó rendelkezések (törvény 41. §).

A 61/2020. (III. 23.) Korm. rendelettel összhangban a törvény 34. § (5) bekezdésben meghatározásra kerültek a rehabilitációs hozzájárulás fizetésére vonatkozó előírások.

A 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet szerint a turizmusfejlesztési hozzájárulás megfizetésére kötelezetteknek a 2020. március 1. napjától 2020. június 30. napjáig terjedő időszakra nem kellett turizmusfejlesztési hozzájárulást fizetni, amely határidőt a törvény 35. §-a 2020. december 31-ig meghosszabbított.

A 2020. évi LX. törvény 77. §-a szerint a települési önkormányzatot az általa 2020. évben beszedett gépjárműadó nem illeti meg, a beszedett adó 40%-a a XLVI. Járvány Elleni Védekezési Alap fejezet bevétele lesz.

1.2. A költségvetés szerkezetének átalakítása a veszélyhelyzetre tekintettel és a veszélyhelyzetet követően

A 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet, elfogadásával a 2020. évi Költségvetési törvényt a veszélyhelyzet idejére módosította, szerkezeti átalakításokat is végrehajtott. A 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet 2. §. (3). bekezdése szerint a XXII. Miniszterelnöki Kormányiroda fejezethez tartozó Országvédelmi Alap elnevezése Járvány Elleni Védekezés Központi Tartalékára változott. A Nemzeti Foglalkoztatási Alapon

belül létrejött a Munkahely-megtartási program cím, a fejezet előirányzatai a rendelet elfogadásával a XLVII. Gazdaságvédelmi Alap fejezetbe kerültek át.
Az Országgyűlés a veszélyhelyzet megszűnését követően a 2020. évi LX. törvénnyel elfogadta a 2020. évi Költségvetési tv. módosítását, amellyel tudomásul vette a XLVI. Járvány Elleni Védekezési Alap, a XLVII. Gazdaságvédelmi Alap és a XLVIII. Európai Unióból Érkező Járvány Elleni Támogatások Alapja fejezetek létrejöttét. A 92/2020 (IV. 6.) Korm. rendeletben elfogadott szerkezet a veszélyhelyzet megszűnését követően nem változott.

1.3. A veszélyhelyzetre tekintettel megalkotott jogszabályok költségvetési hatásai

A koronavírus-járvány következményeinek elhárítására a Kormány 2020. március hónapban veszélyhelyzetet hirdetett ki, amely idején megtett intézkedések hatásai határozottan jelentkeztek a 2020. I. félévi költségvetés bevételi és kiadási oldalán. A 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet a járványügyi védekezés és a gazdaság újraindítása érdekében létrehozta a XLVI. Járvány Elleni Védekezési Alapot, mely esetében 426,2 Mrd Ft felhasználható keret állt rendelkezésre a járványügyi védekezést szolgáló eszközbeszerzésekre, beruházásokra, a járványelleni védekezésben résztvevő szervezetek támogatására (2. számú melléklet).

A 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet a járványügyi védekezés és a gazdaság újraindítása érdekében létrehozott egy másik alapot is, a XLVII. Gazdaságvédelmi Alapot.
A JEVA, valamint a GVA vonatkozásában további értékelést az elemzés 8. fejezete tartalmazza.

2. Gazdasági prognózisok

A nemzetközi szervezetek (IMF, Világbank, OECD, Európai Bizottság) és a Magyarországon készített (PM, Kormány) nyilvánosan elérhető GDP előrejelzéseket tekintettük át az elemzés második fejezetében.

2.1. A 2020-ra vonatkozó releváns gazdasági prognózisok bemutatása

A 2020. évre készített hazai és nemzetközi GDP előrejelzéseket az 1. táblázat mutatja be.

1. táblázat

A reál GDP 2020. évi értékére vonatkozó előrejelzése (%)

Forrás	Előrejelzést készítő	Előrejelzés 2020-ra
Hazai	PM (2019.)	4,0
	PM (2020. július)	-5,0
	Kormány - Konvergencia Program	-3,0
	*Konvergencia Program 1**	*-2,6*
	*Konvergencia Program 2***	*-4,31*
Nemzetközi	Világbank	-5,0
	Európai Bizottság (2020. május)	-7,0
	Európai Bizottság (2020. július)	-7,0
	OECD – egy járványhullám (single-hit scenario)***	-8,0
	OECD – kettő járványhullám (double-hit scenario)	-10,0
	IMF (2020. április)	-3,1

Forrás: Világbank (2020), Magyarország Kormánya (2020), PM (2019, 2020), OECD (2020), IMF (2020), Európai Bizottság (2020) alapján ÁSZ szerkesztés

**2020. III. negyedévében ér véget a járvány*
***2020. IV. negyedévében ér véget a járvány*
**** 2020. június*

Nemzetközi előrejelzések

A Világbank 2020 júniusában készült gazdasági előrejelzésében 5,0 %-os reál GDP csökkenést prognosztizált (Világbank, 2020), amely a 2020 januárjában készült előrejelzéséhez képest 8 %-kal alacsonyabb adat.

Az Európai Bizottság a koronavírus-járvány hatásait is figyelembe véve publikálta 2020. május 6-án a tavaszi európai gazdasági előrejelzését. (Európai Bizottság, 2020a) Az előrejelzésben a reál GDP 7,0%-os visszaesését prognosztizálta, amelyen a 2020 júliusában készült előrejelzés sem változtatott. Az Európai Bizottság 2020. májusi prognózisát a 2. táblázat mutatja be.

2. táblázat

Magyarországra vonatkozó Európai Bizottság által készített prognózis (%)

	2020.
Háztartások fogyasztása	-6,0
Közösségi fogyasztás	5,0
Bruttó felhalmozás összesen	-18,7
Export	-14,0
Import	-15,0
Reál GDP változása	-7,0
Munkanélküliségi ráta	7,0
Folyó fizetési mérleg változása	1,3
Infláció	3,5

Forrás: Európai Bizottság (2020a, 2020b) alapján ÁSZ fordítás és szerkesztés

Az OECD 2020 júniusában tette közzé a koronavírus-járvány lehetséges hatásaira tekintettel készült gazdasági előrejelzését. (OECD, 2020) Az OECD két szcenáriót készített, mindkét szcenárió a legpesszimistábbnak tekinthető a nemzetközi szervezetek előrejelzései között. Az OECD által készített két forgatókönyv által prognosztizált adatokat a következő. táblázat mutatja be.

3. táblázat

Az OECD által 2020. évre prognosztizált adatok (2020. június)*

	1. forgatókönyv	**2. forgatókönyv**
Háztartások fogyasztása	-6,4	-8,8
Közösségi fogyasztás	+2,3	+2,3
Bruttó felhalmozás összesen	-15,8	-18,3
Export	-6,9	-8,1
Import	-5,8	-7,0
Reál GDP változása	-8,0	-10,0
Munkanélküliségi ráta	6,3	6,9
Folyó fizetési mérleg	-1,2	-1,3
Maginfláció	2,6	2,9
Fogyasztói ár-index változása	3,5	3,5

Forrás: OECD (2020) alapján ÁSZ fordítás és szerkesztés, * A reál GDP a 2019. év, mint bázisév alapján

A termelés és szolgáltatóipar nagy részének leállása, valamint a nemzetközi kereskedelem megszakadása miatt (OECD, 2020), amennyiben az első forgatókönyv – vagyis egy járványhullám és a gazdaság egyszeri leállása - következik be 8%-os gazdasági visszaesés prognosztizálható. A második forgatókönyv szerint két hullámban következik be a járvány és a gazdasági leállás, ekkor a reál GDP 10%-os visszaesése jelezhető. Az OECD Magyarországgal kapcsolatban megállapította, hogy az első megbetegedések viszonylag későn jelentkeztek, a járványt sikerült kontroll alatt tartani, ugyanakkor a gazdaságot megzavarta a kialakult helyzet. A 2020. évi előrejelzés is nagyfokú bizonytalanság mellett készült, ugyanis kockázatot jelent a munkanélküliek számának emelkedése, a gazdasági szereplők elbizonytalanodása, egy esetleges második járványhullán kialakulása.

Az IMF 2020 áprilisában közzétett prognózisában (IMF, 2020a) Magyarországra esetében 2009. évi 6,7%-os drasztikus gazdasági visszaeséshez hasonló reál GDP csökkenést 2020-ra nem prognosztizált. Az előrejelzésben 3,1%-os reál GDP csökkenést, a fogyasztói árak 3,3%-os emelkedését, a folyó fizetési mérleg 0,1%-os hiányát, és 5,5%-os munkanélküliségi rátát prognosztizált. A 2020 júniusában megjelent prognózisban Magyarországra vonatkozóan nem készült előrejelzés, ugyanakkor az áprilisra készített prognózishoz képest romlottak a világgazdaság prognosztizált adatai. A legfejlettebb országok (például: Németország) esetében a 2020. évre jelzett 8,0%-os visszaeséshez képest 1,9%-kal nagyobb visszaesés várható, ami hatással lesz a magyar gazdaság teljesítményére is.

Hazai előrejelzések

A PM 2019. decemberében tette közzé a 2019 és 2023 közötti időszakra vonatkozóan a Makrogazdasági és Költségvetési Előrejelzést. Az előrejelzés a GDP 4,0%-os emelkedését várta, amely 2019. decemberében összhangban állt a hazai és nemzetközi várakozásokkal. A prognózis 2020-ra 2,8%-os inflációt, 66,3%-os GDP arányos államadósságot, az átlagkeresetek 2020. évi 9,3%-kal emelkedését jelezte.

Magyarország Kormánya 2020. májusában tette közzé Magyarország 2020-2024 közötti Konvergencia programját, azzal a feltevéssel, hogy a jelenlegi helyzet Európa-szerte 2020 II. negyedévet követően fokozatosan megszűnik, így a járvány második hullámával nem számol. A Konvergencia Program szerint a járványügyi korlátozó intézkedések enyhítésével, megszűnésével a háztartások kereslete újra élénkülni fog, ugyanakkor egyes szektorokban (például: turizmus, kulturális és szabadidős tevékenységek) a korlátozások enyhítése után is tartósan alacsony marad. A háztartások keresletének bővüléséhez hozzájárulhat a magas GDP-arányos megtakarítási ráta, másrészt az alacsony lakossági hitelállomány, amelyek növekedési tartalékot jelenthetnek már 2020. II. félévére is. A beruházások 2020. évi enyhe mérséklődésével magas szinten maradhat, a termelőkapacitások folyamatos bővülésének köszönhetően dinamikus maradhat az export. A leírt folyamatokra tekintettel az alapforgatókönyv megvalósulása esetén 2020-ra 3,0%-os GDP visszaesést prognosztizál. A Konvergencia Program két szcenáriót is kidolgozott. Az első szerint a koronavírus-járványt az idei év III. negyedévében sikerül megfékezni, így a gazdaság felpörgése a IV. negyedévben kezdődik meg, így csak 2,6%-os gazdasági visszaeséssel kell számolni. A 2. forgatókönyv szerint a járvány visszaszorítása fél évvel később valósul meg, így a gazdaság 2021-ben tud újraindulni, így 4,31%-os visszaeséssel kell számolni. A Konvergencia Program áprilisi elfogadása óta a nemzetközi előrejelzéseket is jelentősen rontották a korábban nem jelzett nagyságú 2020. II. negyedéves gazdasági visszaesésnek köszönhetően, így a hazai várakozások is negatív irányba változtak. A pénzügyminiszter júliusban 5%-os gazdasági visszaesést jelzett előre, míg az ÁKK szeptember eleji angol nyelvű befektetési tájékoztatója már 7%-ot tartalmaz.

3. Makrogazdasági környezet értékelése

Az elemzés harmadik fejezete a költségvetési folyamatok alakulását befolyásoló makrogazdasági környezetre és a feltételek értékelésére tér ki, különös tekintettel a járvány gazdasági és pénzügyi hatásaira.

3.1. A bruttó hazai termék

A koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásai 2020. I. negyedévében még kis mértékben voltak érezhetőek, a hatás március hónapban és azt követő időszakban kezdett jelentkezni. A koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásának következményeként 2020. II. negyedévében a nyers adatok szerint 13,6, a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint 13,5%-kal csökkent a GDP 2019. II. negyedévéhez viszonyítva, az I. félévet tekintve pedig 6,1%-os csökkenés tapasztalható. (KSH, 2020b) A GDP 2020. II. negyedévi csökkenéséhez a szolgáltatások 6,8, az ipar 4,3, míg az építőipar 0,7 százalékponttal járult hozzá.

3.2. A fogyasztói árindex alakulása

A fogyasztói árak 2020. I. félévi alakulását a 4. táblázat mutatja be.

4. táblázat

A fogyasztói árak változása 2020. I. félévében (%)

	előző év azonos időszakához viszonyítva	kumulált változás az előző év azonos időszakához (I. félév)
január	4,7	0,9
február	4,4	4,5
március	3,9	4,3
április	2,4	3,9
május	2,2	3,5
június	2,9	3,4

Forrás: KSH (2020c) alapján ÁSZ szerkesztés

A következő ábra mutatja be a fogyasztói árak változását 2020. I. és II. negyedévében.

1.ábra

Fogyasztói árak növekedése az egyes árucsoportokban (%)

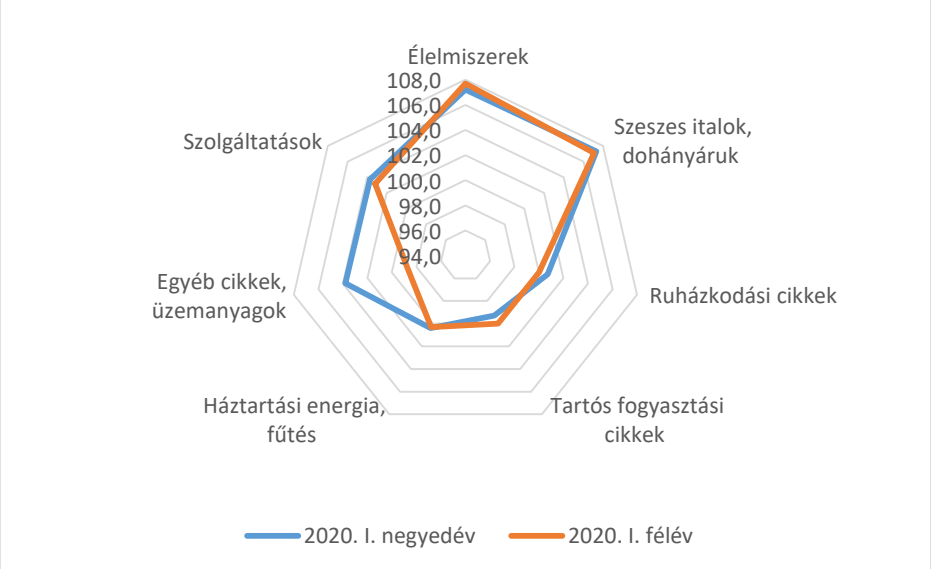

Forrás: KSH STADAT adatok[i] alapján ÁSZ szerkesztés

2020 I. félévében az egyéb cikkek, üzemanyagok kivételével minden árucsoportban növekedtek a fogyasztói árak az előző év azonos időszakához képest, melyet az ábra is szemléltet. A legmagasabb áremelkedés a szeszes italok és dohányáru kategóriába tapasztalható, amihez hozzájárul a termék-csoportban 2020. év elején történt jövedéki emelés.

A KSH részletes adataiból[ii] kiderül, hogy az élelmiszerárak növekedésén belül 2020 I. félévében a sertéshús, a párizsi, kolbász, a friss hazai és déligyümölcs fogyasztói ára emelkedett jelentősen az előző év azonos időszakához képest. Míg az egyéb cikkek, üzemanyagok fogyasztói ára 2020. I negyedévében még növekedést mutattak az előző év azonos időszakához képest, addig összességében az I. félévben már csökkenés volt tapasztalható. Ez az olaj világpiaci árának válság okozta változásához köthető.

3.5. A beruházások alakulása

2019. január - március közötti időszakban a beruházások 58%-át megvalósító, legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások körében a beruházások értéke 28,9 %-kal nőtt és elérte a 944,0 Mrd Ft-ot az előző év azonos időszakához viszonyítva. A 2020. január – március közötti időszakot tekintve 1 047,6 Mrd Ft-ot tett ki. (KSH – STADAT, 3.3.4.) Mindezekben a külföldi érdekeltségű vállalkozások nagy „zöldmezős" beruházásainak kifutásai is szerepet játszottak. A beruházások 10%-át megvalósító költségvetési szerveknél a fejlesztések 17%-kal elmaradtak a bázisidőszakitól, melyet részben az uniós forrásból finanszírozott projektek csökkenése okozott. (KSH, 2020d) **A beruházások általános mérséklődése ellenére** a beruházások több mint háromtizedét jelentő feldolgozóipari beruházások 1,1%-kal bővültek 2020. I. negyedévében, a csökkenő járműipari beruházásokat a villamosberendezés-gyártásban, a gumi-, műanyag- és építőanyag-iparban és a vegyi termék, anyag gyártásában is végrehajtott beruházások ellensúlyozni tudták. A beruházások közel 1/5-ét képviselő ingatlan-beruházások volumene 10%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva, amelyen belül a lakásépítések az üzleti célú ingatlanépítéseknél dinamikusabban növekedtek. (KSH, 2020d)
A KSH 2020. augusztus 31-én megjelent gyorstájékoztatója szerint a „**2020 II. negyedévében tovább csökkentek a nemzetgazdasági beruházások**, a fejlesztések volumene 9,9%-kal maradt el az előző év azonos időszakitól. A csökkenés a legtöbb nemzetgazdasági ágban bekövetkezett. A költségvetési szervek beruházásai jobban mérséklődtek, mint a vállalkozások fejlesztései. Előbbi esetében leginkább az uniós projektek csökkenő teljesítményértéke, utóbbinál elsősorban a kedvezőtlenné váló gazdasági környezet okozta az alacsonyabb aktivitást".

4. A 2020. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása, különös tekintettel a járvány miatti leállások hatására, és a gazdaság újraindulásának jeleire

A KSH első becslése alapján[iii] 2020. I. negyedévében a GDP volumene 2,2%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest, a 2020. II. negyedéves visszaesés 13,6%-os volt az előző év azonos időszakához képest.

Az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása 2020. I. félévében

A 2020. II. negyedévi GDP összetevőinek alakulása termelési oldalon

2020 II. negyedévében a GDP folyó áron 10 650,8 Mrd Ft volt. A KSH 2020. II. negyedévére vonatkozó második becslése szerint a GDP összetevőinek termelési oldalán az előző év azonos időszakához képest a **mezőgazdaság** 2,1%-os, míg az **ipar** 20,1%-os, az **építőipar** 13,2%-os, a **szolgáltatások** pedig

12,2%-os csökkenést mutattak.[iv] A termelési oldal, vagyis az egyes nemzetgazdasági ágazatok GDP növekedéséhez való hozzájárulását 2019. II. negyedévében, a 2019. évben és 2020. II. negyedévében a 5. táblázat tartalmazza.

5. táblázat

A termelési oldal hozzájárulása a GDP növekedéséhez (százalékpont)

Megnevezés		2019. II. negyedév (%)	2019. év (%)	2020. II. negyedév (%)
Mezőgazdaság		0,0	0,0	-0,1
Ipar		0,8	1,0	-4,3
ebből	*feldolgozóipar*	0,7	0,9	-4,2
Építőipar		1,1	1,0	-0,7
Szolgáltatások		2,4	2,3	-6,8
ebből	*kereskedelem, gépjárműjavítás, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás*	0,8	1,0	-1,4
	szállítás, raktározás	0,3	0,3	-1,2
	információ, kommunikáció	0,2	0,3	-0,1
	pénzügyi, biztosítási tevékenység	0,1	0,1	0,1
	ingatlanügyletek	0,3	0,3	-0,5
	szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	0,6	0,6	-1,3
	közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás, oktatás, humán-egészségügyi, szociális ellátás	-0,1	-0,2	-1,9
	művészet, szórakoztatás, szabad idő, egyéb szolgáltatás	0,1	0,1	-0,6
GDP volumenváltozása		**4,9**	**4,9**	**-13,6**

Forrás: KSH STADAT adatok[v] alapján ÁSZ szerkesztés

2020 II. negyedévében a GDP 13,6%-kal esett vissza az előző év ugyanezen időszakához képest. A csökkenéshez legnagyobb mértékben a **szolgáltatások** járultak hozzá, ezen belül is a legjelentősebb mértékű visszaesés a „közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás, oktatás, humán-egészségügyi, szociális ellátás”; a „kereskedelem, gépjárműjavítás, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás”; valamint a „szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység” területén volt tapasztalható. Ezen nemzetgazdasági ágon belül a kereskedelem és gépjárműjavítás súlya 85,1% volt a 2019. évi adatok alapján.

A koronavírus-járvány miatti leállások az oktatás, a humánegészségügyi ellátások, a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás területeken drasztikus visszaesést eredményezték. Szintén a koronavírus-járvány miatt nehéz helyzetben lévő „művészet, szórakoztatás, szabadidő, egyéb szolgáltatás” terület korábban sem túl magas mértékű hozzájárulása negatív irányba fordult. 2020 II. negyedévében minden ágazatban csökkent a gazdasági növekedéshez való hozzájárulás mértéke az előző év azonos időszakához képest, kivételt képez a szolgáltatásokon belül a pénzügyi, biztosítási tevékenység, amely vonatkozásában a termelési oldalt tekintve egyedüli módon minimális növekedés tapasztalható.

A 2020. II. negyedévi GDP összetevőinek alakulása felhasználási oldalon

A felhasználási oldalon a GDP csökkenésére a legnagyobb hatást a **Külkereskedelmi forgalom egyenlege** gyakorolta (-7,7 százalékpont) 2020 II. negyedévében, meghaladva az előző év azonos időszakában realizálódott értéket (-0,5 százalékpont). (2. ábra)

1. ábra

A GDP változásához való hozzájárulás a felhasználási oldalon

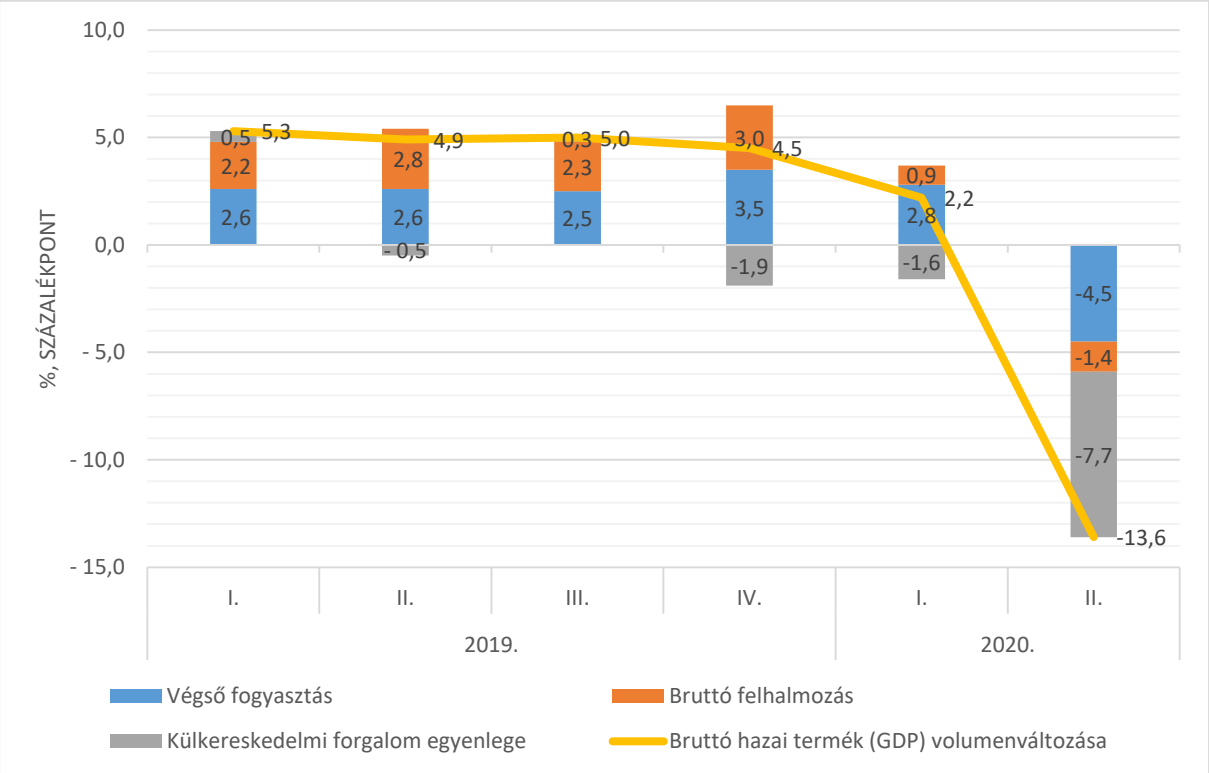

Forrás: KSH STADAT adatok[vi] alapján ÁSZ szerkesztés)

A GDP 2020 II. negyedévi, 13,6%-os csökkenéséhez a külkereskedelmi forgalom egyenlegén kívül a végső fogyasztás -4,5 százalékponttal járult hozzá. Az előző év azonos időszakához képest a bruttó felhalmozás összességében 1,4 százalékponttal lassította a gazdasági teljesítmény bővülését.

2020. II. negyedévében a **háztartások tényleges fogyasztásának** összege folyó áron 6 561,2 Mrd Ft volt, amely az előző év azonos időszakához képest 8,6%-os csökkenést jelentett. A háztartások tényleges fogyasztásának összetevői közül kiemelkedő a **háztartások fogyasztási kiadása**, amely a legnagyobb arányt képviseli, és 8,4%-kal mérséklődött az előző év azonos időszakához képest (a GDP végső felhasználásának volumenindexeit a 14. táblázat mutatja be). A háztartások fogyasztásához képest nagyobb mértékben redukálódtak a **kormányzattól kapott természetbeni társadalmi juttatások** (11,1%).

A háztartásokat segítő nonprofit intézményektől kapott természetbeni társadalmi juttatások volumene 0,2%-kal csökkent. Az előzőektől eltérően a **közösségi fogyasztás volumene** az előző év azonos időszakához képest növekedést mutatott (5,8%). Összességében a fenti tényezők a végső fogyasztás 6,6%-os visszaesését eredményezték az előző év azonos időszakához képest. A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** 2019. évi növekedését követően 2020 II. negyedévében 13,5%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest, így összege 3 170,2 Mrd Ft.

A koronavírus-járvány kedvezőtlenül hatott a beruházások volumenére. Az egy évvel korábbihoz képest a **bruttó felhalmozás** 5%-kal csökkent, így összege 2 879,0 Mrd Ft-ot ért el 2020. II. negyedévében. A fogyasztási és felhalmozási tendenciák miatt a **belföldi felhasználás** 2020. II. negyedévében összességében 6,1%-kal lett kevesebb az előző év azonos időszakához képest.

6. táblázat

A GDP végső felhasználásának volumenindexei

Felhasználási tételek		2019. II. negyedév (%)	2019. év (%)	2020. II. negyedév (%)
Háztartások fogyasztási kiadása		104,8	105,0	91,6
Természetbeni társadalmi juttatás a kormányzattól		103,0	101,5	88,9
Természetbeni társadalmi juttatás a háztartásokat segítő nonprofit intézményektől		108,8	105,3	99,8
Háztartások tényleges fogyasztása		**104,7**	**104,4**	**91,4**
Közösségi fogyasztás		98,0	102,0	105,8
Végső fogyasztás összesen		**103,7**	**104,1**	**93,4**
Bruttó állóeszköz-felhalmozás		117,8	115,3	86,5
Bruttó felhalmozás összesen		**112,3**	**109,5**	**95,0**
Belföldi felhasználás összesen		**105,8**	**105,6**	**93,9**
Export	*áruk*	80,1	105,2	80,1
	szolgáltatások	61,9	109,1	61,9
	összesen	76,0	106,0	76,0
Import	*áruk*	85,0	106,8	85,0
	szolgáltatások	79,7	107,5	79,7
	összesen	84,2	106,9	84,2
Bruttó hazai termék (GDP) összesen		**86,4**	**104,9**	**86,4**

Forrás: KSH STADAT adatok[vii] alapján ÁSZ szerkesztés

A külkereskedelmi forgalom egyenlege -53,2 Mrd Ft volt 2020. II. negyedévében, amely nemcsak az előző év ugyanezen időszakától (614,8 Mrd Ft) maradt el, hanem több évre visszamenő tendenciától is eltér. Az egyenleget nagy mértékben befolyásolta a világkereskedelem jelentős beszűkülése és a járványvédelmi intézkedésként életbe léptetett határzár. A KSH adatai szerint utoljára 2008. IV. negyedévében volt a külkereskedelmi egyenleg negatív. Az export volumene összességében 24%-kal, az importé 15,8%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A visszaesés mind az áruforgalom, mind pedig a szolgáltatások esetében megfigyelhető. A külkereskedelmi forgalmat tekintve az előző év azonos időszakához viszonyítva a szolgáltatásokat érintően az export 38,1, míg az import 20,3%-kal, az árukat tekintve az export 19,9, az import 15%-kal alacsonyabb értékkel zárta 2020 II. negyedévét.

A felhasználási oldalon a GDP csökkenésére 2020 II. negyedévében jelentős hatást - mint ahogy az előző évben is – gyakorolt a **végső fogyasztás alakulása**. A végső fogyasztás egyik eleme a **kiskereskedelmi forgalom**, melyben a koronavírus-járvány okozta leállások miatt 2020. I. félévére a következő trend azonosítható be: az I. negyedévben, a járvány hazai kezdetekor (február-március), az előző évi azonos időszakhoz képest jelentősen nőtt az élelmiszertermékek, a számítástechnikai eszközök, a gyógyszerek és gyógyászati termékek forgalma. Az előző év azonos időszakához képest a legnagyobb növekedést márciusban a gyógyszer, gyógyászati terméket árusító kiskereskedelmi üzletek forgalma mutatta (54,2%). Megfigyelhető, hogy az előző év azonos időszakához viszonyított forgalomban, a II. negyedévben a legnagyobb csökkenés áprilisban

volt tapasztalható majdnem az összes kategóriában, ami a kijárási korlátozásoknak is köszönhető. A legnagyobb visszaesést áprilisra a textil, ruházat és lábbeli termékek forgalma mutatta, amely visszavezethető arra, hogy ezen üzlettípusokat erősen érintette a járvány miatti leállás. Egyedül a csomagküldő és internetes vásárlások mutattak ekkor kiemelkedően magas arányt, az előző év adott időszakához képest több, mint duplájára növekedett a forgalom ebben a kategóriában. Az élelmiszerek ára az áprilisi csökkenést követően májusra némiképp növekedett, majd júniusra ismét csökkenés tapasztalható az előző év azonos időszakához képest.

7. táblázat

A kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumenindexe üzlettípusonként 2020. I. és II. negyedévében [előző év azonos időszaka=100,0%]

Üzlettípusok		Január	Február	Március	Április	Május	Június
Élelmiszer és élelmiszer jellegű vegyes, ital, dohányáru		104,9	110,7	112,7	99,6	101,8	98,5
Nem élelmiszertermék jellegű	iparcikk jellegű vegyes	120,1	123,7	100,9	91,8	113,4	114,7
	textil, ruházati és lábbeli	107,6	107,0	49,0	10,2	59,8	85,8
	bútor, műszakicikk	109,7	105,6	94,5	76,2	100,6	109,0
	könyv, újság, papíráru	101,4	101,9	71,8	33,7	52,2	82,8
	számítástechnika és egyéb iparcikk	121,7	121,3	91,3	66,9	91,5	117,2
	gyógyszer, gyógyászati termék	100,9	114,4	154,2	94,3	83,1	96,5
	illatszer	108,8	115,5	119,0	71,4	82,9	99,7
	használtcikk	109,0	99,1	76,8	20,4	52,4	77,1
	csomagküldő és internet	129,7	130,7	148,6	203,5	149,2	137,2
Gépjármű-üzemanyag forgalom		101,4	101,1	84,8	73,7	84,4	90,5
Gépjármű- és járműalkatrész forgalom		126,6	116,8	95,4	66,9	77,3	92,3

legkisebb érték — legnagyobb érték

Forrás: KSH STADAT adatok[viii] alapján ÁSZ szerkesztés

A háztartások nettó pénzügyi vagyona

A KSH által közölt adatok alapján az utóbbi években a **háztartások nettó pénzügyi vagyona** folyamatosan növekedett a gazdasági folyamatok hatására (3. ábra).

3. ábra

A háztartások nettó pénzügyi vagyona

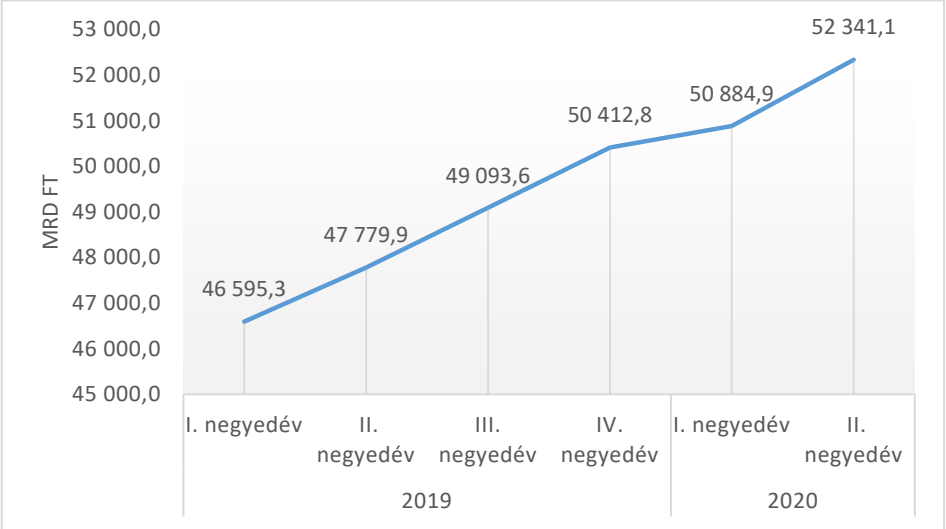

Forrás: KSH STADAT adatok[ix] alapján ÁSZ szerkesztés

2020. I. félévében is növekedés volt tapasztalható a háztartások nettó pénzügyi vagyonában. Bár 2020. I. negyedévében nem érte el a korábbi negyedévek mértékét a növekedés (472,1 Mrd Ft), amire hatással lehetett a foglalkoztatási mutatók koronavírus-járvány miatti romlása, a II. negyedévre nagyobb mértékű (1 456,2 Mrd Ft) emelkedés következett be. A 2019. év végi értékhez (60 745,8 Mrd Ft) képest 2020 II. negyedévében a **háztartások rendelkezésére álló pénzügyi eszközök** értéke 2 445,3 Mrd Ft-tal növekedett. A növekedés üteme 2020. I. negyedévében visszaesett az előző év azonos időszakához, és az előző negyedévhez képest is, azonban a II. negyedév adatait tekintve ismét emelkedés következett be.

Míg 2019-ben a negyedévekben egymáshoz viszonyítva 2-3%-os növekedés történt, addig 2020. I. negyedévére mindössze 1%-kal növekedtek 2019. IV. negyedévéhez képest a háztartások pénzügyi eszközei, majd **2020. II. negyedévben – 2,9%-os emelkedéssel - újra elérte a 2019-es negyedéves értékeket**.

4. ábra

A háztartások pénzügyi eszközeinek megoszlása 2020. II. negyedévében (%)

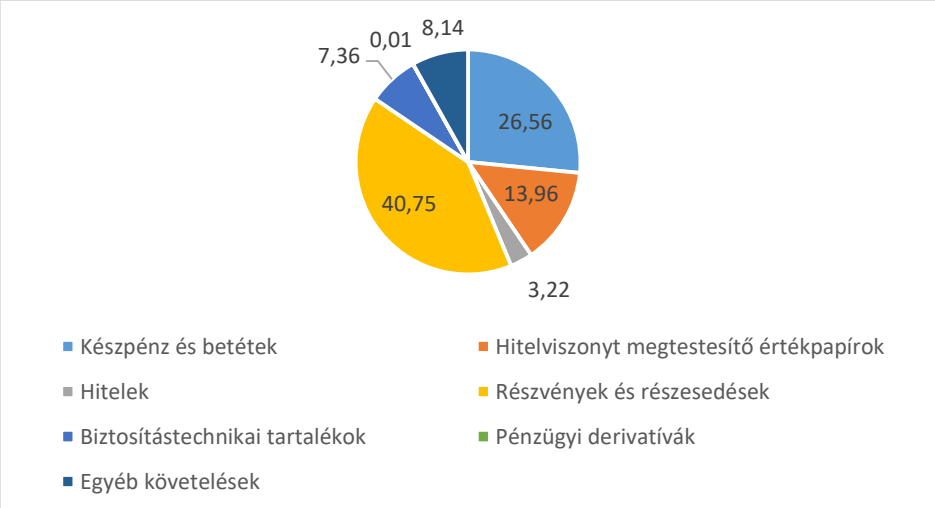

Forrás: KSH STADAT adatok[x] alapján ÁSZ szerkesztés

A háztartások rendelkezésére álló pénzügyi eszközeinek közel 41%-át a **részvények és részesedések** tették ki, melyek értéke 1 615,9 Mrd Ft-tal növekedett 2020. II. negyedév végére az előző év azonos időszakához viszonyítva.

2020. II. negyedévére a háztartások tulajdonában lévő készpénz és betétek állománya a rendelkezésükre álló pénzügyi eszközök több mint negyedét (26,56%-át) képezte. A háztartások **készpénzállománya** folyamatosan növekedett, 2020. II. negyedévére már 13,9%-kal magasabb értéket mutat az előző év azonos időszakához képest. A **háztartások kötelezettségei** 2020. II. negyedévében a 2019-es változásokhoz képest kisebb mértékben, 517,1 Mrd Ft-tal növekedtek. 2020. II. negyedévében a háztartások kötelezettségeinek 85,0%-át képviselő hitelállomány összege a 2019. év végi 8 708,8 Mrd Ft-ról 545,3 Mrd Ft-tal növekedett.

5. A költségvetés közvetlen bevételeinek alakulása

A Kormány célkitűzéseinek megfelelően 2020-ra a munka terheinek csökkentése mellett jelentősen mérséklődtek a vállalkozások adóterhei. Az adórendszer egyszerűsítése érdekében 2020-ban tovább folytatódtak az adóösszevonások és megszüntetések. A fogyasztáshoz kapcsolódó bevételek esetében is jelentős változásokat hozott a 2020-as év a költségvetésben. A kormány a családok támogatását szem előtt tartva 2020. január 1-jétől minden más kedvezményt megelőző adóalap-kedvezményt vezetett be a legalább négygyermekes anyák számára.
A táblázat szemlélteti a közvetlen bevételek 2020. I. félévi teljesítési adatait. Az előirányzatok minden esetben időarányosan alulteljesültek, amelynek oka a koronavírus járvány gazdasági hatásai, valamint ehhez kapcsolódóan a szükséges gazdaságvédelmi intézkedések hatásaiként magyarázhatóak.

8. táblázat

A közvetlen bevételek főbb típusainak teljesítése 2019., illetve 2020. I. félévben

Előirányzat megnevezése	2019. évi eredeti előirányzat Mrd Ft	Teljesítés az előirányzathoz képest (%)	2020. évi eredeti előirányzat Mrd Ft	2020. I. félévi teljesítés Mrd Ft	Teljesítés az előirányzathoz képest (%)
Vállalkozások költségvetési befizetései	1 027,5	63,4%	1 216,9	530,2	43,6%
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	5 822,0	50,3%	6 636,9	2 762,5	41,6%
Lakosság költségvetési befizetései	2 607,9	49,7%	2 898,7	1 358,3	46,9%

Forrás: Kincstár 2020. június havi monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A vállalkozások költségvetési befizetései időarányosan 6,4 százalékponttal, a fogyasztáshoz kapcsolt adók 8,4 százalékponttal, míg a lakosság költségvetési bevételei 3,1 százalékponttal teljesültek alacsonyabb szinten az időarányoshoz képest. Az egyes előirányzat típusokon belüli megoszlást a következő fejezetekben részletezzük.

A vállalkozások költségvetési befizetései

A következő táblázat a költségvetés közvetlen bevételeinek vállalkozások befizetései alcímen 2020. I. félévében teljesült bevételeit tartalmazza összehasonlítva a 2019-es év azonos időszakával.

9. táblázat

A Vállalkozások költségvetési befizetései cím főbb bevételeinek alakulása

Megnevezés	2019. évi eredeti előirányzat Mrd Ft	Teljesítés az előirányzat-hoz képest (%)	2020. évi eredeti előirányzat Mrd Ft	2020. I. félévi teljesí-tés Mrd Ft	Teljesítés az előirányzathoz képest (%)
Vállalkozások költségvetési befizetései	**1027,5**	**63,4%**	**1216,9**	**530,20**	**43,6%**
Ebből:					
Társasági adó	399,5	32,6%	501,1	188,4	37,6%
Pénzügyi szervezetek különadója	52,9	52,9%	65,0	51,2	78,8%
Energiaellátók jövedelemadója	59,1	17,8%	74,3	36,0	48,5%
Kisadózók tételes adója	135,7	56,4%	192,6	75,2	39,0%
Kisvállalati adó	49,8	64,7%	87,6	40,0	45,7%
Közműadó	55,0	49,3%	54,0	24,1	44,6%

Forrás: a 2020. évi Költségvetési tv. és kincstári adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A vállalkozások befizetései időarányosan 2020. I. félévében alulteljesültek, **összesen több mint 78 Mrd Ft időarányos bevétel elmaradás mutatkozik az időszakban**.

1. táblázat

A Vállalkozások költségvetési befizetései cím főbb bevételeinek alakulása

Megnevezés	2020. I. ne-gyedév (Mrd Ft)	2020. II. ne-gyedév (Mrd Ft)
Társasági adó	64,7	123,7
Pénzügyi szervezetek különadója	16,7	34,5
Energiaellátók jövedelemadója	12,8	23,2
Kisadózók tételes adója	48,5	26,7
Kisvállalati adó	20,0	20,1
Közműadó	22,7	1,4

Forrás: a 2020. évi Költségvetési tv. és kincstári adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A 10. táblázat a Vállalkozások költségvetési befizetéseinek a főbb bevételi címei megoszlását szemlélteti 2020. I. és II. negyedévében. A kisadózók tételes adója esetében látható a koronavírus járvány hatásainak enyhítésére hozott korábban említett kedvezmények következménye, ezen az adónemen 2020. II. negyed-évben csak az I. negyedév 55%-ának megfelelő bevétel keletkezett.

A fogyasztáshoz kapcsolt adók

A következő táblázat a költségvetés közvetlen bevételeinek fogyasztáshoz kapcsolt adók alcímen 2020. I. félévében teljesült bevételeit tartalmazza szembeállítva a 2019-es év azonos időszakával.

11. táblázat

A Fogyasztáshoz kapcsolt adók cím főbb bevételeinek alakulása

Megnevezés	2019. évi eredeti előirányzat Mrd Ft	Teljesítés az előirányzathoz képest (%)	2020. évi eredeti előirányzat Mrd Ft	2020. I. félévi teljesítés Mrd Ft	Teljesítés az előirányzathoz képest (%)
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	**5 822,0**	**50,3%**	**6 636,9**	**2 762,5**	**41,6%**
Ebből:					
ÁFA	4 290,4	50,6%	4 969,7	2 010,2	40,4%
Jövedéki adó	1 140,9	47,7%	1 226,4	541,7	44,2%
Távközlési adó	52,2	50,8%	54,0	27,7	51,3%
Pénzügyi tranzakciós illeték	228,1	53,5%	226,3	111,9	49,4%
Biztosítási adó	67,4	60,4%	98,0	52,3	53,3%

Forrás: a 2020. évi Költségvetési tv. és kincstári adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A fogyasztáshoz kapcsolt adók bevételei időarányosan 2020. I. félévében alulteljesültek, összesen mintegy 555 Mrd Ft időarányos bevétel elmaradás mutatkozik az időszakban.

Az év első hat hónapjában **ÁFA**-ból 2 010,2 Mrd Ft bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételtől 160,3 Mrd Ft-tal maradt el. A belföldi ÁFA kötelezettségekben csökkenés tapasztalható szinte a teljes ágazati struktúrára kiterjedten. A bevallási adatok alapján a belföldi értékesítés 13,7%-kal, a belföldi beszerzés dinamikája 14,2%-kal, míg a külpiaci értékesítés 23,7%-kal csökkent. (NAV 2020. június bevételi jelentés)

5. ábra

ÁFA bevételek alakulása

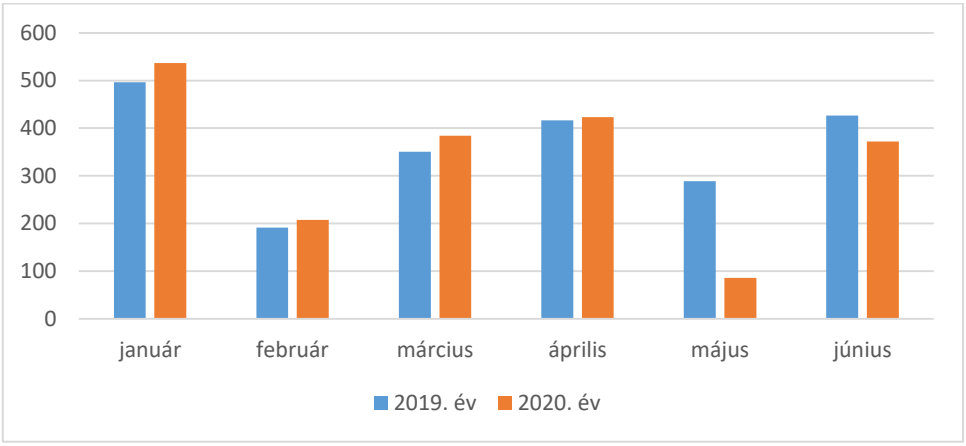

Forrás: kincstári adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A Kincstár adataiból jól látható, hogy 2020. II. negyedévében az előző év azonos időszakához - valamint a jelen év előző negyedévéhez- képest jelentősen alulteljesültek az ÁFA bevételek, 250,6 Mrd Ft-tal kevesebb bevétel realizálódott áprilistól júniusig. A koronavírus járvány következtében a fogyasztás visszaesése május hónapban volt a legmarkánsabb, mindösszesen az előző év azonos időszak egyharmadának megfelelő összegben teljesült.

22. táblázat

ÁFA bevétel alakulása

Megnevezés	2019. I-VI. hó (Mrd Ft)	2020. I-VI. hó (Mrd Ft)	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	3 671,7	3 709,6	37,9	101,0
Kiutalás	1 501,2	1 699,4	198,2	113,2
Egyenleg	2 170,5	2 010,2	-160,3	92,6

Forrás: PM Tájékoztató 2020.06 hó

Az adatok alapján látszik a 12. táblázatban, hogy a kiutalások értéke magasabb az azonos időszakra eső befizetésekhez viszonyítva, ami szintén magyarázza az időszaki egyenleg csökkenését 2020. I. félévében az előző év azonos időszakához képest. A belföldi befizetések kisebb növekedési üteme a koronavírus járvány miatt visszaesést generált a legtöbb ágazatban, a világméretű járvány az import forgalomra is hatással volt, a befizetések csökkentek az év első időszakában. További oka az ÁFA alulteljesülésének a koronavírus járvány miatti termeléscsökkenés, valamint a fogyasztás csökkenése. A költségvetés tervezése során a makrogazdasági prognózis szerint a fogyasztás és a beruházások növekedése volt előre vetíthető a 2020-as évben, amely az év eddigi időszakában nem valósulhatott meg, a koronavírus járvány második hullámának megjelenése miatt a mutatók további romlása várható. A rendelkezésre álló adatok alapján, az ÁFA cím évvégi teljesülése kockázatot hordoz.
Az ÁFA adatok vonatkozásában kiemelten lényeges, hogy az Európai Bizottság legfrissebb jelentéséből kiderül, hogy az áfarés csökkentés terén Magyarország mutatta fel a legjobb eredményeket 2018-ban, 5,1 százalékpontos javulással, 8,4 %-os áfaréssel a régió élén végzett.

Jövedéki adóból a 2020. évre tervezett költségvetési bevétel tartalmazza a 2019. előtt energiaadó soron megjelenő bevételeket is, így 1 226,4 Mrd Ft-nak, azaz a GDP mintegy 2,5%-ának felelt meg. A jövedéki adóbevételek így bővültek a villamos energia, földgáz, szén energiatermékek utáni jövedéki adóval, melyek a bázisévet megelőzően az energiaadó soron szerepeltek, ezek az összbevétel mintegy 1,6%-át teszik ki. A 2020. I. félévi teljesítési adatok 44,2%-on realizálódtak, amely 71,5 Mrd Ft bevétel-elmaradást jelentett időarányosan. A tervezett összbevétel mintegy 61,1%-át tette ki az üzemanyagok utáni jövedéki adó, azonban az I. félévben jelentősen csökkent az üzemanyag forgalom, a PM által szolgáltatott adatok alapján a 2019-es év azonos időszakához képest 20,2 Mrd Ft-tal kevesebb jövedéki adó befizetés történt üzemanyagok után, amely jelentősen hozzájárult a jövedéki adóbevételek alulteljesüléséhez. A kőolaj világpiaci ára a koronavírus járványhoz igazódóan emelkedett, így a jövedékiadó-törvény értelmében az év második felében az üzemanyagok jövedéki adója emelkedni fog, ami növeli a bevételt.

A központi költségvetés **távközlési adó**ból 2020. évre tervezett bevétele 54,0 Mrd Ft volt, amelyből az év első felében időarányosan (51,3%-kal) teljesült 27,7 Mrd Ft bevétel keletkezett.

A központi költségvetés **pénzügyi tranzakciós illeték**ből 2020. évre tervezett bevétele a 2019. évi előirányzatnál 1,8 Mrd Ft-tal alacsonyabb, amelynek oka, hogy 2020. január 1-jétől a 2012. évi CXVI. törvény tárgyi hatályának változása miatt a kincstári körbe tartozó ügyfelek ügyleteinek pénzügyi tranzakciós illetékkötelezettsége megszűnt. A címen 2020 I. félévében az időarányosnak megfelelő 49,4%-os teljesítés mutatkozik 111,9 Mrd Ft bevétellel. „Az illeték befizetések esetében a COVID-19 vészhelyzet jelentős kockázatot hordoz, annak vonatkozásában, hogy az ingatlanértékesítések száma és értéke a bizonytalan helyzetre való tekintettel, valamint a lakossági jelzáloghitelezés lassulásával hogyan változik. Kockázatot jelent továbbá, hogy az adózók várhatóan jelentős számban élnek a fizetéskönnyítési lehetőségekkel a kialakult reálgazdasági helyzet miatt.” (NAV 2020. júniusi bevételi jelentése)

A költségvetés 2020. évre tervezett **biztosítási adó**bevétele tartalmazza a korábban a baleseti adó soron megjelent bevételek összegét is mindösszesen 98,0 Mrd Ft-tal. Az év június hónapjáig az adócímen a tervezett bevétel 53,3%-a megvalósult 52,3 Mrd Ft bevételt generálva ezzel a központi költségvetés számára.

A fogyasztáshoz kapcsolt adók között megemlítendő még az idei évben nagy növekedést ígérő **turizmus fejlesztési hozzájárulás**, amely soron a 2019. évi előirányzathoz képest 131,6%-kal magasabb bevétel került tervezésre a kereskedelmi szálláshely-szolgáltatásokra történő kiterjesztése miatt, Azonban a járvány hatása talán ebben az ágazatban volt a legdrasztikusabb, a vendéglátóhelyek forgalma jelentős mértékben visszaesett, valamint a 47/2020 (III. 18.) Korm. rendelet értelemében március hónaptól 4 hónapig, azaz a félév végéig a turizmusfejlesztési hozzájárulás megfizetésére kötelezetteknek a turizmusfejlesztési hozzájárulás bevallására és megállapítására nem került sor. A címen 2020. I félévében 25,4%-os teljesülés valósult meg, 8,8 Mrd Ft időarányos alulteljesítést jelentett. A kormányrendelet értelmében négy hónapra vonatkozó adómentesség éves szinten közel 12 Mrd Ft bevételkiesést jelent.

A lakosság költségvetési befizetései

A 13. táblázat a költségvetés közvetlen bevételeinek lakosság költségvetési befizetései alcímen 2020. I. félévében teljesült bevételeit tartalmazza szembeállítva a 2019-es év azonos időszakával.

3. táblázat

A Lakosság költségvetési befizetései cím főbb bevételeinek alakulása

Megnevezés	2019. évi eredeti előirányzat Mrd Ft	Teljesítés az előirányzathoz képest (%)	2020. évi eredeti előirányzat Mrd Ft	2020. I. félévi teljesítés Mrd Ft	Teljesítés az előirányzathoz képest (%)
Lakosság költségvetési befizetései	**2 607,9**	**49,7%**	**2 898,7**	**1 358,3**	**46,9%**
Ebből:					
Személyi jövedelemadó	2 361,0	48,9%	2 608,9	1 210,5	46,4%
Lakossági illetékek	192,4	56,5%	229,5	98,3	42,8%
Gépjárműadó	47,8	57,3%	51,5	45,1	87,6%

Forrás: a 2020. évi Költségvetési tv. és kincstári adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A lakosság költségvetési befizetései időarányosan 2020. I. félévében 46,9%-on teljesültek, 61,4 Mrd Ft-tal magasabb összegben az előző év azonos időszakához képest.

A központi költségvetés 2020. évre tervezett **személyi jövedelemadó** bevétele 2608,9 Mrd Ft, amely a GDP 5,3%-ának felel meg. A címen 2020. I. felében 46,4%-kal 1 210,5 Mrd Ft bevétel teljesült, amely 2019 év azonos időszakától 55 Mrd Ft-tal több bevétel jelent. A bázisidőszaktól való pozitív eltérés oka a magasabb bérkiáramlás szerinti befizetés-növekedés, azonban a 2020 évre tervezett időarányos bevételnövekmény nem teljesült a koronavírus járvány negatív gazdasági hatásai miatt. Az üzleti szférában az összevont jövedelem 3,1%-os visszaesése, míg a költségvetési szektorban 5,2%-os emelkedése következett be. A járványügyi veszélyhelyzet miatt számos juttatás vált adómentessé a Stabilitási. tv. mentességi szabályainak megfelelően, ami szintén negatív hatással van az adóbevételekre[xi].

A koronavírus járvány miatt a munkanélküliek száma növekedett a lakosság körében, amely szintén csökkenti a jövedelem utáni adóbefizetéseket. A 2019. év azonos időszakához képest a 2020. március-május hónapok közötti időszakban 0,8 százalékponttal 4,1%-ra növekedett a munkanélküliségi ráta, 2020. májusában az előző hónaphoz viszonyítva mintegy 28 ezer fővel nőtt a munkanélküliek száma, így elérte a 215 ezer főt[xii]. A foglalkoztatottak körében több területen elterjedt a részmunkaidős foglalkoztatás A rendelkezésre álló adatok alapján év végéig a tervezett bevételekhez képest akár 180 Mrd Ft bevétel elmaradás is keletkezhet a személyi jövedelemadó címen.

A költségvetés 2020. évre tervezett **illetékbevétel**e 229,5 Mrd Ft, mely a bázisévi előirányzathoz képest 19,3%-kal magasabb. A bevétel növekedésben meghatározó volt a visszterhes illeték és a gépjárműpiac bázisévi felfutása. A címen a befizetések 42,8%-os szinten, 98,3 Mrd Ft-tal teljesültek 2020. I. félévében, a bázisidőszakhoz képest 10,5 Mrd Ft-tal alacsonyabb összegben.

Gépjárműadóból a központi költségvetés 2020. évre tervezett bevétele 51,5 Mrd Ft, amely a bázisévi előirányzattól a személygépjárművek számának gyors növekedése miatt magasabb összegben került tervezésre 3,7 Mrd Ft-tal. Júniusig a befizetések 87,6%-a teljesült, 45,1 Mrd Ft értékben. Az időarányosan magasabb teljesítést az önkormányzati alrendszert illető bevétel átcsoportosítás okozta.

Egyéb költségvetési befizetések

A költségvetés a 2020-as évben az egyéb költségvetési bevételek soron a vegyes és központosított bevételek között összesen 484,7 Mrd Ft bevételt tervezett.

A **vegyes bevételek** között 2020. I. félévében a költségvetés 36,1 Mrd Ft bevételt ért el, ami a tervezett összeg több mint háromszorosának felel meg. A magas növekmény az egyéb vegyes bevételek soron alakult ki, a tervezett 8,7 Mrd Ft-hoz képest 33,5 Mrd Ft teljesült júniusig. A központi költségvetés ezen a soron tervezte és számolta el a családvédelmi akcióterv különböző elemeinek kezességvállalási díjait, amelyet megjelenése óta töretlen sikerrel vesznek igénybe a magyar családok és a leendő édesanyák. (például: babaváró támogatás, „fészekrakó” program, közszféra lakáshitelei). A babaváró támogatást már több mint százezren igényelték a fennállása óta, összesen 784 Mrd Ft összegben (KSH). A Magyar Bankszövetség adatai alapján a babaváró támogatás népszerűsége a járvány alatt sem csökkent: 160 Mrd Ft-ot igényeltek az emberek, és az ezekből származó kezességvállalási díjak tovább növelik az év hátralévő részén az egyéb vegyes bevételeket.

A **központosított bevételek** 2020. I. félévében közel időarányosan 42,3%-kal 199,9 Mrd Ft-on teljesültek. A központosított bevételek közel felét a megtett úttal arányos útdíjak között irányozta elő a központi költségvetés, amely szintén közel időarányosan 42,7%-ban teljesült az év júniusáig. Az időalapú útdíj ezt meghaladó arányban teljesült 52,1%-kal, míg a koronavírus járvány hatására a termékdíjak jelentősen alulteljesültek 27,2%-kal. Összességében az egyéb bevételek év végi teljesítési szintje a tervezetteknek megfelelően várható.

A közvetlen bevételek közül az uniós programok bevételeit és az egyéb uniós bevételeket a 10. fejezet tartalmazza.

6. A költségvetés közvetlen kiadásainak alakulása

A költségvetés XLII. fejezet közvetlen kiadásai a 2020-as évben új címekkel bővültek az előző év folyamán elindított családvédelmi akciótervnek köszönhetően. Ezen a fejezeten kerültek tervezésre a 2019. évben bevezetett babaváró támogatással kapcsolatos banki költségtérítések, a tartozások elengedése és a kamattámogatások, valamint a diákhitel tartozás csökkentésének támogatása is itt szerepel a diákhitel 2 kamattámogatása mellett.

2020-ban új tételként jelent meg a költségvetésben a babaváró támogatások folyósításához kapcsolódóan a bankoknak fizetendő költségtérítés, amelynek mértéke 2019. év végén fennálló hitelállomány után 2020. február végéig 0,3%-os, a 2020-ban folyósítandó kölcsönök után pedig 0,8%-os. Szintén új tétel 2020-ban a babaváró támogatásokhoz kapcsolódóan a tartozások törlesztésének támogatása illetve elengedése. Szintén ebben a fejezetben találhatóak az Otthonteremtési Program célkitűzéseinek eleget téve az Egyéb lakástámogatások, amelyek tartalmazzák a családi otthonteremtési kedvezményt (CSOK), az adó-visszatérítési támogatást, az otthonteremtési kamattámogatást. Jelentős változás 2020. január 1-jétől, hogy az adó-visszatérítési támogatást csak a preferált kistelepüléseken megvalósuló lakásépítések, lakóépület bővítések és korszerűsítések építési költségének ÁFA tartalmához kapcsolódóan igényelhetőek.
A lakástakarék-pénztári megtakarításokhoz nyújtott állami támogatás 2018. évben megszűntetésre került, a korábban megkötött lakástakarék-pénztári szerződések utáni, évről évre csökkenő állami támogatást ezen a címen biztosítja a költségvetés.

14. táblázat

A közvetlen kiadások alakulása 2020. I félévben

Előirányzat megnevezése	2020. évi eredeti előirányzat Mrd Ft	2020. I. félévi teljesítés Mrd Ft	Teljesítés az előirányzathoz képest (%)
Közvetlen kiadások	1 613,4	798,6	49,5
Ebből:			
Egyéb lakástámogatások	296,7	125,9	42,4
Szociálpolitikai menetdíj támogatás	90,5	32,6	36,0
Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz	628,0	314,0	50,0
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	397,7	247,2	62,2

Forrás: a 2020. évi Költségvetési tv. és kincstári adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A 14. táblázat adatai alapján a központi költségvetés közvetlen kiadásai fejezet az I. félévben időarányosan teljesült, 798,6 Mrd Ft kiadás keletkezett, amely az előirányzat 49,5%-os szintjének felel meg azzal, hogy az EU-s tételek esetében itt egy technikai folyamatot kell érteni.

Az **Egyéb lakástámogatások** sikere a járvány hatására is töretlen, az év első felében 125,9 Mrd Ft került ezen a címen kifizetésre, amely a 2019.év azonos időszakához viszonyítva 39,5 Mrd Ft-tal teljesült magasabban. A növekedés a meglévő konstrukciók kiterjesztésére és az új elemekre vezethető vissza.(PM Tájékoztató 2020. július).
A **Szociálpolitikai menetdíjak** címen a központi költségvetés támogatással ellentételezi a személyszállító társaságok számára az állam által a személyszállítási közszolgáltatások keretei között biztosított utazási kedvezmények igénybevételével megvalósuló utazások miatti árbevétel-elmaradást. A koronavírus járvány hatására és a kijárási korlátozások miatt a közúti és vasúti személyszállítás forgalma visszaesett, a címen alulteljesültek a kiadások, 2020. júniusáig 36%-os szinten 32,6 Mrd Ft támogatás került kifizetésre.

A XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezete 35 címen kerültek megtervezésre a **Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz**, amely a Nyugdíjbiztosítási Alap és az Egészségbiztosítási Alap támogatását tartalmazza. A címen a központi költségvetésben előirányzott kiadás 50%-os teljesülése valósult meg, 314 Mrd Ft-tal. A címen belül a legnagyobb összegű kiadás 2020 I. félévében a Járulék címen átadott pénzeszköz jogcímcsoporton valósult meg 231,6 Mrd Ft kifizetésével, amely támogatás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék fedezetét tartalmazza.

A közvetlen kiadások között az egyetlen cím, amelyen időarányosan túlteljesítés történt a **Hozzájárulás az EU költségvetéséhez**. A tervezett előirányzat 62,2%-a került kifizetésre 247,2 Mrd Ft összegben az év első felében. A hozzájárulás 29,6 Mrd Ft-tal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesített kiadást. (PM Tájékoztató 2020. július)

7. A költségvetési szervek és a fejezeti kezelési előirányzatok kiadásainak alakulása

A költségvetési szervek és a fejezeti kezelési előirányzatok 2020. évi kiadási előirányzatait a 2020. évi Költségvetési tv. 9 134,5 Mrd Ft-ban határozta meg. A törvényi előirányzatok 2020. I. félévében módosultak, amelynek megfelelő teljesülés a kiadások közgazdasági osztályozás szerinti csoportosításánál kerül részletezésre.
A következő táblázat, a Kincstár által a központi költségvetés vonatkozásában nyilvántartott előzetes mérlegadatok alapján mutatja be a költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok 2020. évi eredeti törvényi előirányzatát és az ahhoz viszonyított teljesülését.

15. táblázat

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok 2020. évi költségvetési előirányzat összesen adata és a 2020. I. félévi teljesítési adatok

Megnevezés	2020. évi eredeti törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2020. I. félévi teljesítés (Mrd Ft)	2020. I. félévi teljesítés az eredeti törvényi előirányzat %-ában
Költségvetési szervek kiadásai	4 726,4	3 592,7	76,0
Egyéb szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai	2 725,8	1 738,9	63,8
Uniós programok kiadásai	1 682,3	1 085,1	64,5
Összesen / Átlagosan	9 134,5	6 416,7	70,2

Forrás: Kincstár - Központi költségvetés előzetes mérlegadatok /2020. 06. hó/ alapján ÁSZ szerkesztés

*a módosított előirányzatoknak megfelelő, a központi költségvetés mérlegadatai szerinti bontás nem áll rendelkezésre

A Kincstár Központi költségvetés előzetes mérlege című táblázatban /2020. 06. hó/ rögzítettek szerint 2020. I. félévében a költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai 6.416,7 Mrd Ft-ban teljesültek, ami a feltüntetett 2020. évi eredeti törvényi erőirányzat 70,2%-a. A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok 2020. I. félévi teljesülési adatai a 2019. azonos időszak teljesülési adataihoz viszonyítva jelentős különbséget mutatnak. Az eltérést a következő ábra szemlélteti.

6. ábra

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok 2020. I. félévi teljesítési adatai

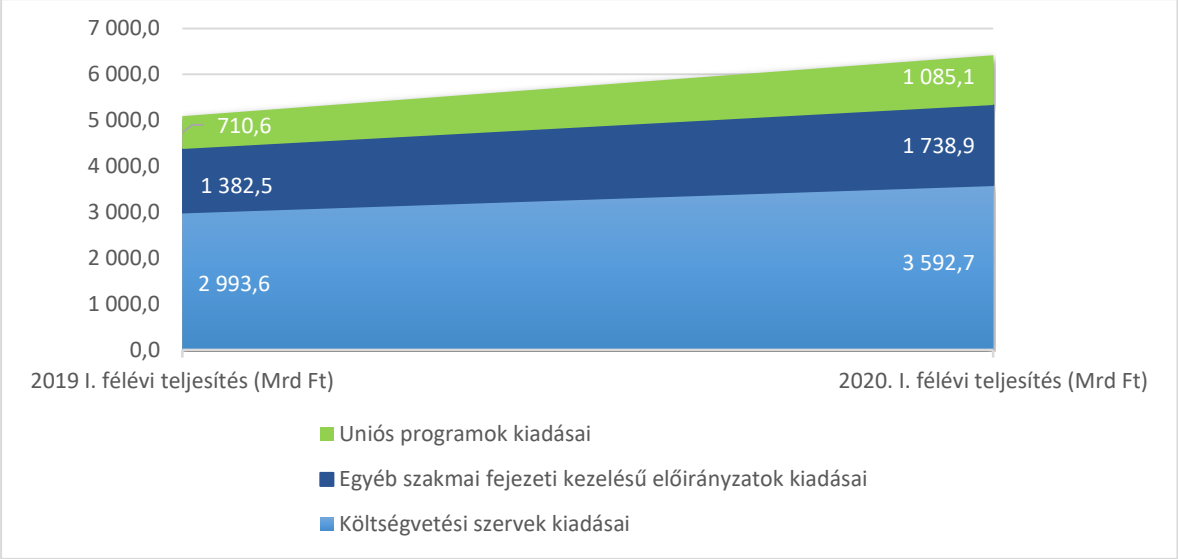

Forrás: Kincstár – 2020. évi teljesítések havonta (2020. 06. 30-ai állapot szerint) ÁSZ szerkesztés

A Költségvetési szervek kiadásai 2020 I. félévében 3592,7 Mrd Ft-ot tettek ki, amely az éves törvényi előirányzat számított időarányos értékét 26%-kal, az előző év azonos időszakában realizálódott értéket 20,0%-kal haladta meg. A költségvetési szervek kiadásaiból 1 729,4 Mrd Ft-ot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg. Ez részben már tartalmazza a veszélyhelyzet során nyújtott többletmunkájuk elismeréseként az egészségügyi és egészségügyben dolgozókat érintő egyszeri rendkívüli juttatás biztosításáról szóló 1313/2020. (VI. 12.) Korm. határozatban foglaltak szerinti, az egészségügyi és egészségügyben dolgozók számára a 2020. évben egyszeri juttatás összegét (500.000 Ft/fő).

A PM - az államháztartás központi alrendszerének 2020. június végi helyzetéről szóló - tájékoztatója szerint a**z Uniós programok kiadásai** 2020. év első hat hónapjában folyamatos csökkenést mutatnak, a kifizetés összege összesen 1085,1 Mrd Ft volt. A csökkenő tendencia ellenére az uniós programok kiadásai 2020.

I. félévében meghaladták /64,5%/ az éves eredeti törvényi előirányzat időarányos, számított mértékét, amelyet a 2020. januári nagyobb kifizetés összege/329 Mrd Ft/ eredményezett. A felmerült kiadások legjelentősebb tételei a GINOP, VEKOP, TOP, KEHOP, EFOP, KÖFOP előirányzatokhoz kapcsolódnak.

A 2020. évi törvényi előirányzatok 2020. I. félévében módosultak, a Kincstár Központi költségvetési fejezetek kiadási előirányzat-változásai című táblázat alapján, a kiadási előirányzatok főösszege 12 416,9 Mrd Ft-ra növekedett. A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak közgazdasági osztályozás szerinti alábbi csoportosítása során a Kincstár - Központi költségvetési fejezetek kiadásainak és bevételeinek alakulása kiemelt előirányzatonként című táblázat alapján a módosított előirányzatokhoz viszonyított teljesülés látható.

16. táblázat

A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok közgazdasági osztályozás szerinti teljesítési adatai 2020. I. félévében

Megnevezés	2020. évi eredeti törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2020. évi módosított előirányzat (Mrd Ft)	2020. I. félévi teljesítés	
			(Mrd Ft)	a módosított törvényi előirányzat %-ában
Személyi juttatások (K1)	2 724,7	3 065,8	1 486,0	48,5
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	468,6	533,7	262,5	49,2
Dologi kiadások (K3)	1 522,0	2 488,1	913,6	36,7
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	76,6	99,4	38,8	39,0
Egyéb működési célú kiadások (K5)	1 800,5	2 317,7	1 436,5	62,0
Beruházások (K6)	366,4	1 132,0	205,2	18,1
Felújítások (K7)	42,4	172,1	25,1	14,6
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	2 133,4	2 607,6	1 365,2	52,4
Költségvetési kiadások	9 134,5	12 416,4	5 733,0	46,2
Egyéb sajátos kiadások elszámolása (R36111, R3661, R3662, R3631, R3651, R3652, R3658, R3659, R3657, R36411, R36413) *	-	-	683,7	-
Kiadások összesen / átlagosan	**9 134,5**	**12 416,4**	**6 416,7**	**46,2**
Finanszírozási kiadások (K9-es rovathoz tartozó ERA kódok)	-	0,5	0,0	-
Kiadások összesen finanszírozási kiadásokkal együtt	**9 134,5**	**12 416,9**	**6 416,7**	**46,2**

Forrás: a Kincstár - Központi költségvetési fejezetek kiadásainak és bevételeinek alakulása kiemelt előirányzatonként című táblázat /2020. 06. hó/ alapján ÁSZ szerkesztés

A költségvetési szervek kiadásainak teljesítéséből 1 748,5 Mrd Ft-ot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, valamint a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg. A kiadásokon belül további meghatározó tétel az egyéb működési célú kiadások, amelyek a 2020. évi módosított törvényi előirányzatot meghaladóan /62%/ teljesültek, valamint az egyéb felhalmozási célú kiadások, amelyek 52,4%-ban teljesültek. Az előzőeken túl a kiadási előirányzatokon belül jelentős a dologi kiadások aránya, amely 14,23%, azonban a teljesülés a módosított törvényi előirányzat időarányos számított összegétől alulmaradt.

Az egyéb sajátos kiadások a Kincstár költségvetési információi alapján, „a számlák és házipénztár közötti pénzforgalom; december havi illetmények, munkabérek elszámolása; utalványok, bérletek és más hasonló,

készpénz-helyettesítő fizetési eszköznek nem minősülő elszámolásai; azonosítás alatt álló kiadások; adott előlegek; továbbadási célból folyósított támogatások, ellátások elszámolása (utal); részesedés szerzés esetén átadott eszközök; letétre, megőrzésre, fedezetkezelésre átadott pénzeszközök, biztosítékok; folyósított, megelőlegezett társadalombiztosítási és családtámogatási ellátások elszámolása; adott előleghez kapcsolódó előzetesen felszámított levonható ÁFA; adott előleghez kapcsolódó előzetesen felszámított nem levonható ÁFA."

A fent említett előirányzatok vonatkozásában a Kincstár alapján csoportonként összesítve az eredeti és a módosított előirányzat összegét, továbbá 2020. első hat hónapjának teljesítési adatait az alábbi táblázat mutatja:

17. táblázat

A 2020. évi Költségvetési tv. 4. melléklet szerinti költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok összesített adata

2020 évi Költségvetési tv. 4. melléklet "A" oszlop szerinti sorszám	2020. évi eredeti törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2020. évi módosított előirányzat (Mrd Ft)	2020. I. félévi teljesítés (Mrd Ft)
1. A teljesülés külön szabályozás nélkül is eltérhet az előirányzattól:	7 294,1	7 108,3	3599,6
2. Az előirányzat a Kormány jóváhagyásával túlléphető:	777,2	785,9	402,0
3. Ha az európai uniós tagsághoz kapcsolódó támogatások felhasználása érdekében illetve e támogatások folyósításának elmaradása esetén életbe lépő átcsoportosítási szabályokra vonatkozó rendelkezésekben foglalt lehetőségek kimerültek, az együttes eredeti támogatási előirányzat 30%-ával, e fölött a Kormány döntése alapján túlléphető:	1 667,9	1 699,6	1 060,5
4. A pénzügyi tranzakciós illeték megfizetéséhez kapcsolódóan az államháztartásért felelős miniszter engedélyével túlléphető a Dologi kiadások kiemelt előirányzat:	63,6	108,7	50,7
5. A gyógyszertári tulajdoni hányad állami elővásárlásával összefüggésben az egészségbiztosításért felelős miniszter engedélyével, az államháztartásért felelős miniszter egyetértése mellett túlléphető:	0,3	0,3	0,0
6. A nyugdíjszerű ellátásban részesülő személyek évközi ellátás-emelése végrehajtásával összefüggésben tételes elszámolás alapján a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter engedélyével túlléphető:	1,9	1,9	1,0
Összesen	**9 805,0**	**9 704,7**	**5 113,8**
Ebből a költségvetési szerveket és fejezeti kezelésű előirányzatokat /25 fejezet/ érintő összeg	3 233,7	3 142,0	1 809,5

Forrás: Kincstár - 2020. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai /2020. 06. hó/ alapján
ÁSZ adatösszesítés és szerkesztés

A 2020. évi Költségvetési tv. szerint ezen előirányzatok kiadását 9 805,0 Mrd Ft-ban határozta meg, majd a módosítás következtében 9 704,7 Mrd Ft-ra változott, amelyből a költségvetési szerveket és fejezeti kezelésű előirányzatokat /25 fejezet/ érintő összeg a 2020. évi eredeti előirányzatot tekintve 3 233,7 Mrd Ft, a módosított előirányzatot tekintve 3 142,0 Mrd Ft volt.
A teljesítés 2020. első hat hónapjában 5 113,8 Mrd Ft volt, amelyből a költségvetési szerveket és fejezeti kezelésű előirányzatokat /25 fejezet/ érintő összeg 1 809,5 Mrd Ft volt.

8. A járvány elleni védelem és a járvány káros hatásainak enyhítése érdekében létrehozott három alap bevételeinek és kiadásainak alakulása

Az Országgyűlés 2020. július 3-án, pénteken elfogadta a Magyarország 2021. évi központi költségvetésről szóló törvényt. A 2021. évi központi költségvetés fejezetrendjében is helyet kapott a 2020-ban a járvány káros hatásainak enyhítése érdekében létrehozott három alap az alábbiak szerint[xiii]:

- XLVII. Gazdaságvédelmi Alap,
- XLVIII. Európai Unióból Érkező Járvány Elleni Támogatások Alapja,
- LXXII. Egészségbiztosítási és Járvány Elleni Védekezési Alap.

A Járvány Elleni Védekezési Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása

A 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet 1. számú melléklete mutatja be a Járvány Elleni Védekezési Alap (továbbiakban: JEVA) forrásait és a teljesített kiadásokat (27. táblázat).

A JEVA több, mint 633 Mrd Ft-os forrás kerettel jött létre, mely keret jelentős részét (közel 60%-át) képezi a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka, mely felülről nyitott előirányzat, és a 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a 2020. évi Költségvetési tv. 1. melléklet XXII. Miniszterelnöki Kormányiroda fejezet, 21. Központi kezelésű előirányzatok cím, 4. Központi tartalékok alcím, 2. Országvédelmi Alap jogcímcsoport elnevezésének és címrendi besorolásának változtatásával jött létre (XLVI. Járvány Elleni Védekezés Alap fejezet, 1. Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka cím).

Szintén a 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően ebbe az Alapba került átcsoportosításra a pártok támogatásának 50%-a, valamint további költségvetési átcsoportosítások történtek 47 Mrd Ft összegben. A JEVA tartalmazza továbbá 55 Mrd Ft értékben a pénzügyi szektortól, bankoktól elvárt hozzájárulást, a multinacionális kereskedelmi üzletláncokat érintő kiskereskedelmi adót 36 Mrd Ft értékben, az önkormányzatoktól a központi költségvetésbe irányított gépjárműadót 34 Mrd Ft összegben, továbbá az egészségügyi szakdolgozók és védőnők korábban eldöntött béremelésének fedezetét 82 Mrd Ft összegben.[xiv]

18. táblázat

A JEVA forrásai és teljesített kiadásai

Források	éves előirányzat (M Ft)	Kiadások	teljesülés (M Ft)
Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka	378 000,0	Egészségügyi szakdolgozók és védőnők korábban eldöntött béremelésének kiadása	81 894,6
Pártok támogatása 50%-ának átcsoportosítása	1 274,4	Egészségügyi dolgozók 2020. évi egyszeri bérkiegészítése (500 ezer Ft/fő)	70 600,0
Költségvetési átcsoportosítások	46 941,5	Eldöntött, illetve megvalósult eszközbeszerzések, beruházások	380 500,0
Kiskereskedelmi adó	36 000,0	További védekezés költségei	
Gépjárműadó központi költségvetésbe átirányított része	34 400,0	Helyi önkormányzatok egyes támogatásainak kifizetése	

Pénzintézeti szektor hozzájárulása	55 000,0		
Egészségügyi szakdolgozók és védőnők korábban eldöntött béremelésének a fedezete	81 894,6		
Források összesen	**633 510,5**	**Kiadások összesen**	**532 994,6**

Forrás: 92/2020. (IV. 6.) Korm. rend. 1. melléklet alapján ÁSZ szerkesztés

A JEVA kiadásai között található az egészségügyi szakdolgozók és védőnők 2019-2022. évekre vonatkozó bérfejlesztéséről szóló 1684/2018. (XII.17.) Korm. határozat szerinti béremelés kifizetése az egészségügyi szakdolgozók és védőnők részére. Emellett a kiadások között szerepel a veszélyhelyzet során nyújtott többletmunkájuk elismeréseként az egészségügyi és egészségügyben dolgozókat érintő egyszeri rendkívüli juttatás biztosításáról szóló 1313/2020. Korm. határozatnak megfelelően az egészségügyi dolgozók 2020. évi egyszeri bérkiegészítése. A kiadások legnagyobb összegű tétele a rendelet hatályba lépését megelőzően eldöntött, illetve megvalósult eszközberuházások.
Hat egészségügyi ellátó intézményt jelöltek ki a járványügyi védekezés központjának, az infrastrukturális beruházások (építési beruházások, felújítások) összesen 5,3 Mrd Ft-tal növelték a költségvetés kiadásait 2020. I. félévében, míg az eszközbeszerzések 1,4 Mrd Ft kiadást generáltak.

A PM tájékoztatása szerint 2020. június 30-ig a megjelent kormányhatározatok alapján a JEVA-ból 642,225,7 M Ft összegű felhasználás történt, mely 216 009,8 M Ft-os túllépést jelent a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka a pártok támogatásának és a költségvetési átcsoportosítások összegéhez képest.[xv] A meghatározott hozzájárulásokból a Kincstár által közzétett, a 2020. évi központi költségvetés végrehajtásának 06. havi adatai szerint 46 589,7 M Ft befizetés teljesült 2020. júniusára.[xvi]

A Gazdaságvédelmi Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása

Szintén a 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében került szerepeltetésre a Gazdaságvédelmi Alap (továbbiakban: GVA) forrásainak és kiadásainak kimutatása (19. táblázat).

19. táblázat

A GVA forrásai és kiadásai

Források	éves előirányzat (M Ft)	Kiadások	teljesülés (M Ft)
Központi intézmények és programok megtakarításai	922 553,2	Gazdaságvédelmi programok	922 553,2
Nemzeti Foglalkoztatási Alap bevételei	423 100,0	- Munkahely-megtartási program	
		- Munkahely-teremtési program	
		- Kiemelt ágazati programok	
		- Vállalkozások finanszírozása	
		- Család-és nyugdíjvédelmi program	
		Nemzeti Foglalkoztatási Alap kiadásai	423 100,0
Források összesen	**1 345 653,2**	**Kiadások összesen**	**1 345 653,2**

Forrás: 92/2020. (IV. 6.) Korm. rend. 1. melléklet alapján ÁSZ szerkesztés

A GVA forrásait egyrészt a központi intézmények és programok megtakarításai adják (az összes forrás 68,6%-a), másrészt a 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet 2.§ (7) bekezdése értelmében a Nemzeti Foglalkoztatási Alap fejezet megszűnik, és ezzel egyidejűleg előirányzatai Gazdaságvédelmi Alap fejezetbe kerülnek át.

A 2020. évi Gazdaságvédelmi programok előirányzat felhasználásáról a PM által készített kimutatás szerint 2020. június 30-ig a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból a megjelent kormányhatározatok alapján

872 862,8 M Ft került felhasználásra.[xvii] Így a rendelkezésre álló keret további 69 637,2 M Ft. A Nemzeti Foglalkoztatási Alapból a veszélyhelyzettel összefüggően nyújtott támogatásként 2020. május-június hónapokban összesen 6 916,3 M Ft kifizetés történt „Munkahely-megtartási program" jogcímen a PM adatai szerint. Ebből 5 317,8 M Ft került kifizetésre a koronavírus-járvány okozta csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatására, melynek célja a munkahelyek megtartása.[xviii]

Az Európai Unióból Érkező Járvány Elleni Támogatások Alapja bevételeinek és kiadásainak alakulása

A 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet értelmében létrejött az Európai Unióból Érkező Járvány Elleni Támogatások Alapja, amely a járványügyi védekezés és a gazdaság újraindítása érdekében szükséges esetleges európai uniós források és kiadások elszámolására került létrehozásra. Az Alapba forrás az Európai Uniótól 2020. I. félévében nem érkezett, így kiadás sem teljesült belőle.

9. Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások alakulása

A XLI. Adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet egységes szerkezetben mutatja be a Stabilitási tv.-ben foglalt felhatalmazás alapján az ÁKK által kezelt államadóssághoz kötődő adósságszolgálat 2020. évi folyó kiadásait és bevételeit.

A központi költségvetés az adósságszolgálattal kapcsolatos folyó kiadásait 2020. évre 1 110,9 Mrd Ft összegben tervezte, melyből 1 077,7 Mrd Ft a kamat-, és 33,2 Mrd Ft az egyéb kiadás. A kamatbevételek együttesen előirányzott összege 2020-ra 32,4 Mrd Ft.

Az államadósság-kezelési stratégia célkitűzései a tervezés során az elmúlt években elért stabil finanszírozási helyzetnek köszönhetően 2020 évben is a korábbiaknak megfelelő három fő célt tartalmazta:

- az államadósság GDP-hez viszonyított arányának további csökkentése,
- a devizaadósság részarányának fokozatos csökkentése,
- a lakosság részvételének növelése az államadósság finanszírozásában.

A stratégia keretében a hiány és a lejáró adósság finanszírozása döntően forint állampapírokkal történt, amelynek eredménye látható az alábbi táblázatban.

4. táblázat

Az adósságszolgálattal kapcsolatos kiadások 2020. I. félévi teljesítési adatai

Megnevezés	2020. évi eredeti előirányzat Mrd Ft	2020. I. félévi teljesítés Mrd Ft	Teljesítés az előirányzathoz képest (%)
Adósságszolgálattal kapcsolatos kiadások összesen:	**1 110,9**	**538,2**	**48,4**
Devizában fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai	154,9	129,4	83,6
A forintban fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai	922,8	383,9	41,6
Adósság és követeléskezelés egyéb kiadásai	33,2	24,9	74,9

Forrás: a 2020. évi Költségvetési tv. és Kincstári adatok ÁSZ szerkesztés

A táblázat adataiból látható, hogy összességében az adósságszolgálattal kapcsolatos kiadások időarányosan, 48,4%-os szinten teljesültek az év első felében (az új kötvények kamatfizetésére tekintettel), amely 538,2 Mrd Ft kiadást jelentett. Az alcímeken azonban az előirányzott kiadások megvalósulási aránya különböző.

A **Devizában fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai** tervezett összege a 2019. évi előirányzathoz képest 2020-ban 16,5%-kal alacsonyabb szinten 154,9 Mrd Ft-ban került megállapításra a mérséklődő devizaadósság állomány eredményeként.
A devizaadósság után fizetendő kamatok 2020. I. félévében időarányosan túlteljesültek, 129,4 Mrd Ft-tal az előirányzat 83,6%-a kifizetésre került. Az alcímen a *Devizakötvények kamata* 2020. I. félévében időarányos 93,4%-os szinten túlteljesült, az előirányzott 129,5 Mrd Ft-ból 120,9 Mrd Ft kifizetésre került júniusig. Növelő hatású tényezőként nevezhető meg a nettó devizakibocsátás, valamint a deviza-keresztárfolyamok változása. (PM Tájékoztató 2020. 06. hó)

A forintadósság kamata a Magyar Állam által felvett hitelekhez, kibocsátott államkötvényekhez és kincstárjegyekhez kapcsolódó folyó kamatkiadásokat foglalja magában. A forint kamatkiadások tervezett szintje 2020-ban 118,9 Mrd Ft-tal magasabb a megelőző évhez képest, a költségvetés forintban fennálló adóssága után fizetendő kamatok előirányzott összege 922,8 Mrd Ft, amely az összes kamatkiadás 85,6%-a. A **forintban fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai** címen a tervezett előirányzat 41,6%-os szinten teljesült 2020. júniusáig 383,9 Mrd Ft-tal. Az alcímeken hasonló arányban teljesültek a kifizetések 41-43%-os szinten.

Az **Adósság és követeléskezelés egyéb kiadásai** a nem kamatjellegű kiadásokat a költségvetés jutalékjellegű kifizetéseit és adósságkezeléssel kapcsolatos egyéb költségeit tartalmazza. A 2020 évre tervezett 33,2 Mrd Ft előirányzatból júniusig 24,9 Mrd Ft teljesült, amely 74,9%-os megvalósulást jelent. Az alcímek közül a *Deviza elszámolások* esetében a járvány hatására az éves kiadási előirányzat több mint kétszerese realizálódott az év első felében, valamint a forint elszámolások esetében is túlteljesülés mutatkozott időarányosan a kifizetések 69%-a megtörtént júniusig.

Az **adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek** többletet értek el az év első felében, várhatóan jelentősen meg fogják haladni a tervezett bevételek éves szintjét. 2020. I félévében a kamatbevételek 82,8 Mrd Ft-on teljesültek, amely a tervezett éves bevétel 255,4%-át tette ki. A jelentős bevételi többlet a forintban fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai címen a *Hiányt finanszírozó és adósságmegújító államkötvények kamatelszámolásai* alcímen keletkezett, az előirányzott bevétel több mint négyszerese teljesült 79,1 Mrd Ft összegben júniusig.

10. Az európai uniós fejlesztések kiadási előirányzatainak és az uniós bevételeknek az alakulása

A 2020. évi költségvetésben az európai uniós fejlesztésekre 1 682,3 Mrd Ft kiadási és 1 496 Mrd Ft bevételi előirányzat mellett 186,2 Mrd Ft hiány volt tervezve. A 2020-as kiadási előirányzat az előző évhez képest 273,4 Mrd Ft-tal kisebb összegben szerepel. A 2020. I. félévi európai uniós bevételek és kiadások arányaiban a tervezettnél kedvezőtlenebbül alakultak. A központi költségvetés uniós kiadásai 2020. júniusáig 1 085,1 Mrd Ft-ot, bevételei pedig 696,8 Mrd Ft-ot[xix] tettek ki. **Ennek alapján az európai uniós fejlesztési költségvetés hiánya 2020. I. félévében 388,2 Mrd Ft volt, ezt az összeget kellett megelőlegeznie az államnak**. A tervezett hiánytól való eltérés a kiadások arányoshoz képesti túlteljesítéséből és a bevételek arányosan tervezettől való elmaradásából erednek.

Az európai uniós bevételek alakulása

Az európai uniós bevételek 696,8 Mrd Ft-ban, az előirányzat 46,0%-ában teljesültek 2020 I. félévében. A bevételi teljesítés 52,7%-a a kohéziós operatív programokhoz, 16,8%-a a Vidékfejlesztési és Magyar Halgazdálkodási Operatív Programokhoz, valamint az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) projektekhez kapcsolódott. Az európai uniós bevételek 2020. év I. félévi alakulását a 21. táblázat mutatja be.

21. táblázat

A központi költségvetés uniós bevételeinek alakulása

Megnevezés	Eredeti törvényi előirányzat	2020. I. félévi teljesítés	Eltérés az eredeti előirányzathoz képest	Teljesítés az eredeti előirányzat százalékában
	Mrd Ft	Mrd Ft	Mrd Ft	%
XIX. Uniós fejlesztések fejezet uniós bevételei	**13,2**	**199,2**	**186,0**	**1 509,1**
XLII. fejezet, Uniós programok bevételei, ebből:	**1 482,0**	**486,3**	**-995,7**	**32,8**
Kohéziós operatív programok	1 271,8	366,9	-904,9	28,8
Vidékfejlesztési és halászati program, CEF projektek	198,0	117,4	-80,6	59,3
Egyéb programok	12,2	2,1	-10,1	17,2
XLII. fejezet, Egyéb uniós bevételek*	**17,1**	**9,4**	**-7,7**	**55,0**
Egyéb, más fejezetekben megjelenő uniós fejlesztési források	**0,9**	**1,9**	**1,0**	**211,1**
Összesen:	**1 513,2**	**696,8**	**-816,4**	**46,0**

Forrás: a 2020. évi Költségvetési tv. és a Kincstár adatai alapján, ÁSZ szerkesztés

*Vámbeszedési költség megtérítése, Uniós támogatások utólagos megtérülése

A **XIX. Uniós Fejlesztések** fejezetben az európai uniós bevételek az eredeti előirányzat 15-szeresének megfelelő összegben teljesültek 2020. I. félévében. Ennek oka többek között, hogy év közben 38,8 Mrd Ft többletbevétel keletkezett a 2014-2020. közötti kohéziós politikai operatív programoknál. Ezen kívül az év folyamán képezték meg az Alapok Alapja GINOP, VEKOP és EFOP pénzügyi eszközök bevételi előirányzatát, 154,3 Mrd Ft-ban.

A **XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai** fejezet 6. Uniós programok bevételei címén tervezték meg 2020-ben a 2014-2020 közötti programozási időszakban futó európai uniós programoknál a tárgyévet megelőző években teljesített kiadások uniós megtérítésének bevételeit, 1 482,2 Mrd Ft értékben. Az előirányzat 2020. júniusáig 32,8%-ban, 486,3 Mrd Ft értékben teljesült. A XLII. fejezet 7. Egyéb uniós bevételek címén a Vámbeszedési költség megtérítése (2. alcím) és az Uniós támogatások utólagos megtérülése (4. alcím) együttesen az éves tervezett összeg 55,0%-ában, 9,4 Mrd Ft-ban teljesült.

Az egyéb **fejezetek uniós bevételei** meghaladták az eredeti előirányzat kétszeresét 2020. júniusáig, elsősorban a XIV. Belügyminisztérium fejezetnél képződött 1,2 Mrd Ft többletbevételnek köszönhetően.

A koronavírus járvány elleni védekezéssel összefüggésben létrehozott XLVIII. Európai Unióból Érkező Járvány Elleni Támogatások Alapjába 2020. júniusáig nem érkezett uniós támogatás.

A Kincstár által szolgáltatott adatok alapján 2020. augusztus végére a XLII. fejezet, Uniós programok bevételei 486,3 Mrd Ft-ról 769,2 Mrd Ft-ra emelkedtek, amelyek az éves előirányzat mindössze 51,9%-át teszik ki. Ugyanezen időszakban (2020. I-VIII. hó) a XLII. fejezet Egyéb uniós bevételek 11,9 Mrd Ft értékben, 69,6%-ban teljesültek.

Az európai uniós kiadások alakulása

A központi költségvetésben az európai uniós kiadások összege 2020. I félévben 1085,1 Mrd Ft-ot tett ki, amely a 2020. évi eredeti előirányzat (1 682,3 Mrd Ft) 64,5%-ának felelt meg. A központi költségvetés európai uniós kiadásainak 2020. I. félévi alakulását a 22. táblázat foglalja össze.

22. táblázat

A központi költségvetés uniós kiadási előirányzatainak alakulása

Megnevezés	Eredeti törvényi előirányzat	2020. I. félévi teljesítés	Eltérés az eredeti előirányzathoz képest	Teljesítés az eredeti előirányzat százalékában
	Mrd Ft	Mrd Ft	Mrd Ft	%
XIX. Uniós Fejlesztések fejezet, uniós kiadások, ebből:	**1 657,8**	**1069,6**	**-588,2**	**64,5**
2014-2020 kohéziós politikai operatív programok	1 339,3	849,2	-490,1	63,4
Vidékfejlesztési és halászati programok 2014-2020	163,6	121,9	-41,7	74,5
*Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) projektek**	115,5	79,9	-35,6	69,2
Egyéb kiadások	39,4	18,6	-20,8	47,2
Egyéb, más fejezetekben megjelenő fejlesztési források	**24,5**	**15,5**	**-9,0**	**63,3**
Összesen:	**1 682,3**	**1 085,1**	**-597,2**	**64,5**

Forrás a 2020. évi Költségvetési tv. és a Kincstár adatai alapján, ÁSZ szerkesztés

A **XIX. Uniós Fejlesztések** fejezetnél az európai uniós kiadási előirányzat 64,5%-a, 1 069,6 Mrd Ft értékben teljesült, ezen belül a vidékfejlesztési és halászati programok ennél is magasabb arányban, 74,5%-ban.

A **más fejezetekben megjelenő uniós kiadások** eredeti előirányzata 63,3%-ban teljesült 2020. I. félévében.

Az uniós kiadási előirányzatok többsége a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programokhoz kapcsolódik a 2020-as költségvetési törvény szerint. Az egyes operatív programok 2020. I. félévi teljesítési adatait a 23. táblázat mutatja be.

23. táblázat

Az operatív programok 2020. év I-VI. havi teljesítése

2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok	Törvényi eredeti előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés a törvényi eredeti előirányzat %-ában (%)
Gazdaságfejlesztés és Innovációs OP (GINOP)	515,4	339,1	65,8
Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)	46,9	34,8	74,1
Terület- és Településfejlesztési OP (TOP)	155,1	86,4	55,7
Integrált Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)	380,1	164,1	43,2
Környezet és Energetikai Hatékonysági OP (KEHOP)	99,6	86,3	86,7
Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)	91,5	104,4	114,0
Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési OP (KÖFOP)	50,3	33,9	67,5
Rászoruló Személyeket Támogató OP (RSZTOP)	0,4	0,2	46,3
Összesen:	1 339,3	849,2	63,4

Forrás: a 2020. évi Költségvetési tv. és a Kincstár 2020. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai 2020.06. hó alapján, ÁSZ szerkesztés

A kohéziós operatív programok kiadásain belül a legnagyobb részarányt a GINOP és az IKOP képviseli. A 2020. évi előirányzathoz viszonyítva a legmagasabb arányú teljesítés 2020. I. félévében az EFOP és a KEHOP program esetében volt jellemző. Az operatív programok esetében – az IKOP és az RSZTOP kivételével – a teljesítés meghaladta az időarányos értéket. A 2020. év I-VI. hónapjában kifizetett támogatások előleg és számla típusú megoszlását a 24. táblázat mutatja be.

245. táblázat

Az operatív programok 2019. I. félévi teljesítése

Megnevezés	*Az előleg kifizetések részaránya (%)*
EFOP	57,8
GINOP	23,1
IKOP	89,4
KEHOP	49,4
KÖFOP	17,4
RSZTOP	0,0
TOP	92,0
VEKOP	36,4
Átlagosan	**52,5**

Forrás: ITM adatszolgáltatás alapján, ÁSZ szerkesztés

2020. év I-VI. hónapban kifizetett összegek esetében továbbra is nagyobb arányt képviseltek az előlegek, amelyeknek az együttes aránya 52,5% volt. A kifizetett számlák részaránya a GINOP, a KEHOP, a KÖFOP, RSZTOP és a VEKOP programok esetében haladta meg az 50,0%-ot. 2020. év II. félévében várhatóan az előlegek aránya csökken, és ezzel párhuzamosan előtérbe kerül a számla alapján történő kifizetés.

2020. augusztus végéig a központi költségvetés uniós kiadásai elérték az 1 374,2 Mrd Ft-ot, az éves előirányzat 81,7%-át.

Hozzájárulás az EU költségvetéséhez

A XLII. fejezet, EU költségvetéséhez való hozzájárulás címén a 2020. I. félévében 247,2 Mrd Ft kiadás teljesült, amely a 2020. év 62,2%-a.

11. Az állam vagyonával összefüggő bevételek és kiadások alakulása

A PM 2020. június végi tájékoztatója[xx] alapján az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések kedvezően alakultak, meghatározó tételei a frekvenciahasznosításból 128,8 Mrd Ft, a kibocsátási egységek értékesítéséből (széndioxid kvóta térítéséből) 32,7 Mrd Ft, valamint az MNV Zrt. rábízott vagyonával kapcsolatos bevételek, továbbá a koncessziós díjakból (9 Mrd Ft) és az osztalékbevételekből (16,8 Mrd Ft) befolyó összegek voltak. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek a 2020. első hat hónapjában magasabb összegben és arányban (206,2 Mrd Ft, 126,9%) teljesültek az előző időszak azonos időszakához képest (121,1 Mrd Ft, 57,0%)[xxi]. Az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a Kincstár július havi előzetes adatai[xxii] szerint 236,3 Mrd Ft-ban teljesültek, amely a törvényi előirányzat 45,4%-a, továbbra is a bevételek kedvező alakulását jelenti. Az év első hat hónapjának adatai alapján a 2020. év végére az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések kedvező alakulása (az előirányzat túlteljesülése) várható, amely pozitívan befolyásolja a 2020. évi hiány nagyságát.

A tájékoztató alapján továbbá az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások június végéig 187,9 Mrd Ft összegben realizálódtak, a 461,5 Mrd Ft törvényi előirányzat 40,7%-a teljesült. A központi költségvetés előzetes mérlege 2020. I-VI. hó adatai szerint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások június végéig teljesített összegeiből 118,9 Mrd Ft a társaságokkal kapcsolatos, 52 Mrd Ft az ingatlanokkal és ingóságokkal, 17 Mrd Ft egyéb kiadások voltak. A központi költségvetés előzetes mérlege 2020. I-VI. hó adatai

szerint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 13,8 százalékponttal magasabb ütemben realizálódtak, (2019. I. félévi adat 138,9 Mrd Ft, 26,9%-os teljesítés). Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a Kincstár július havi előzetes adatai szerint 204,3 Mrd Ft volt, azaz az év első hét hónapjában a törvényi előirányzat 44,3%- a teljesült. Az év első hat hónapjának adatai alapján a 2020. év végére az állami vagyonnal kapcsolatban teljesített összes kiadás várhatóan az előirányzat szerint teljesülnek.

Az egyes fejezetek tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos bevételeinek és kiadásainak alakulása

Jelentős összegét tekintve az ITM fejezet 78,4 Mrd Ft tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos bevételéből 77,4 Mrd Ft az egyéb kibocsátási egységek értékesítéséből, 1 Mrd Ft bányakoncessziós díjból származó bevételi előirányzat volt.

Kiadási oldalon a Miniszterelnökség 87,3 Mrd Ft jelentős összegű kiadási előirányzata a PTNM tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatban a Paks II. Atomerőmű Zrt. és a PIP Közép-Duna Menti Térségfejlesztési Nonprofit Kft. tőkeemelésének előirányzatát tartalmazta, amelyet év közben 50,1 Mrd Ft-ra módosítottak. A KKM 7,3 Mrd Ft kiadásában az Eximbank tőkeemelésének előirányzata szerepelt, amelyet a félév során 14,3 Mrd Ft-ra módosítottak.

A központi költségvetés végrehajtásának június havi teljesítési adatai[xxiii] szerint kiadási oldalon a Miniszterelnökség fejezetben 19,1 Mrd Ft tőkeemelés valósult meg (38,1% teljesítési arány), bevételi oldalon az ITM fejezetbe 1,7 Mrd Ft bányakoncessziós díj és 32,7 Mrd Ft kibocsátási egység (széndioxid kvóta) térítéséből származó bevétel (43,9%- os teljesítési arány) folyt be.

Az MNV Zrt. és a NVTNM rábízott vagyonával kapcsolatos bevételek és kiadások a XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezetben szerepelnek.

Az állami vagyon fejezet bevételeinek alakulása

A 2020. évi költségvetésben az Országgyűlés a XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet bevételi főösszegét - az előző évi előirányzathoz képest 10,3 Mrd Ft-tal magasabb összegben - 68,2 Mrd Ft-ban állapította meg, június végéig 165,9 Mrd Ft összegben teljesült, amely a törvényi előirányzat közel 2,5 szerese. A bevételek meghatározó elemeit a frekvencia hasznosításból származó bevétel, valamint az MNV Zrt. és a NVTNM rábízott vagyonával kapcsolatos bevételek képezik.

Az állami vagyon fejezetben szereplő bevételek első hat havi teljesítése kedvezően alakult, a bevételi előirányzatok teljesítése az egyéb bevételek tervezettnél nagyobb realizálódásának volt köszönhető. Az egyéb bevételek között szereplő frekvenciahasznosítással kapcsolatos (távközlési koncessziókból származó díj) 0,3 Mrd Ft előirányzatból június végéig 128,8 Mrd Ft volt a teljesítés. Az MNV Zrt. rábízott vagyonával kapcsolatos bevételek közül az ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos bevételek az időarányostól 12,1 százalékponttal elmaradtak. A bevételek közül a Nemzeti Eszközkezelő Program keretében megszerzett ingatlanok értékesítéséből, illetve bérleti díjából származó bevételek 5,3 Mrd Ft előirányzatán teljesítés még nem történt június végéig, amely összefüggésben áll a koronavírus járvány hatásával, máskülönben az ingatlanhasznosítással kapcsolatos bevételek nem időarányosan merülnek fel, nem hordoz kockázatot.
A társaságokkal kapcsolatos bevételek teljesítése az időarányost 14,6 százalékponttal meghaladta, amely elsősorban a NVTNM tulajdonosi joggyakorlásához kapcsolódott, fél év során teljesült a koncessziós díjak és osztalék bevételek 75,5%-a. Az NVTNM tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos bevételei közül az osztalékbevétel 22,5 Mrd Ft összegű eredeti előirányzata 14 Mrd Ft összegben teljesült az I. félévben, amely 62,2%-os teljesítésnek felelt meg, 12,2 százalékponttal meghaladva az időarányos teljesítést. Az MNV Zrt.

tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos bevételei között szereplő osztalékbevétel 13,9 Mrd Ft összegű törvényi előirányzata 2,8 Mrd Ft összegben teljesült az év első hat hónapjában, amely az időarányos teljesítéstől 29,9 százalékponttal maradt el. A 2020. I. félévében az osztalékbevételek előirányzata (36,4 Mrd Ft) összességében 46,2%-on, 16,8 Mrd Ft összegben teljesült. Az előző év azonos időszakában az osztalékbevétel 35,4 Mrd Ft összegű előirányzata 42,1%-on, 14,9 Mrd Ft összegben teljesült, azaz 4,1 százalékponttal kedvezőtlenebbül, mint 2020. I. félévében. Ugyanakkor az előző időszakhoz viszonyított növekedés nem jelentős, mivel az osztalékbevételeket az év második felében realizálják, és az osztalékbevételek év végi teljesülésében a járvány gazdasági hatásaként bevételkiesés várható. A korona vírus járvánnyal összefüggésben hozott jogszabály módosítás miatt az előző éves beszámolási kötelezettségek május 31-ről szeptember 30-ra történő áthelyezése az osztalékbevétel időbeli csúszását eredményezheti.

Az állami vagyon fejezet kiadásainak alakulása

A XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet központi kezelésű előirányzatai felhasználásáról szóló 2/2020 (IV.22) NVTNM rendelet az előirányzatok felhasználásának részletes szabályait tartalmazza. A rendelet hatálya a XLIII. fejezetbe tartozó központi kezelésű előirányzatokra terjed ki. Az állami vagyon fejezetben a tényleges kiadás 2020. június végén 115,8 Mrd Ft volt, amely a módosított előirányzat 52,1%-ában teljesült. Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások első hat havi teljesítése 2,1 százalékponttal magasabb az időarányostól.

Az ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos, valamint az egyéb kiadások jóval az időarányos felett teljesültek, amely kedvezőtlen, kockázata van annak, hogy év végéig az előirányzattól magasabb összegben teljesülnek. A Társaságokkal kapcsolatos kiadások teljesítése 42,6% volt az I. félévben. A Magyar Nemzeti Filmalap Közhasznú Nonprofit Zrt. támogatására tervezett 10 Mrd Ft-ból az év első hat hónapjában kiadást nem teljesítettek és az MNV Zrt. által végrehajtott részesedésvásárlás, tőkeemelés, pótbefizetés címén 45,4 Mrd Ft-ra megemelt előirányzatból sem történt teljesítés. Az MFB tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos kiadások közül a vagyonába tartozó társaságok tőkeemelésére tervezett 10 Mrd Ft-ból kiadás nem történt. A fejezeti tartalékok 37,5%-át használták fel az I. félévben.

A XLIV. Nemzeti Földalap bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése

Az Nemzeti Földügyi Központ 2019. július elsején a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet általános jogutódjaként jött létre.[xxiv] A Nemzeti Földalap bevételeinek 2020. I-VI. havi teljesítését a 25. táblázat mutatja be.

25. táblázat

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés I.-VI. hó (Mrd Ft)	Teljesítés a törvényi előirányzat %-ában
Ingatlan értékesítéséből származó bevételek	12,9	0,6	4,6
Haszonbérleti és vagyonkezelői díj	2,9	0,37	12,8
Egyéb bevételek	0,1	0,07	70,0
Összesen	**15,9**	**1,04**	**6,5**

Forrás: Kincstár 2020. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai 2020. 06. hó alapján ÁSZ szerkesztés

A Nemzeti Földalaphoz kapcsolódó kiadások 2020. első hat havi teljesítését a 26. táblázat mutatja be.

26. táblázat

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Módosított előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés I.-VI. hó (Mrd Ft)	Teljesítés a módosított előirányzat %-ában
Termőföld vásárlás	3,8	3,0	2,1	70,0
Életjáradék termőföldért	9,0	9,0	4,2	46,7
Ingatlanok fenntartásával kapcsolatos kiadások	0,5	0,5	0	0
Vagyongazdálkodás egyéb kiadásai	4,8	3,9	1,3	33,3
Fejezeti tartalék	0,8	0,8	0	0
Összesen	**18,9**	**17,2**	**7,6**	**44,2**

Forrás: Kincstár 2020. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai 2020. 06. hó alapján ÁSZ szerkesztés

A Nemzeti Földalap 2020. évre tervezett kiadási előirányzata 12,1%-kal alacsonyabb a 2019. évitől, 18,9 Mrd Ft. Az államháztartásért felelős miniszter a vészhelyzettel összefüggésben a 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet 6. §-a alapján a Nemzeti Földalap kiadási előirányzatát 1,7 Mrd Ft-tal lecsökkentette. A kiadások együttesen a módosított előirányzat 44,2%-ában, 7,6 Mrd Ft-ban teljesültek a 2020. év I-VI. hónapjában, amely 5,8 százalékponttal elmaradt az időarányostól, ugyanakkor 6,1 százalékponttal meghaladta az előző év azonos időszakának teljesítését. Az előző év azonos időszakában a Nemzeti Földalap kiadásai 8,2 Mrd Ft-ban teljesültek, amely 38,1%-os teljesítési aránynak felelt meg. A Nemzeti Földalap kiadásai közül a termőföld vásárlása - az értékesítési eljárások időbeli ütemezése eredményeként - az év első hat hónapjában a módosított előirányzat 70%-ában teljesült. A Nemzeti Földalap bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése nem hordoz kockázatot.

12. A helyi önkormányzatok központi költségvetési támogatásainak alakulása

Az Országgyűlés a 2020. évi Költségvetési tv. IX. Helyi Önkormányzatok támogatásai fejezetben 710,9 Mrd Ft működési, 28,1 Mrd Ft felhalmozási célú, összesen 739,0 Mrd Ft támogatást biztosított az önkormányzatoknak, ami a 2019. évi 728,9 Mrd Ft-os törvényi előirányzatnál 10,1 Mrd Ft-tal magasabb.

A 2020. évi többlet döntően a 2017-2019. évi bérintézkedések hatásainak ágazati, (így a köznevelési, szociális, gyermekétkeztetési, valamint a kulturális) támogatásokba való beépítésére, valamint kisebb részben egyes működési célú feladatok ellátására szolgál fedezetül. Az említett ágazati bérintézkedések hatása ténylegesen 24,5 Mrd Ft többletet jelentett a fejlesztési célú előirányzatok előző évhez viszonyított 2,9 százalékpontos csökkenése mellett. (Forrás: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2020. június végi helyzetéről, 2020. június, PM)

Előirányzat- módosítások alakulása

A IX. Helyi Önkormányzatok támogatásai fejezetből más fejezet javára összességében **14,8 Mrd Ft *előirányzat-átcsoportosítás történt*** a 2020. I-VI. hónapjában, amely az éves támogatási összeg 2,0%-a volt.

A 2020. év során a Kormány hatáskörében **új támogatási jogcímeket** hozott létre, amelyek az egyes

önkormányzatok feladatainak ellátására és a települési önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatására szolgáló előirányzatok voltak. Új jogcímeken összességében **17,7 Mrd Ft** értékben történt kiadási előirányzat-növelés 2020 júniusig, amelynek 56,5%-a (10 Mrd Ft) fejezeten belüli előirányzat-átcsoportosítással történt.

A Kincstár június havi kimutatásában rendelkezésre álló adatok szerint az egyes címeken történt előirányzat módosítást a 27. táblázat foglalja össze:

27. táblázat

rás: Mrd Ft

Cím	Megnevezés	Előirányzat módosítás I-VI. hó (Mrd Ft)
1.	A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	-15,3
2.	A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai	-2,9
3.	A helyi önkormányzatok felhalmozási célú kiegészítő támogatásai	-6,6
	Összes csökkentés:	-24,8
4.-20.	Új jogcímek előirányzatai	+17,7
	Összes előirányzat változás	-7,1

2020. é

Forrás: Kincstár 2020. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai 2020. 06. hó alapján ÁSZ szerkesztés

Összességében a Helyi önkormányzatok támogatása fejezet 739 Mrd Ft eredetileg tervezett előirányzata összességében 1%-kal, 731,9 Mrd Ft-ra módosult 2020. június 30-ig.

A 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet 6. §-a alapján 2020. II. negyedévben végrehajtandó előirányzat módosításként a Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet előirányzatából **46,9 Mrd Ft került át** a Járvány elleni Védekezés Központi Tartaléka javára.

Az előirányzatok teljesítésének alakulása

A 28**.** táblázat a 2020. évi Költségvetési tv-ben szereplő, valamint a kormányzati hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások által létrejött támogatási előirányzatokat, valamint ezek teljesítés adatait mutatja be a **2020. június 30-i** állapotnak megfelelően.

28. táblázat

Támogatás megnevezése	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Módosított előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés I.-VI. hó (Mrd Ft)	Teljesítés %-a (törvényi)	Teljesítés %-a (módosított)
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása (1. cím)	**626,0**	**610,7**	**320,2**	**51,1**	**52,4**
- A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása (1. alcím)	173,6	173,6	88,9	51,2	51,2
- A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása (2. alcím)	191,5	191,3	97,5	50,9	51,0
- A települési önkormányzatok egyes szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása (3. alcím)	163,7	163,7	83,4	51,0	51,0

- A települési önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatása (4. alcím)	82,5	67,4	42,8	43,9	53,7
- A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása (5. alcím)	14,7	14,7	7,6	51,7	51,7
A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai (2. cím)	**84,9**	**82,0**	**23,6**	**27,8**	**28,9**
A helyi önkormányzatok felhalmozási célú kiegészítő támogatásai (3. cím)	**28,1**	**21,5**	**3,1**	**11,0**	**14,4**
Átcsoportosítással megállapított támogatások	-	**17,7**	**8,4**	-	**47,5**
Összesen	**739,0**	**731,9**	**355,3**	**48,1**	**48,5**

Forrás: MÁK 2020. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai 2020. 06. hó alapján saját

Forrás: Kincstár 2020. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai 2020. 06. hó alapján ÁSZ szerkesztés

A helyi önkormányzatok támogatása fejezet előirányzatai a 2020. év I-VI. hónapjában összesen 355,3 Mrd Ft-ban teljesültek, amely az eredeti előirányzat 48,1%-a, a módosított előirányzat 48,5%-a.

A helyi önkormányzatok nettó finanszírozásának havi ütemét és a folyósítás időpontjait az Ávr. 4. mellékletének C) pontja szabályozza, amelynek alapján **a január-június hónapokban a tárgyévi előirányzat 52%-a** (január első munkanapján 4%, majd minden hónap utolsó munkanapját megelőző második munkanap 8%) **kerül utalásra.** A nettó finanszírozás körébe tartozó jogcímeket az adott évi költségvetési törvény határozza meg. A 2020. évi Költségvetési tv. 39. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása, továbbá a kiegészítő támogatások egy részének folyósítása (prémium évek programja, bérkompenzáció, szociális ágazati pótlék, kulturális kiegészítő támogatás és illetménypótlék) a nettó finanszírozás keretében történik. A helyi önkormányzatok részére nyújtott költségvetési támogatások kisebb hányada nem kerül be a nettó finanszírozás rendszerébe, ezen támogatásokat általában év közben, pályázat keretében igénylik az önkormányzatok és a támogatási döntést követően kerül sor annak utalására a támogatásra vonatkozó szabályozások alapján.

A Kincstár 2020. I-VI. hónapjaiban a nettó finanszírozás keretében összesen 339 Mrd Ft támogatást utalt[xxv] az önkormányzatoknak a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatására (320,2 Mrd Ft), továbbá a működési célú kiegészítő támogatások körébe tartozó költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2020. évi bérkompenzációja, a szociális ágazati pótlék, a kulturális feladatok kiegészítő támogatása és kulturális illetménypótlék jogcímeken (18,8 Mrd Ft), míg 16,3 Mrd Ft kiutalása nem a nettó finanszírozás keretében történt.

A **helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak** (320,2 Mrd Ft) I-VI. havi teljesítése - figyelembe véve az előirányzat-módosításokat - összességében az Ávr.-ben előírt utalási hányadnak megfelelően alakult, 52,4% volt.

A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásának 23,6 Mrd Ft-os felhasználása a 2020. év I-VI. hónapjai között a módosított előirányzattól 21,1 százalékponttal maradt el, amelynek indoka, hogy az egyes jogcímeken igényelhető támogatásokat az év során az önkormányzatok pályázati úton igényelhetik, ezek teljesülése nem időarányos. A működési célú kiegészítő támogatások körébe tartozó, a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2020. évi bérkompenzációja, a szociális ágazati pótlék, a kulturális feladatok kiegészítő támogatása és kulturális illetménypótlék jogcímeken a teljesí-

tés (a 23,6 Mrd Ft-ból 18,8 Mrd Ft) a 2020. évi Költségvetési tv.-ben (például: a zeneművészeti szervezetek támogatásának folyósítása egy összegben, májusban) és az Ávr.-ben előírt nettó finanszírozási rend szerint történt.

A helyi önkormányzatok felhalmozási célú kiegészítő támogatásainak 3,1 Mrd Ft-os felhasználása - amely nem tartozik a nettó finanszírozás körébe - a 2020. év I-VI. hónapjai között a módosított előirányzat 14,4%-a volt, az időarányostól történő elmaradás nem hordoz kockázatot, mert az önkormányzatok a támogatásokat az év során, pályázati úton igényelhetik, és a döntést követően kerülhet sor a támogatási összeg folyósítására.

Az évközben létrehozott **új támogatási jogcímek teljesülése** az idei év I-VI. hónapjában 47,5% volt, amely az év hátralévő hónapjaiban várhatóan teljesülni fog a támogatási szerződésekben foglaltak szerint.

A Kincstár július havi előzetes adatai szerint a helyi önkormányzatok támogatása július végéig 428,4 Mrd Ft összegben realizálódott, amely 58,5%-os teljesítési aránynak felel meg. A Helyi önkormányzatok támogatása fejezet módosított előirányzatai a 2020. I-VI. havi teljesítési adatok elemzése alapján, éves szinten várhatóan teljesülni fognak, a kiadási előirányzatok túlteljesülése nem várható.

13. A központi tartalékok felhasználásának alakulása, ideértve az átcsoportosításokat is

A 2020. évi költségvetés központi tartalékok címen összesen 663,2 Mrd Ft-ot irányzott elő, amely 281,7 Mrd Ft-tal több az előző évinél.

A 2020. évi költségvetés központi tartalékainak előirányzatai és a központi költségvetés végrehajtásának június havi, valamint az OVA/JEVKT június végi teljesítési adatai alapján a tartalékok felhasználásának alakulását a 29. táblázat mutatja:

29. táblázat

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Módosított előirányzat (Mrd Ft)	Felhasználás I.-VI. hó (Mrd Ft)	Felhasználás %-a
Országvédelmi Alap/Járvány elleni Védekezés Központi Tartaléka (OVA/JEVKT)	378,0	426,2*	642,2	150,7
Rendkívüli kormányzati intézkedések	110,0	69,7**	40,3	36,6
Céltartalékok	165,2	-16,2**	181,4	109,8
Beruházás Előkészítési Alap	10,0	2,5**	7,5	75
Tartalékok összesen	**663,2**		**871,4**	**122,5**

Forrás: Kincstár 2020. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai 2020. 06. hó, PM OVA/JEVKT felhasználás 06. 30. alapján ÁSZ szerkesztés

* A központi költségvetésben a XLVI. Járvány Elleni Védekezési Alap fejezet forrása összesen 633,5 Mrd Ft, amelynek 60%-a a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka (korábbi Országvédelmi Alap) 378 Mrd Ft összeggel, amely kiegészült a 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet alapján a pártok 50%-os támogatás elvonásával, 1,3 Mrd Ft-tal és az önkormányzatoktól történő 46,9 Mrd Ft átcsoportosítással, együtt a JEVKT felhasználható kerete 426,2 Mrd Ft.[xxvi]

**A feltüntetett összeg a törvényi eredeti előirányzatból még felhasználható összeget, negatív érték esetén a törvényi eredeti előirányzat túllépésének értékét jelenti.
A Tartalékok előirányzatát a 2020. I. félévben összességében 22,5%-kal túllépték. A Járvány Elleni Védekezés Központi Tartalékán és a Céltartalékok előirányzatán a teljesítés az előirányzaton felül történt (ezek felülről nyitott előirányzatok, módosítás nélkül túlléphetők az előirányzatok).

A Központi tartalékok előirányzatai közül - a rendelkezésre álló I. féléves felhasználási adatok elemzése alapján - a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka és a Céltartalékok előirányzatain, éves szinten további előirányzaton felüli kiadások várhatóak, amely kockázatot hordoznak, mert kedvezőtlenül befolyásolhatják a költségvetési hiány alakulását, amennyiben a költségvetési bevételek nem teljesülnek a tervezett szinten.

0VA/JEVKT első féléves felhasználása

A 92/2020. Korm. rendelet 2. § (3) bekezdése alapján a XXII. Miniszterelnöki Kormányiroda fejezet, 21. Központi kezelésű előirányzatok cím, 4. Központi tartalékok alcím, 2. Országvédelmi Alap jogcímcsoport elnevezése és címrendi besorolása a 2020. évi Költségvetési tv. 1. melléklet **XLVI. Járvány Elleni Védekezés Alap fejezet, 1. Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka címre változott.** Az OVA előirányzatának felhasználására vonatkozó szabályok a járvány miatt a 2020. évi Költségvetési tv.-ben 2020. június 18-tól hatálytalanná váltak, vagyis az előirányzat felhasználását eddig korlátozó szabály - a 2020. évi várható hiány alakulása - kikerült a törvényből.

A 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet szabályozása szerint a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka (JEVKT) címről az Operatív Törzs működése ideje alatt, annak javaslata alapján az államháztartásért felelős miniszter csoportosíthat át, egyéb esetben a kiadási cím előirányzatának felhasználásáról a Kormány dönt.

A JEVKT cím terhére 2020. júniusáig **az államháztartásért felelős miniszter 536,2 Mrd Ft** felhasználásáról döntött, amely járványügyi védekezést szolgáló eszközbeszerzésekhez és beruházásokhoz, valamint a Magyar Vöröskereszt Támogatásához kapcsolódott.

A JEVKT cím terhére **2020. júniusáig a Kormány 106,0 Mrd Ft felhasználásáról döntött.** A **JEVKT összes felhasználása június végéig 642,2 Mrd Ft volt.** A JEVKT előirányzat túllépés összege **216 Mrd Ft**. A törvényi előírás - a módosított 2020. évi Költségvetési tv. 78. §-sa - szerint a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka cím előirányzata terhére előirányzat-módosítási kötelezettség nélkül az eredeti előirányzaton felül kiadás teljesíthető.

A 2020. első hat hónapjában - a koronavírus elleni védekezés kiadásainak fedezeteként - a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka előirányzatánál 50,7%-kal több kiadás került felhasználásra. A JEVKT előirányzatának ilyen jelentős arányú felhasználása kockázatot hordoz, mert a járvány esetleges második hulláma miatt a hátralévő hónapok kiadásai további előirányzaton felüli kiadások teljesítését vetik előre. Az előirányzat túllépésével teljesített kiadások a költségvetési hiány kedvezőtlen alakulását eredményezhetik.

Rendkívüli kormányzati intézkedések tartalékának felhasználása

A Rendkívüli kormányzati intézkedések 110 Mrd Ft összegű előirányzata a XXII. Miniszterelnöki Kormányiroda fejezetben került megtervezésre, amely az előző évi előirányzattól 55 Mrd Ft-tal kevesebb. A Kincstár központi költségvetés végrehajtásának június havi adata szerint a Rendkívüli kormányzati intézkedések 2020. évre tervezett előirányzata 69,7 Mrd Ft-ra módosult, azaz 2020. első hat hónapjában a Rendkívüli kormányzati intézkedések előirányzatából 40,3 Mrd Ft került felhasználásra, amely 36,6%-os - az időarányostól 13,4%-kal alacsonyabb - felhasználásnak felel meg. A 69/2020. (III.26.) Korm. rendelet alapján a Rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalék felhasználásáról a Kormány helyett a Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzs intézkedései alapján

- az államháztartásért felelős miniszter dönt. Az elérhető kormányzati intézkedések alapján a Rendkívüli kormányzati intézkedések előirányzatáról **24,1 Mrd Ft** előirányzat került átcsoportosításra (felhasználásra).

Céltartalék felhasználása

A 2020. évi Költségvetési tv. szerint összesen **165,2 Mrd Ft -** az előző évitől 28,7 Mrd Ft-tal több - **Céltartalék** szolgál az alábbi jogcímekre:

- **a közszférában foglalkoztatottak bérkompenzációja;** (**6 Mrd Ft)**
- **Különféle kifizetések** jogcímen **2 Mrd Ft** az álláshely-gazdálkodásból eredő többlet kifizetésekre, a központi költségvetési szerveknél a feladatok változásával, a szervezetek, szervezetrendszerek korszerűsítésével, a feladatellátás ésszerűsítésével megvalósuló, kiadás- és költségvetési támogatás-megtakarítást eredményező létszámcsökkentésekhez kötődő személyi juttatások és az azokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó kifizetéseire
- **Ágazati életpályák és bérintézkedések** jogcímen **152,2 Mrd Ft;**
- **Hazai bölcsődefejlesztési program** jogcímen **5 Mrd Ft)**

Céltartalékok első hat havi felhasználása az alábbi volt a Kincstár központi költségvetés végrehajtásának június havi adata szerint:

- a Különféle kifizetések 2 Mrd Ft összegű előirányzatából 3,6 Mrd Ft felhasználás volt, azaz 1,6 Mrd Ft többletfelhasználás történt;
- az Ágazati életpályák és bérintézkedések előirányzata (152,2 Mrd Ft) az I. félév során 21,8 Mrd Ft-tal túlteljesült, a felhasználás 174,0 Mrd Ft volt,
- a Közszférában foglalkoztatottak bérkompenzációja 6 Mrd Ft előirányzatából 3,8 Mrd Ft-ot használtak fel az első félévben;
- a hazai bölcsődefejlesztési program 5 Mrd Ft eredeti előirányzatáról az év első hat hónapjában nem történt felhasználás.

2020. június végéig a Céltartalékok cím 165,2 Mrd Ft eredeti előirányzatán felül 9,8%-kal nagyobb összeg, 181,4 Mrd Ft került felhasználásra (az előző év június 19-ig 90%-a került felhasználásra). A Közszférában foglalkoztatottak bérkompenzációja, Különféle kifizetések, és az Ágazati életpályák és bérintézkedések jogcímek felülről nyitott előirányzatok, azaz a teljesítés módosítás nélkül eltérhet az előirányzattól. Az előirányzaton felül teljesített kiadás kedvezőtlenül befolyásolhatja a költségvetési egyensúly alakulását, amely kockázatot jelent a hiány várható nagyságára.

14. Az elkülönített állami pénzalapok bevételeinek és kiadásainak és egyenlegeinek alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok, úgymint az NKFIA, az NFA, a BGA, a KNPA és az NKA (továbbiakban együtt: ELKA) bevételi előirányzatait a 2020. évi Költségvetési tv. összesen 633,6 Mrd Ft összegben, a kiadási előirányzatokat összesen 641,7 Mrd Ft összegben határozta meg. A törvényi előirányzatok az NKFIA és a BGA esetén 2020. I. félévében módosultak, amely alapján az ELKA bevételi előirányzata 606,8 Mrd Ft-ra, a kiadási előirányzata 614,8 Mrd Ft-ra redukálódott. A változás az eredeti előirányzatok alapján megállapított deficit mértékét - amely 8,0 Mrd Ft - nem érintette.

Az ELKA 2020. évi törvényi előirányzatait, valamint a 2020. I. félévi teljesítési adatokat, továbbá az adott időszakra vonatkozó teljesülés éves törvényi előirányzathoz viszonyított arányát a 30. táblázat elkülönített pénzalaponként és összesítve mutatja be.

30. táblázat

Az ELKA 2020. évi költségvetési előirányzatai és a 2020. I. félévi teljesítési adatok

Megnevezés	2020. évi törvényi előirányzat (Mrd Ft)			2020. I. félévi teljesítés (Mrd Ft)			2020. I. félévi teljesítés a törvényi előirányzat %-ában	
	Bevétel	Kiadás	Egyenleg	Bevétel	Kiadás	Egyenleg	Bevétel	Kiadás
NKFIA*	93,34	106,43	-13,09	43,07	67,78	-24,71	46,15	63,69
NFA	423,10	430,70	-7,60	214,49	206,03	8,47	50,70	47,84
BGA*	50,99	50,99	0,00	23,13	16,19	6,94	45,35	31,75
KNPA	28,23	16,58	11,65	15,52	0,91	14,61	55,00	5,52
NKA	11,10	10,10	1,00	10,20	4,31	5,89	91,90	42,68
Összesen	606,76	614,80	-8,04	306,42	295,23	11,19	50,50	48,02

Forrás: Kincstári adatok /2020. 06. hó/alapján ÁSZ szerkesztés

*Módosított törvényi előirányzat alapján

A Kincstár által közölt adatok szerint 2020. I. félévében az ELKA bevételei 306,4 Mrd Ft összegben, kiadásai 295,2 Mrd Ft összegben teljesültek. A 2020. I-VI. hónapjainak teljesítési adatai alapján, a bevételi előirányzatok meghaladták a törvényi előirányzat időarányos összegét, 50,5%-ban realizálódtak, a kiadási előirányzatok elmaradtak a törvényi előirányzat időarányos összegétől, 48,0%-ban teljesültek. Az ELKA 11,2 Mrd Ft-os többletet ért el, amely ugyan elmaradt a 2019. évi azonos időszak egyenlegétől, azonban a 2020. évi, időarányosan számított 4 Mrd Ft-os deficittel szemben javította a központi költségvetés pénzforgalmi egyenlegét. 2020. I. félévében az ELKA-ba tartozó pénzalapok - az NKFIA kivételével - pozitív egyenleggel zártak.

Az állami feladatellátás szempontjából az ELKA - tekintettel arra, hogy költségvetéstől független forrásokkal is gazdálkodnak, év végi pénzmaradványaikat következő évben - a költségvetési törvényben meghatározott mértékben - is felhasználhatják, forrásaikat csak törvénnyel lehet elvonni - kiszámíthatóbb területnek bizonyult, azonban a koronavírus világjárvány okozta gazdasági hatások több változást generáltak.

Az ELKA 2020. I. félévi egyenlegét meghatározó tényezőket – beleértve a koronavírus világjárvány okozta változásokat - kiemelve:

- **NFA**

A 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendeletben foglaltak szerint az NFA fejezet megszűnt és ezzel egyidejűleg előirányzatai átkerültek a Gazdaságvédelmi Alap fejezetbe. A 2020. költségvetési évet illetően az NFA egyenlege 7,6 Mrd Ft deficittel került megtervezésre. A 2020. I. félévi teljesítési adatok alapján a bevételek 0,7%-kal meghaladták, a kiadások 2,2%-kal elmaradtak az időarányostól, melynek következtében az NFA egyenlege a tervezett deficitről 8,5 Mrd Ft többletre fordult. A pénzalap legjelentősebb bevétele az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék NFA-t megillető hányada, amely a tervezett bevételi előirányzati összeg 56,1%-át teszi ki. A 237,4 Mrd Ft éves előirányzattal szemben 113,4 Mrd Ft összeg teljesült, amely lényegében időarányos teljesülésnek felel meg. Lényeges eltérés a 2019. évhez képest, hogy az alap nem részesedik a szociális hozzájárulás adóból. Az NFA további jelentős bevételi forrása a szakképzési hozzájárulás, amely 112,3 Mrd Ft tervezett előirányzattal szemben az I. félévben 50,6 Mrd Ft összegben teljesült, azaz a törvényi előirányzat 45,1 %-ában realizálódott. Az előfinanszírozott uniós programok kiadásainak visszatérülése (70,0 Mrd Ft) esetén a megvalósulás mindössze 5,8%-kal maradt el az időarányos teljesüléstől; a bérgarancia támogatás törlesztése bevételi előirányzat 2019. év ugyanezen időszakához viszonyítva 2020. első hat hónapjában a 2019. I. félév teljesülési összegének 33,6%.

Az NFA kiadási előirányzatai, olyan előirányzatok, amelyből az állam egyebek mellett a munkanélkülieknek járó álláskeresési juttatásokat, a közmunkások bérét és a közmunkaprogram egyéb költségeit fedezi. Ezek mind olyan kiadások, amelyek a járvány kiváltotta válságban folyamatosan nőttek. Az NFA kiadási előirányzatai összegét tekintve a legmeghatározóbb előirányzat a Start-munkaprogram, amely 2020. évre tervezett összeg alapján (140 Mrd Ft) a kiadások 32,5%-át teszi ki. 2020. június végéig 64,8 Mrd Ft-ban, 46,3%-ban teljesült. A passzív kiadások teljesülése, amely az álláskeresési ellátásokra fordított összeget jelenti, jelentősen meghaladta az időarányos teljesülés tervezett mértékét. A tervezett 83,0 Mrd Ft-ból már 69,0 Mrd Ft kifizetése megvalósult, amely a 2020. évi előirányzat 83,2 %-át teszi ki.

A 2020. április 6-tól 2020. június 18-ig hatályos 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet 2. § (6) bekezdése szerint újonnan megjelenő munkahely-megtartási program előirányzat vonatkozásában 2020. május hónaptól kezdődően történt kifizetés, amely 2020. I. félévet érintően 6,9 Mrd Ft-ot jelent. A kiadási előirányzatokat tekintve jelentős változás, hogy a 92/2020. (IV.6.) Korm. rendelet 11.§ (2) bekezdésében foglaltak értelmében az NFA költségvetésbe történő befizetési kötelezettsége – amely az állami fenntartású szakképző iskolák működési költségeinek és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők ellátásának finanszírozásához kapcsolódó tétel – a rendelet hatályba lépését követően 2020. április 7-től megszűnt. A teljesítési adatok tükrözik a jogszabályi rendelkezésben foglaltakat, ezen előirányzat vonatkozásában mindösszesen 2020. március hónapban történt teljesítés, amely a 2020. tervezett előirányzat 25%-a, azaz a 2020. I. negyedévének megfelelő teljesítés.

Az ELKA 2020. I. félévben és 2019. év ugyanezen időszakában teljesült bevételi és kiadási előirányzatainak egyenlegét tekintve, figyelembe véve az ÁSZ „Elemzés a KT részére a 2019. I. félévi költségvetési folyamatokról” című elemzésében foglaltakat, továbbá a Kincstár által szolgáltatott adatokat, elmondható, hogy az ELKA 2020. I. félévi egyenlege (11,2 Mrd Ft) elmaradt 2019. ugyanezen időszakra vonatkozó egyenlegétől (61,0 Mrd Ft). A 2020. I. félév - törvényi előirányzathoz viszonyított - teljesítési adatait 2019. ugyanezen időszak teljesítési adataival történő összehasonlítását, pénzalaponként a következő diagram szemlélteti.

7. ábra

Az ELKA 2020. és 2019. év azonos időszaki teljesítési adatainak költségvetési előirányzatok %-ában történő összehasonlítása

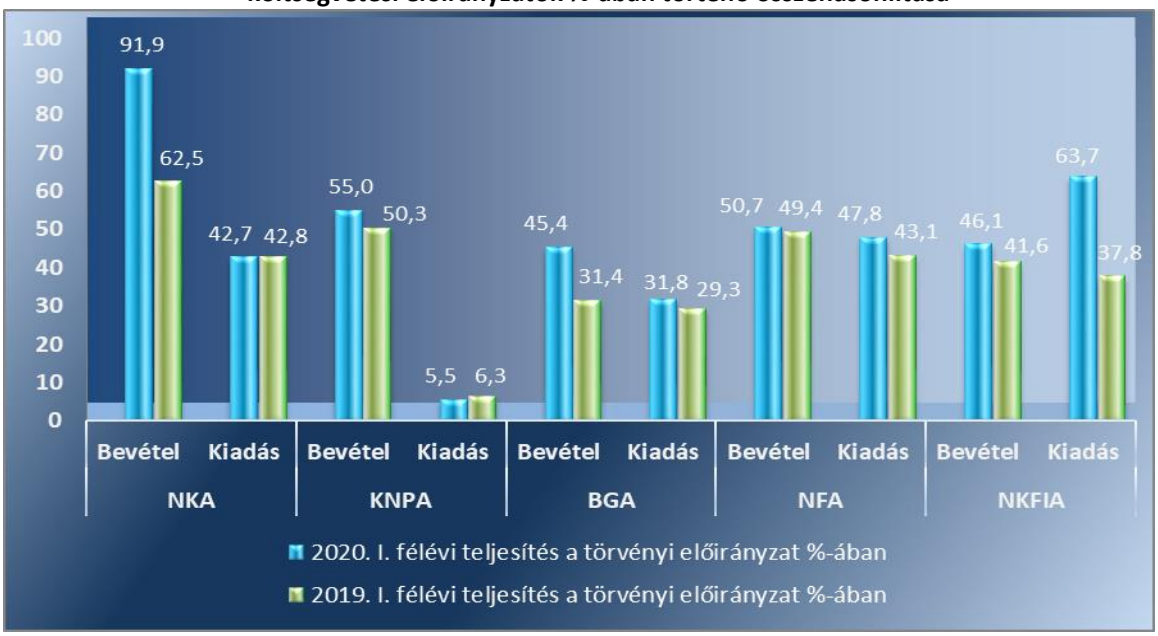

Forrás: Kincstári adatok /20020. 06 hó/ alapján ÁSZ szerkesztés

Az ELKA 2020. évi bevételi, kiadási előirányzatainak teljesülése vonatkozásában az időarányostól való százalékpontos eltérés alapján felmerülő kockázatokat az alábbi ábra szemlélteti:

8. ábra

Az ELKA 2020. évi költségvetési előirányzatainak bemutatása kockázatosság szempontjából (viszonyítás a tervezett törvényi előirányzat időarányos értékéhez)

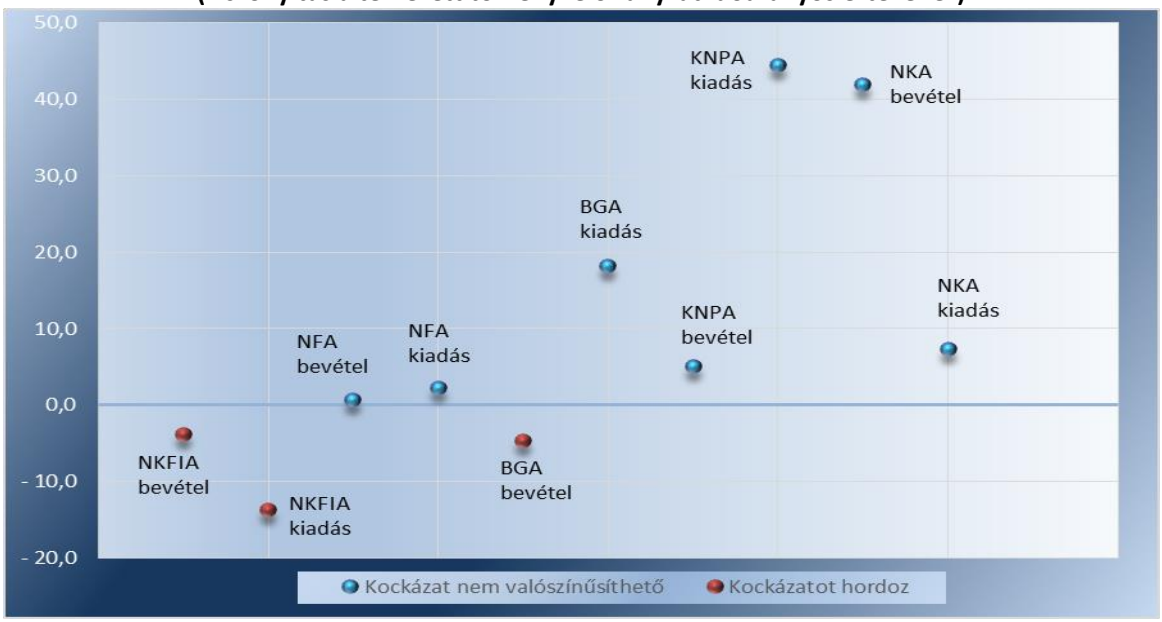

Forrás: Kincstári adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A 2020. I. félévi teljesülési adatok alapján az NKFIA esetében mind a bevételi, mind pedig a kiadási előirányzatokat tekintve kockázat valószínűsíthető, tekintettel arra, hogy az időarányos teljesülés alapján a bevételi előirányzatok esetében a tervezettnél alacsonyabb, illetve a kiadási előirányzatok esetében a tervezettnél magasabb mértékű év végi teljesülés várható. A koronavírus világjárvány okozta gazdasági hatás következtében a gazdasági társaságok által befizetett innovációs járulék bevétel várhatóan csökkenni fog, ezzel párhuzamosan a kiadási előirányzatokat érintően az NKFIA-ból több kutatás-fejlesztési és innovációs célú támogatás valósul meg, amelyek függetlenül attól, hogy személyi jellegű ráfordításként kerülnek felhasználásra nem minősülnek munkahelyteremtő vagy munkahelymegőrzés támogatásnak.

A fentieken túl további kockázat valószínűsíthető a BGA bevételi előirányzatai vonatkozásában. A költségvetési támogatás, amely fedezetet jelent az alap szakmai feladatai ellátásához és az alap működtetéséhez a tervezettnél alacsonyabb mértékben teljesült, az egyes projektekre vonatkozó pályázatok kiírása és elbírálási átfutási idejének változtatása következtében.

A 2020. I. félévi teljesülési adatok alapján az NKA, a KNPA és az NFA esetében sem a bevételi, sem pedig a kiadási előirányzatokat tekintve kockázat nem valószínűsíthető, tekintettel arra, hogy az időarányos teljesülés alapján a bevételi előirányzatok esetében a tervezettnél magasabb, illetve a kiadási előirányzatok esetében a tervezettnél alacsonyabb mértékű év végi teljesülés várható. Az előzőekben foglaltakon túl megjegyzendő, hogy az NFA esetében mind a bevételi, mind pedig a kiadási előirányzatokat is érintik a koronavírus világjárvány okozta negatív hatások, még ha ez nem is látszik annyira a féléves adatokból. Bár az NFA az összes kiadási előirányzatainak teljesülését tekintve összességében nem hordoz kockázatot, azonban a Passzív kiadások – Álláskeresési ellátások előirányzat esetében a havi teljesítési adatok alapján megfigyelhető, hogy a kiadások 2020. január óta folyamatosan nőttek, a június hónapban teljesített kifizetés összege hétszerese a 2020. január hónap adatának. Az előirányzat törvényi előirányzathoz viszonyított teljesülése elérte a 83,2 %-ot, amely alapján önmagában véve kockázatos előirányzatnak tekintendő.

A fentiek, továbbá az ELKA 2020. I. félévi teljesítési adatai alapján az ELKA költségvetése a 2020. I. féléves teljesülési adatokat figyelembe véve az év folyamán teljesíthető, azonban a fentiekben részletezettek szerint kockázatot hordoz.

15. A TB alapok bevételeinek, kiadásainak és egyenlegeinek alakulása

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai, úgymint a Nyugdíjbiztosítási Alap (továbbiakban: Ny. Alap) és az Egészségbiztosítási Alap (továbbiakban: E. Alap, együtt: TB Alapok) költségvetését a 2020. évi Költségvetési tv. egyensúlyban állapította meg. A bevételi és a kiadási előirányzat összege azonos: 6 269,5 Mrd Ft.
A Kincstár által szolgáltatott adatok és az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet 5. mellékletében foglaltak alapján 2020. I. félévében előirányzat módosítás történt az E. Alapot érintően.

9. ábra

A TB Alapok 2019. és 2020. év azonos időszaki teljesítési adatainak, továbbá a 2020. évi törvényi előirányzat számított időarányos adatainak összehasonlítása

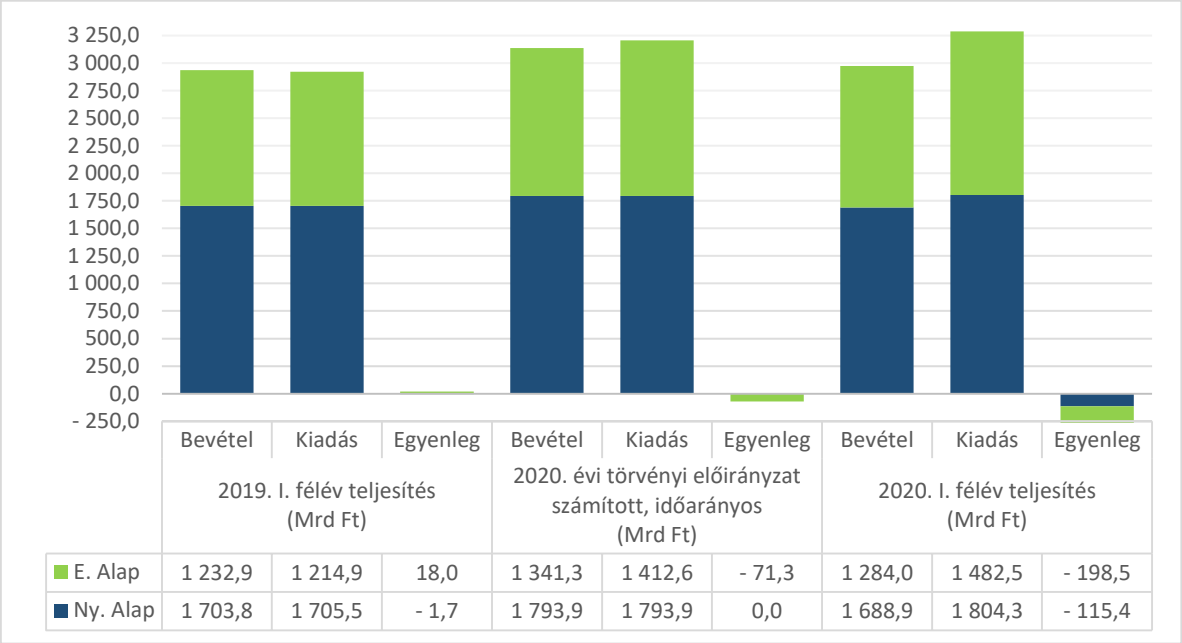

	2019. I. félév teljesítés (Mrd Ft)			2020. évi törvényi előirányzat számított, időarányos (Mrd Ft)			2020. I. félév teljesítés (Mrd Ft)		
	Bevétel	Kiadás	Egyenleg	Bevétel	Kiadás	Egyenleg	Bevétel	Kiadás	Egyenleg
E. Alap	1 232,9	1 214,9	18,0	1 341,3	1 412,6	- 71,3	1 284,0	1 482,5	- 198,5
Ny. Alap	1 703,8	1 705,5	- 1,7	1 793,9	1 793,9	0,0	1 688,9	1 804,3	- 115,4

Forrás: Kincstári adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A szemléltetett adatok alapján látható, hogy a TB alapok egyenlege 2020. I. félévében, 2019. év azonos időszakához és az előirányzotthoz viszonyítva is kedvezőtlenebbül alakult, amely elsősorban a koronavírus világjárvány okozta hatások miatt bekövetkezett változásokból adódott.

A bevételi oldalon mindkét alap esetében a legjelentősebb tétel a szociális hozzájárulási adóból és a járulékokból származik, amely a TB Alapok bevételi előirányzata összegének 90%-át teszi ki. **A TB Alapok adó- és járulékbevétele 2020. I. félévében 2 558,0 Mrd Ft volt, amely a 2020. évi törvényi előirányzat számított időarányos összegétől (2 719,2 Mrd Ft) 161,2 Mrd Ft-tal, azaz 5,9%-kal, a 2019. év ugyanezen időszak adatától (2 609,8 Mrd Ft) 51,8 Mrd Ft-tal maradt el.**

A 2020. március 23-tól 2020. június 18-ig hatályban lévő, 61/2020. (III.23.) Korm. rendeletben foglaltak alapján a veszélyeztetett ágazatokban, munkaviszonyban foglalkoztatott magánszemélyeknek csak személyi jö-

vedelemadót és egészségbiztosítási járulékot kellett fizetni. Az előzőeken túl a munkáltatónak nem volt szociális hozzájárulási adó és a szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettsége, továbbá a rehabilitációs hozzájárulás mértéke is csökkentésre került az egyébként irányadó mérték kétharmadára.

Mindezek hatására a TB Alapok bevételi előirányzat oldala, a teljesülést illetően jelentős csökkenést mutatott. Az eltérést ellensúlyozta a 2020. január 1-jével hatályba lépett törvénymódosítás, miszerint a szociális hozzájárulási adóból az NFA nem részesedik, ennek hatására a Ny. Alap és az E. Alap részesedése megnőtt. A 2020. évi Költségvetési tv. 33. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a szociális hozzájárulási adó 2020-ban megfizetett összegének 71,63%-a a Ny. Alapot, 28,37%-a az E. Alapot illeti meg. Ez az érték a 2019. évhez viszonyítva a Ny. Alapot illetően 1,41%-os, az E. Alap vonatkozásában 1,06%-os emelkedést jelent.

A TB Alapok kiadási oldalának meghatározó két tétele a nyugellátások előirányzat, amelynek aránya a kiadási főösszeget tekintve 55,8% és a természetbeni ellátások, amelynek aránya 32,3%. Mindkét előirányzatot tekintve elmondható, hogy a 2020. I. félévének teljesítési adatai meghaladták mind a 2020. évi törvényi előirányzat számított időarányos összegét, mind pedig a 2019. év ugyanezen időszak adatát. A természetbeni ellátások előirányzat esetében a növekedés – előirányzaton belüli arányából (75,9%) adódóan - elsősorban a gyógyító-megelőző ellátásokra fordított összeg emelkedéséből adódott. A nyugellátások esetében a kiadási előirányzat jelentős emelkedése a novemberi rendkívüli kifizetésen (a nyugdíj-kiegészítés és a nyugdíjprémium) túl a létszámnövekedés és a létszámösszetétel-változás együttes következménye.

Nyugdíjbiztosítási Alap

A 2020. költségvetési évet illetően a Ny. Alap vonatkozásában nullszaldós egyenleget terveztek. A 2020. I. félévi teljesítési adatok alapján a bevételek 2,9%-kal elmaradtak az időarányostól, a kiadások a 2020. évi előirányzat számított időarányos részével lényegében azonos mértékben (50,3 %-ban) teljesültek, melynek következtében a Ny. Alap egyenlege a tervezettről 2020. I. félév végére 115,4 Mrd Ft deficitre változott. A Ny. Alap 2020. évi törvényi előirányzatait, valamint a 2020. I. félévi teljesítési adatokat, továbbá annak időarányos, számított törvényi előirányzattól való eltérését a 31. táblázat mutatja be.

316. táblázat

Az Ny. Alap 2020. évi költségvetési előirányzatai és a 2020. I. félévi teljesítési adatok

Megnevezés	2020. évi törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2020. I. félévi teljesítés		Eltérés az időarányos, számított törvényi előirányzattól	
		(Mrd Ft)	a törvényi előirányzat %-ában	(Mrd Ft)	%
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	3 508,70	1 650,11	47,03	-104,24	-2,97
Egyéb járulékok és hozzájárulások	22,43	8,10	36,12	-3,11	-13,88
Késedelmi pótlék és bírság	4,20	2,91	69,39	0,81	19,39
Költségvetési támogatások, hozzájárulások	46,93	23,46	50,00	0,00	0,00
Egyéb és vagyongazdálkodási bevételek	5,62	4,32	76,79	1,51	26,79
Bevétel összesen	**3 587,88**	**1 688,90**	**47,07**	**-105,04**	**-2,93**
Nyugellátások	3 580,45	1 800,87	50,30	10,65	0,30
Egyéb és vagyongazdálkodási kiadások	7,44	3,42	45,93	-0,30	-4,07
Kiadás összesen	**3 587,88**	**1 804,28**	**50,29**	**10,34**	**0,29**
Egyenleg	**0,00**	**-115,38**	**-**	**-115,38**	**-**

Forrás: Kincstári adatok alapján ÁSZ szerkesztés

Az alap legjelentősebb bevételét a szociális hozzájárulási adó és járulékok (munkáltatói nyugdíjbiztosítási járulék, biztosítottak által fizetett egyéni nyugdíjjárulék) képezik, amelyek a tervezett bevételi előirányzat összegének 97,8%-át teszik ki. A tervezett 3 508,7 Mrd Ft éves előirányzattal szemben 1 650,1 Mrd Ft összeg teljesült, amely az időarányos számított előirányzatot alulmúlta, annak 47%-ának felel meg. Az eltérés 2019. év azonos időszakához képest -23,1 Mrd Ft.

Az alap kiadási előirányzatát – 99,8%-os arányára tekintettel – lényegében egy tétel, a nyugellátások előirányzat teszi ki. A 2020. évi tervezett 3 580,4 Mrd Ft éves előirányzattal szemben, 2020. első hat hónapjában a nyugellátások 1 800,9 Mrd Ft összegben, az éves törvényi előirányzat 50,3%-ában teljesültek, amely meghaladta a 2019. év ugyanazon időszakának teljesülési adatát (48,6%). A kifizetések tartalmazzák a tárgyévben végrehajtott 2,8%-os nyugdíjemelés összegét, továbbá a nyugellátások és egyes más ellátások 2020. január havi emeléséről szóló 300/2019. (XII. 11.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésben foglaltak szerinti /2020. január 1-jétől a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 62. § (5) bekezdése alapján/- 0,7%-os kiegészítő nyugdíjemelést.

10. ábra

A nyugellátások 2020. és 2019. I. félévi teljesítési adatainak összehasonlítása /további viszonyítás 2020. január-május hónap vonatkozásában a teljesítő határozatok alapján új nyugdíj és egyéb ellátás megállapítások száma/

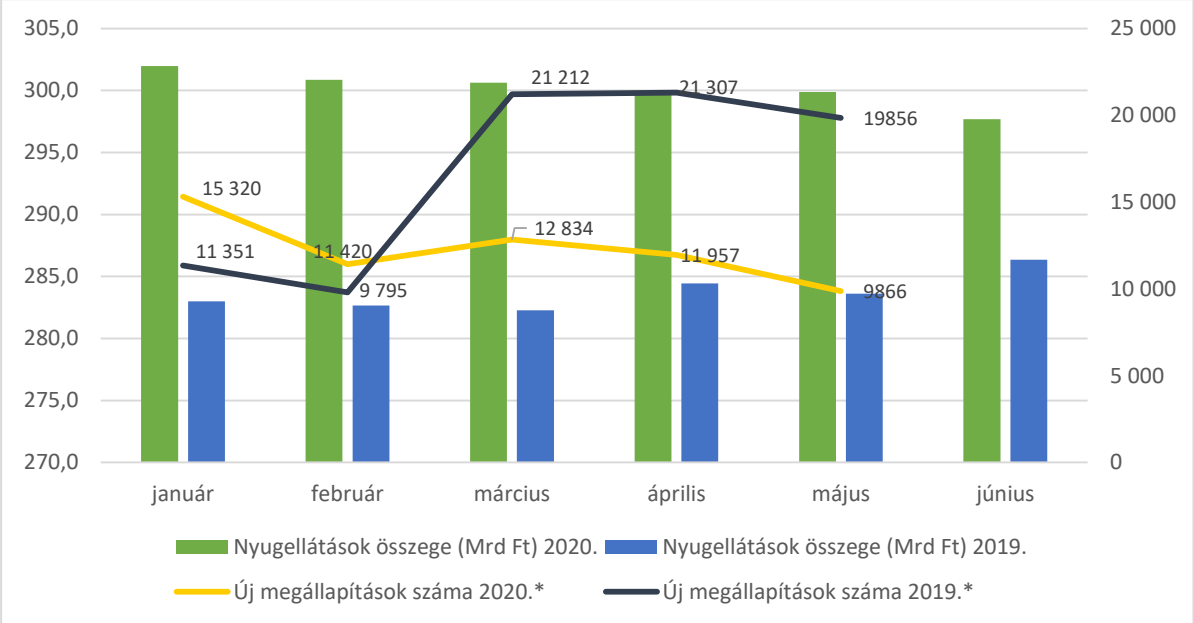

Forrás: Kincstári és KSH adatok alapján (2.5.1.2. Új nyugdíj és egyéb ellátás megállapítások a teljesítő határozatok alapján) ÁSZ szerkesztés

*A teljesítő határozatok alapján új nyugdíj és egyéb ellátás megállapítások száma tekintetében a KSH adatai 2020. januártól májusig terjedő időszak vonatkozásában álltak rendelkezésre, erre való tekintettel a 2019. év adatai is az említett időszakot érintően szerepelnek

Az ábra alapján jól látható, hogy 2020. első hat hónapjában a nyugellátások 2019. év azonos időszakához viszonyítva nagyobb összegben kerültek kifizetésre, annak ellenére, hogy új ellátás megállapítása kevesebb esetben történt. Az eltérés oka, egyrészt nyugdíjemelés, másrészt a nettó átlagkeresetek növekedésével összhangban az új ellátások magasabb összegben kerültek megállapításra. Továbbá a PM Tájékoztatója szerint „A korbetöltött öregségi nyugellátások korhatára 2020. január 1-jétől fél évvel, 64,5 évre emelkedett. A korhatáremelés következtében 2020. I. félévében – a folyamatban lévő ügyek lezárásán túl – nem kerül sor új ellátás megállapítására, emiatt az öregségi nyugellátásra jogosultak létszáma az első félévben jelentősen csökken.” Az előzőekből kifolyólag 2020. II. félévében az új nyugdíj-megállapítások (64,5 évesek számára)

száma jelentősen növekedni fog. Az öregségi nyugdíjat érintően 7 531-el kevesebb esetben állapítottak meg ellátást. A Ny. Alap esetében a 2020. II. félévében tovább növeli a kiadásokat, hogy a várható, 2,8%-ot meghaladó magasabb infláció következtében több emelni kell a nyugdíjakat.

Egészségbiztosítási Alap

A 2020. évet illetően az E. Alap költségvetési egyenlegét a Ny. Alaphoz hasonlóan egyensúlyban tervezték meg. A Kincstár által szolgáltatott adatok és a 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet 5. mellékletében foglaltak alapján 2020. I. félévében előirányzat módosítás történt az E. Alapot érintően. A 2020. évi törvényi bevételi előirányzatok 2 682,6 Mrd Ft-ra, a kiadási előirányzatok 2 825,2 Mrd Ft-ra módosultak, ennek következtében az alap egyenlege 142,6 Mrd Ft hiányra változott. A 2020. I. félévi teljesítési adatok alapján a bevételek 2,1%-kal elmaradtak az időarányostól, a kiadások 2,5%-kal meghaladták azt, melynek következtében az E. Alap egyenlege már az I. félév végén 198,5 Mrd Ft hiánnyal zárt. Mind a bevételek, mind pedig a kiadások oldalán a tervezettnél - elsősorban a koronavírus világjárvány következtében - kedvezőtlenebb folyamatok bontakoztak ki.

Az E. Alap 2020. évi törvényi előirányzatait, valamint a 2020. I. félévi teljesítési adatokat, továbbá annak időarányos, számított törvényi előirányzattól való eltérését a 32. táblázat mutatja be.

32. táblázat

Az E. Alap 2020. évi költségvetési előirányzatai és a 2020. I. félévi teljesítési adatok

Megnevezés	2020. évi törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2020. I. félévi teljesítés		Eltérés az időarányos, számított törvényi előirányzattól	
		(Mrd Ft)	a törvényi előirányzat %-ában	(Mrd Ft)	%
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	1 835,4	862,7	47,0	-55,0	-3,0
Egyéb járulékok és hozzájárulások	71,9	36,6	50,9	0,7	0,9
Egészségügyi hozzájárulás	0,1	0,5	468,5	0,4	418,5
Késedelmi pótlék és bírság	2,4	1,6	67,8	0,4	17,8
Költségvetési támogatások, hozzájárulások	586,5	293,2	50,0	0,0	0,0
Egyéb és vagyongazdálkodási bevételek	186,3	89,4	48,0	-3,8	-2,0
Bevétel összesen	**2 682,6**	**1 284,0**	**47,9**	**-57,3**	**-2,1**
Táppénz	149,3	76,2	51,0	1,5	1,0
GYED	215,8	110,8	51,4	2,9	1,4
EA egyéb pénzbeli ellátásai	81,5	41,9	51,4	1,2	1,4
Rokkantsági, rehabilitációs ellátások	281,9	137,2	48,7	-3,7	-1,3
Gyógyító megelőző ellátás	1 573,3	855,7	54,4	69,1	4,4
Gyógyszertámogatás	394,5	203,0	51,5	5,7	1,5
Gyógyászati segédeszköz támogatás	73,9	34,4	46,6	-2,5	-3,4
EA egyéb természetbeni ellátásai	30,8	12,2	39,7	-3,2	-10,3
TB költségvetési szervek kiadásai	8,7	4,2	48,2	-0,2	-1,8
Egyéb és vagyongazdálkodási kiadások	15,8	6,9	43,7	-1,0	-6,3
Kiadás összesen	**2 825,2**	**1 482,5**	**52,5**	**69,9**	**2,5**
Egyenleg	**-142,6**	**-198,5**	**-**	**-127,2**	**-**

Forrás: Kincstári adatok alapján ÁSZ szerkesztés

Az E. Alap elsődleges bevétele - 68,4%-os aránnyal - a szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származik. A 2020. I. félévi teljesítési adatok alapján a bevételek 47%-ban teljesültek. **A bevétel összege 55 Mrd Ft-**

tal maradt el az előirányzat számított időarányos összegétől, azonban 8,7 Mrd Ft-tal meghaladta 2019. azonos időszakának teljesülési adatát.

Az egészségügyi hozzájárulás, amelynek 2020. évi előirányzata mindössze 0,1 Mrd Ft, tekintettel arra, hogy jogszabályi változás - a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény – következtében az egészségügyi hozzájárulás adónem 2019-ben beolvadt a szociális hozzájárulási adóba. **A bevétel 2020. I. félévében az éves törvényi előirányzat közel 5-szörösét elérő összegben, 468,5%-ban teljesült, amely önrevíziókból származik. Ez az összeg az előző év azonos időszakában befolyt összeghez képest 40,6 Mrd Ft-tal alacsonyabb.**

Az egészségbiztosítás természetbeni ellátásai 2020. évben a kiadási főösszeg 73,4%-át teszik ki. Az E. Alap elsődleges kiadási előirányzata - 55,7%-os aránnyal - a gyógyító megelőző ellátások kiadásaiból adódik. A 2020. évi Költségvetési tv-ben foglaltak szerint ezen előirányzat vonatkozásában 1 429,3 Mrd Ft kiadást terveztek, amely a 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet 5. mellékletében foglaltak alapján 1 573,3 Mrd Ft-ra módosult, valószínűsíthetően a koronavírus világjárvány okozta változásokkal összefüggésben. Ezen ellátásokkal kapcsolatos kiadások 2020. I. félévében 855,7 Mrd Ft-ot tettek ki, amely az éves törvényi előirányzat 54,4%-a. **Ez az összeg 228 Mrd Ft-tal meghaladja 2019. ugyanezen időszakában realizálódott kiadásokat**. A jelentős mértékű növekedés egyrészt az egészségügyi szakdolgozók és védőnők 2019-2022. évekre vonatkozó bérfejlesztéséről szóló 1684/2018. (XII. 17.) Korm. határozatban foglaltak figyelembevételével a 2019. július 1-jei 8%-os és a 2020. január 1-jei 14%-os béremeléssel és a 2020. november 1-jei 20%-os bérfejlesztések (együttesen 48 527,0 M Ft) összefüggő bérfejlesztésekből, másrészt a veszélyhelyzet során nyújtott többletmunkájuk elismeréseként az egészségügyi és egészségügyben dolgozókat érintő egyszeri rendkívüli juttatás biztosításáról szóló 1313/2020. (VI. 12.) Korm. határozatban foglaltak szerinti egészségügyi és egészségügyben dolgozókat érintő egyszeri rendkívüli juttatás (101,3 Mrd Ft) összegéből adódik, továbbá a célelőirányzatoknál, az adósságrendezésre február és március hónapban biztosított többletfinanszírozással és az összevont szakellátást, a fogászati ellátást érintő változások is összefüggésben van. Az E. Alap gyógyító-megelőző ellátások előirányzata 2020. I. félév teljesülési adatait viszonyítva 2019. ugyanezen időszakának adataihoz a 11. ábra mutatja be.

11. ábra

Az E. Alap gyógyító-megelőző ellátása előirányzat 2020. és 2019. I. félévi teljesítési adatai

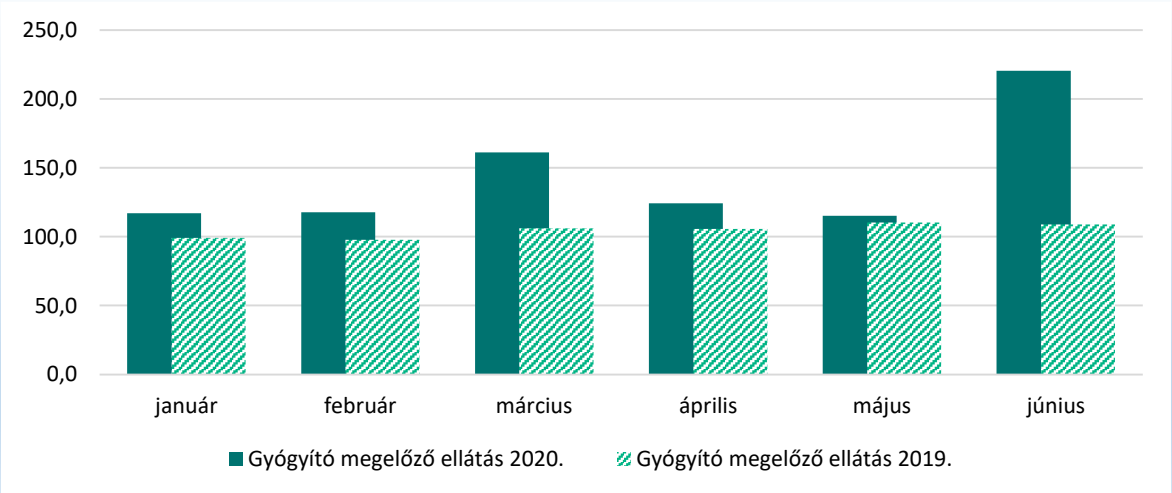

Forrás: http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetesi-informaciok/koltsegvetesi-informaciok/

Az ábra jól szemlélteti, hogy 2020. első hat hónapjában a gyógyító-megelőző ellátások kiadásaira 2019. év azonos időszakához viszonyítva szinte hónapról hónapra egyre nagyobb összeget fordítottak. 2020. március hónaptól az adatokon már a koronavírus világjárvány hatása is tükröződik. Az előirányzat csökkenését a kifizetési adatok alapján, némiképp kompenzálja például a fogászati ellátások finanszírozási kiadásainak mérséklődése, amely 2020. február hónapról március hónapra közel 1 Mrd (0,8 Mrd) Ft-tal redukálódott. Mind-

ezeken túl az E. Alap további kiadása a gyógyszertámogatások, amely az összes kiadás 14%-át teszi ki. Gyógyszertámogatásokra 2020 első hat hónapjában 203,0 Mrd Ft-ot fordítottak, az időarányos mértéknél 5,7 Mrd Ft-tal többet, amely 14,8 Mrd Ft-tal több az előző év azonos időszakában kifizetett összegnél.

Kockázatok

Az előzőekben részletezettek alapján, figyelembe véve a 2020. I. félévi teljesítési adatokat, folyamatokat, az előző év teljesítési adatait, valamint a koronavírus világjárvány okozta gazdasági hatások enyhítésére tett intézkedések eredményeit, a TB Alapok bevételi előirányzatait tekintve a szociális hozzájárulási adó teljesítése, a kiadási előirányzatokat tekintve a gyógyító-megelőző ellátások és a nyugellátások finanszírozása kockázatot hordoz magában.
Ezt a kockázatot tovább növelheti a TB Alapokat érintő, 2020. július 1-jétől hatályba lépő jogszabályváltozások, egyrészt a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény, másrészt a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak alapján.
Az új szabályozás szerint a szociális hozzájárulási adó mértéke17,5%-ról 15,5%-ra csökken, a saját jogú nyugdíjasokat általános járulékmentesség illeti majd meg, továbbá a kifizető is mentesül a szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség alól, ha saját jogú nyugdíjast foglalkoztat. A családi járulékkedvezmény a teljes, 18,5%-os tb járulékkal szemben érvényesíthetővé válik. Továbbá meghatározták a járulékfizetési alsó határt, miszerint a munkaviszony keretében foglalkoztatott személyek esetén is a tb járulékot legalább a minimálbér 30%-a után kell majd megfizetni, akkor is, ha a foglalkoztatott tényleges jövedelme ennél alacsonyabb.
A Ny. Alap esetében kockázatot hordoz, hogy bár a nyugellátások 2020. évi előriányzata tartalmazza a januárban végrehajtásra kerülő 2,8%-os nyugdíjemelés fedezetét, azonban ha a várható éves infláció egy százalék-pontnál kisebb mértékben haladná meg a 2,8 százalékot (vagyis legfeljebb 3,8% lenne), akkor egy-összegű kompenzációra, ha azonban a várható infláció több, mint egy százalékkal haladná meg a 2,8%-ot, akkor visszamenőleges nyugdíjemelésre kerülne sor.

16. Az államháztartás központi alrendszere egyenlegének alakulása

A pénzforgalmi hiány alakulása

A 2020-as költségvetési törvény az államháztartás központi alrendszerének 2020. évi hiányát 367,0 Mrd Ft-ban állapította meg, amely nullszaldós működési költségvetés mellett a felhalmozási költségvetés 180,8 Mrd Ft-os és az európai uniós fejlesztési költségvetés 186,2 Mrd Ft-os tervezett hiányából tevődik össze. A központi költségvetés -359,0 Mrd Ft-os, az elkülönített állami pénzalapok -8,0 Mrd Ft-os és a társadalombiztosítási alapok nullszaldós egyenleggel kerültek betervezésre. A 2020-as költségvetési törvény az államháztartás pénzforgalmi egyenlegére vonatkozó 2020. évi GDP arányos hiányt 0,8%-ban rögzítette.

Az államháztartás központi alrendszerének 2020. I. félévi pénzforgalmi hiánya 1 837,0 Mrd Ft volt, amely a koronavírus járvány költségvetési bevételekre és kiadásokra gyakorolt hatásával összefüggésben áll. Az államháztartás központi alrendszerének 2020. I. félévi egyenlege a központi költségvetés 1 534,3 Mrd Ft-os hiányából, az elkülönített állami pénzalapok 11,2 Mrd Ft-os többletéből, valamint a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 313,9 Mrd Ft-os hiányából tevődött össze.

Az államháztartás központi alrendszere főbb pénzforgalmi adatainak alakulását a 2020. I. negyedéves és I. féléves adatok alapján a 33. táblázat szemlélteti.

33. táblázat

Az államháztartás központi alrendszere főbb pénzforgalmi adatainak alakulása a 2020. I. negyedévében és félévében

	2020. évi előirányzat (Mrd Ft)	2020. I. negyedévi teljesítés (Mrd Ft)	2020. I. negyedévi teljesítés/ 2020. évi elő-irányzat (%)	2020. I. félévi teljesítés (Mrd Ft)	2020. I. félévi teljesítés/ 2020. évi elő-irányzat (%)
Központi költségvetés egyenlege	**-359,0**	**-746,7**	**208,0**	**-1 534,3**	**427,4**
Bevétel	14 522,9	3 627,7	25,0	7 405,1	51,0
Kiadás	14 881,8	4 374,4	29,4	8 939,4	60,1
Társadalombiztosítási alapok egyenlege		**-86,9**		**-313,9**	
Bevétel	6 269,5	1 523,5	24,3	2 972,9	47,4
Kiadás	6 269,5	1 610,4	25,7	3 286,8	52,4
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	**-8,0**	**1,7**		**11,2**	
Bevétel	633,6	139,5	22,0	306,4	48,4
Kiadás	641,7	137,8	21,5	295,2	46,0
Központi alrendszer egyenlege	**-367,0**	**-831,9**	**226,7**	**-1 837,0**	**500,5**
Bevétel	21 426,0	5 290,7	24,7	10 684,5	49,9
Kiadás	21 793,0	6 122,6	28,1	12 521,5	57,5
A GDP arányában (%)	**-0,8%**	**-1,7%**		**-3,8**	
GDP (Mrd Ft)	**48 779,5**				

Forrás: Kincstár 2020. márciusi és június havi monitoring jelentés alapján, ÁSZ szerkesztés

A központi alrendszer 2020. I-VIII. havi pénzforgalmi hiányának alakulását a 12. ábra mutatja be.

12. ábra

A központi alrendszer kumulált pénzforgalmi hiányának alakulása 2020. I-VIII. közötti hónapokban (Adatok Mrd Ft-ban)

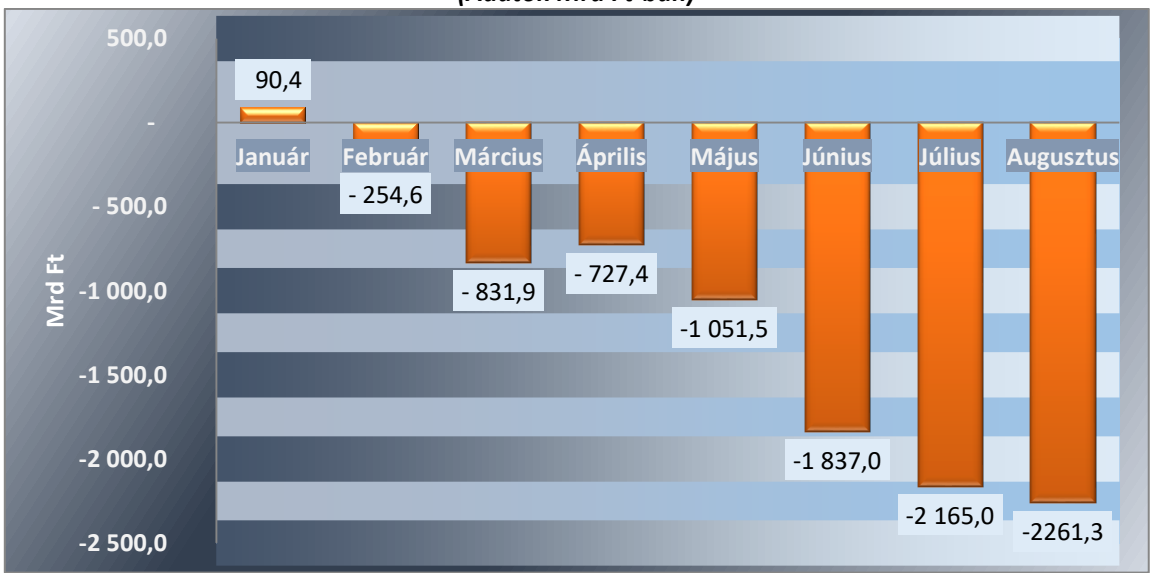

Forrás: Kincstár 2020. évi I-VIII. havi monitoring adatok alapján, ÁSZ szerkesztés

A pénzforgalmi hiány 2020. június végi 1 837,0 Mrd Ft-os összege augusztus végére 2 261,3 Mrd Ft-ra nőtt, amely a költségvetésben tervezett éves értéknek az ötszörösét, majd 6,2-szeresét tette ki. Így a 2020. augusztusáig elért hiány a GDP – 2020-as költségvetési törvényben meghatározott – értékéhez viszonyítva annak 4,6%-át teszi ki. A KSH 2020. szeptember 1-jei adatai szerint egyelőre a GDP elmaradt a várakozásoktól, az I. félévben 21 461,4 Mrd Ft-ot, azaz 44,0%-ot tett ki a tervhez képest. Ez a GDP-hez viszonyított pénzforgalmi hiány éves alakulására negatív hatással van.

A pénzforgalmi hiány alakulása teljesen eltérő jellemzőket mutat a 2019. I. félévi adatokhoz képest, tekintettel a járványhelyzettel összefüggő más környezetre. Tavaly az év hat hónapjában a tervezett éves hiány mindössze 39,1%-ban teljesült. 2020. I. félévében a hiány nemcsak az időarányos értéket, hanem az éves előirányzott értéket is többszörösen meghaladta.

A jelentős nagyságú eltérést a hiányban 2020. augusztusáig tekintve alapvetően a központi költségvetés kiadásainak időarányos 12,6 százalékpontos túlteljesítése és a társadalmi alapok bevételeinek 3,8 százalékpontos elmaradása, valamint kiadásainak 2,3 százalékpontos túlteljesítése okozta.

A PM a 2020-as költségvetési hiánycélt az egészségügyi járványhelyzet hatásaira tekintettel áprilisban 367 Mrd Ft-ról 1 601, májusban 1 890, majd augusztusban 3 600 Mrd Ft-ra emelte – az ÁKK 2020. augusztus 26-ai sajtóközleménye szerint – a központi alrendszer tekintetében. 2020. augusztusig az előrejelzés 62,8%-ban teljesült, amely az arányos 66,7%-tól 3,9 százalékponttal marad el.

17. Az államháztartás központi alrendszere adósságának alakulása, az államadósság biztonságos finanszírozásának értékelése

A 2020. év I-VII. hónapokban a központi költségvetés adóssága a 2019. év végi 29 682,0 Mrd Ft-ról 2 097,2 Mrd Ft-tal növekedett, értéke 2020. július végére 31 779,1 Mrd Ft-ot tett ki.

A központi költségvetés adósságának növekedését ezen időszakban a forinteszközök 1 419,2 Mrd Ft, a devizaadósság 673,0 Mrd Ft értékű, valamint az egyéb kötelezettségek állományának 5,0 Mrd Ft értékű növekedése okozta. A devizaadósság növekedése 488,6 Mrd Ft nettó devizakibocsátásra és a devizaadósság forintgyengülésből eredő 184,4 Mrd forintos nyilvántartási érték növekedésre vezethető vissza.

A központi költségvetés adósságának 2019. évi, 2020. I-VI., valamint I-VII. havi adatait a 34. táblázat foglalja össze.

34. táblázat

A központi költségvetés forint- és devizaadósságának alakulása 2019. december 31. és 2020. július 31. között

Adósságállomány	2019.12.31. (Mrd Ft)	%	2020.06.30. (Mrd Ft)	2020.07.31. (Mrd Ft)	%	Változás az előző időszakhoz képest (2020.07.31.)	
						Mrd Ft	%
Hitel	1 208,1	4,1	1 161,6	1 161,6	3,7	-46,5	-3,8
Államkötvény	13 417,7	45,2	14 708,0	15 330,9	48,2	1 913,3	14,3
Lakossági állampapír	9 074,0	30,6	8 864,9	8 465,6	26,6	-608,4	-6,7
Diszkont kincstárjegy	657,3	2,2	824,7	818,1	2,6	160,8	24,5
Forintadósság összesen	***24 357,1***	***82,1***	***25 559,2***	***25 776,3***	***81,1***	***1 419,2***	***5,8***
Devizaadósság	***5 121,2***	***17,3***	***6 042,5***	***5 794,2***	***18,2***	***673,0***	***13,1***
Forint és devizaadósság összesen	***29 478,3***	***99,3***	***31 601,7***	***31 570,5***	***99,3***	***2 092,2***	***7,1***
Egyéb kötelezettségek	***203,7***	***0,7***	***251,5***	***208,6***	***0,7***	***5,0***	***2,4***
Mindösszesen	**29 682,0**	**100,0**	**31 853,3**	**31 779,1**	**100,0**	**2 097,2**	**7,1**

Forrás: ÁKK 2020. július havi monitoring táblázata alapján, ÁSZ szerkesztés

Megfordult az a korábbi tendencia, miszerint a forintban fennálló adósság részaránya folyamatosan emelkedett. A devizaadósságok részaránya a 2019. év végi 17,3%-ról 18,2%-ra nőtt. A háttérben a 2020. áprilisi devizakötvény és júniusi Zöld Kötvény kibocsátások állnak. Ezzel párhuzamosan a forintadósság aránya 82,1%-ról 81,1%-ra csökkent. Az ÁSZ korábbi, „A bruttó külső adósság és az államadósság finanszírozásának kapcsolata" és az „Adósságcsökkentés fenntarthatósága" című elemzéseiben is rámutatott, hogy devizaadósság arányának csökkentése hozzájárul a magyar gazdaság külső sérülékenységének, valamint a kamat-, és árfolyamkockázat csökkentéséhez.

A forintadósság összetételét tekintve a hitelek állománya 46,5 Mrd Ft-tal, a lakossági állampapírok állománya 608,4 Mrd Ft-tal csökkent 2019. évvége óta 2020. júliusáig, ezáltal a forintadósság növekedését jellemzően az államkötvények 1 913,3 és a diszkontkincstárjegyek állományának 160,8 Mrd Ft-os növekedése finanszírozta.

A lakossági állampapírok állományának alakulására kihatással volt az ideiglenesen visszaesett lakossági állampapír kereslet, illetve egyes állampapír lejáratok. A külföldi befektetők érdeklődése fennmaradt, azok állampapír állománya 375,2 Mrd Ft-tal nőtt júliusban az előző hónaphoz képest.

A Kormány augusztusi költségvetési hiánycél növelése kapcsán az ÁKK 2020. augusztus 26-án frissítette finanszírozási tervét, amelyben a korábbiakhoz képest nagyobb lakossági értékesítést jelez előre. A finanszírozási többletigényt egyrészt 882 Mrd Ft-tal magasabb lakossági nettó állampapír kibocsátással, másrészt 948 Mrd Ft aukciós forintkötvény kibocsátással kívánja teljesíteni 2020. év vonatkozásában. A devizafinanszírozáson nem változtat az ÁKK a korábbi tervhez képest. A devizakötvény kibocsátás 4 Mrd euró marad, amiből augusztusig 3,5 Mrd euró valósult meg.

18. Az államadósság-mutató számlálójának és nevezőjének alakulását leginkább befolyásoló tényezők bemutatása

A Stabilitási tv. 2. § -a rögzíti: Az Alaptörvény 36. cikk (4) és (5) bekezdésében, valamint 37. cikk (2) és (3) bekezdésében foglaltak végrehajtása során figyelembe veendő mindenkori államadósság mutatója (a továbbiakban: államadósság-mutató) olyan, százalékban kifejezett, egy tizedesig kerekített hányados, amely

a) számlálójában az államadósságnak,
b) nevezőjében a Közösségben a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló tanácsi rendeletben meghatározottak szerint számított bruttó hazai terméknek

e törvény szerinti értéke szerepel.

Az Alaptörvény 36. cikkének (4) bekezdése szerint az Országgyűlés nem fogadhat el olyan költségvetési törvényt, amelynek eredményeként az államadósság mértéke meghaladhatja a teljes hazai össztermék felét. **Az Alaptörvény eltérést tesz lehetővé a nemzetgazdasági egyensúly helyreállításához szükséges mértékben, különleges jogrend idején vagy a nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaesése esetén**.

A Stabilitási tv. 2015. évtől hatályos adósságszabálya szerint a tervezett adósság növekedési üteme nem haladhatja meg a költségvetési évre várt infláció és a bruttó hazai termék reál növekedési üteme felének a különbségét. A Kormány a tényadatok alapján félévente köteles felülvizsgálni az adósság-szabály érvényesülését, illetve az **Alaptörvényben foglalt „tartós és jelentős" viszszaesés költségvetési év közbeni bekövetkezése esetén a költségvetésben foglalt teljesítési kötelezettségek felfüggesztésre kerülnek.**

Az államadósság-mutató számlálójában az államadósság – törvény általi meghatározott módon kiszámított – értéke szerepel, azaz az államháztartás központi alrendszerén kívül az önkormányzati alrendszer és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek együttes konszolidált év végi adóssága, a nevezőjében pedig az éves bruttó hazai termék (GDP) áll. Az államadósság fogalmába az államháztartás központi alrendszerének és az önkormányzati alrendszerének adósságán túl a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek

konszolidált adóssága is beletartozik. A kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek körét a Minisztérium (PM) közleménye tartalmazza.

A COVID-19 járvány és az annak következtében kialakult válság jelentősen átírta a gazdasági és költségvetési folyamatokat. Az államháztartás központi alrendszere 2020. I. félévi 1 837,4 Mrd Ft-os hiányához mind a járványügyi, mind a gazdaságvédelmi intézkedések kiadásai is hozzájárultak, továbbá az uniós fejlesztések előfinanszírozásának szükségessége.

A 2020. évi költségvetési törvényben foglalt előirányzatokhoz képest várhatóan túllépést fognak mutatni a tényadatok a következő esetekben. A következő táblázatban azok a bevételek és kiadások szerepelnek, amelyek az eredeti előirányzatban meghatározott érték 90%-át meghaladták a központi kormányzat 2020. augusztusi előzetes mérlege alapján:

35. sz. táblázat

Az előirányzat 90%-át meghaladó központi költségvetési bevételek és kiadások 2020. I-VIII. hó (M Ft)

	Eredeti előirány-zat	2020. I-VIII. hó	előir. %-a
BEVÉTELEK			
Gépjárműadó	51 500,0	47 993,7	93,2%
Háztartási alkalmazott utáni regisztrációs díj		14,4	-
KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK BEVÉTELEI	**1 430 356,0**	**1 698 499,0**	**118,7%**
Költségvetési szervek bevételei	1 373 736,3	1 385 541,3	100,9%
Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei	42 535,4	311 568,2	732,5%
BEFIZETÉS AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS ALRENDSZEREIBŐL	**161 225,6**	**402 662,0**	**249,8%**
Helyi önkormányzatok befizetései	43 021,2	40 756,2	94,7%
ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS BEFIZETÉSEK	**162 490,0**	**242 764,1**	**149,4%**
KAMATBEVÉTELEK	**32 434,1**	**117 149,0**	**361,2%**
EGYÉB BEVÉTELEK	**11 791,5**	**39 210,5**	**332,5%**
Egyéb bevételek	3 400,0	4 336,7	127,5%
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP	**11 100,0**	**12 107,5**	**109,1%**
Egészségügyi hozzájárulás	100,0	436,3	436,3%
KIADÁSOK			
EGYEDI ÉS NORMATÍV TÁMOGATÁSOK	**408 022,5**	**399 091,5**	**97,8%**
KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK KIADÁSAI	**9 134 517,4**	**8 411 542,0**	**92,1%**
Költségvetési szervek kiadásai	4 726 409,7	4 602 407,2	97,4%
Passzív kiadások	83 000,0	81 080,1	97,7%
KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS	**-358 968,3**	**-1 873 060,3**	**521,8%**
KÖZPONTI ALRENDSZER ÖSSZESEN	***-367 010,1***	***-2 261 293,3***	***616,1%***

Forrás: ÁKK A központi kormányzat előzetes mérlege 2020.08. hó, ÁSZ szerkesztés

Az államadósság-mutató számlálójának és nevezőjének alakulását érintően az alábbi lehetséges további kockázatok állnak fenn:

- A központi alrendszer magas finanszírozási szükséglete (hiánya);
- Ez euró/forint árfolyam változása;
- A kamatkiadások, kamatbevételek;
- A devizában fennálló adósság árfolyam-különbözete;
- A forintadósság aránya;
- Az adósság-átvállalások.

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: A Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendeletben megállapított forrásai és kiadásai (MFt)

Alap	Források (éves előirányzat)	Összeg	Kiadások (teljesülés)	Összeg
Járvány Elleni Védekezési Alap	Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka *(2020. évi Költségvetési tv.: XXII. Miniszterelnöki Kormányiroda fejezet, 21. Központi kezelésű előirányzatok cím, 4. Központi tartalékok alcím, 2. Országvédelmi Alap jogcímcsoport előirányzata)*	378 000,0	Egészségügyi szakdolgozók és védőnők korábban eldöntött béremelésének kiadása	81 894,6
	Pártok támogatása 50%-ának átcsoportosítása *(2020. évi Költségvetési tv.: I. Országgyűlés fejezet, 8. Pártok támogatása cím előirányzat 50 %-a)*	1 274,4	Egészségügyi dolgozók 2020. évi egyszeri bérkiegészítése (500 ezer Ft/fő)	70 600,0
	Költségvetési átcsoportosítások	46 941,5	Eldöntött, illetve megvalósult eszközbeszerzések, beruházások	380 500,0
	Kiskereskedelmi adó	36 000,0		
	Gépjárműadó központi költségvetésbe átirányított része	34 400,0		
	Pénzintézeti szektor hozzájárulása	55 000,0		
	Egészségügyi szakdolgozók és védőnők korábban eldöntött béremelésének a fedezete	81 894,6		
	Összesen	**633 510,5**	**Összesen**	**532 994,6**
Gazdaságvédelmi Alap	Központi intézmények és programok megtakarításai	922 553,2	Gazdaságvédelmi programok	922 553,2
	Nemzeti Foglalkoztatási Alap bevételei *(2020. évi Költségvetési tv.: LXIII. Nemzeti Foglalkoztatási Alap bevételei)*	423 100,0	Nemzeti Foglalkoztatási Alap kiadása	423 100,0
	Összesen	**1 345 653,2**	**Összesen**	**1 345 653,2**
	Források összesen	**1 979 163,7**	**Kiadások összesen**	**1 878 647,8**

Forrás: 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet 1. sz. melléklet alapján ÁSZ szerkesztés

2. számú melléklet: A 2020. évi Országvédelmi Alap/Járvány elleni védekezés központi tartaléka előirányzat felhasználása 2020.06.30.

Témák	Felelős	Összeg (M Ft)
Járványügyi védekezést szolgáló eszközbeszerzések	BM	4 523,6
Járványügyi védekezés kapcsán Országos Polgárőr Szövetség megnövekedett feladataira		100,0
az egészségügyi és egészségügyben dolgozókat érintő egyszeri rendkívüli juttatás biztosítása	Egészségbiztosítási Alap	94 342,0
egészségügyi és egészségügyben dolgozókat érintő egyszeri rendkívüli juttatás kifizetéséhez szükséges további többletforrás		7 000,0
Járványügyi védekezést szolgáló eszközbeszerzések	EMMI	68 643,5
Nemzeti Népegészségügyi Központ, a Dél-pesti Centrumkórház - Országos Hematológiai és Infektológiai Intézet, Kiskunhalasi Semmelweis Kórház, Szent Margit Kórház, Orosházi Kórház, Veszprém Megyei Tüdőgyógyintézet, Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet részére a koronavírus elleni védekezéssel közvetlenül összefüggő eszközbeszerzésekre és beruházásokra	EMMI	594,4
Magyar Vöröskereszt támogatása	EMMI	550,0
Járványügyi védekezést szolgáló eszközbeszerzések	ITM	7 204,3
Innovációs és Technológiai Minisztérium által – a Semmelweis Egyetem járványügyi helyzet kezelésével összefüggő kiadásainak biztosítása érdekében – megelőlegezett 3 464 100 000 Ft visszapótlása		3 464,1
Járványügyi védekezést szolgáló eszközbeszerzések	KKM	354 900,0
Járványügyi védekezést szolgáló eszközbeszerzések (KKM visszapótlás)		99 500,0
Járványügyi védekezést szolgáló eszközbeszerzések	PM	262,9
Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságnál felmerülő koronavírus járvány elleni védekezés miatti többletkiadások		1 140,9
Összesen		642 225,7
Felhasználható keret (+pártok támogatásából 1.274.450.000 Ft + önkormányzatoktól átcsoportosítás 46.941.500.000 Ft)		426 216,0
Rendelkezésre áll (Felhasználható keret - Összesen)		- 216 009,7

Forrás: PM - Kimutatás a 2020. évi Országvédelmi Alap/Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka előirányzat felhasználásáról alapján ÁSZ szerkesztés

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK

RÖVIDÍTÉS	RÖVIDÍTÉS KIFEJTÉSE
ÁEEK	Állami Egészségügyi Ellátó Központ
ÁFA	Általános forgalmi adó
ÁKK	Államadósság Kezelő Központ Zrt.
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BGA	Bethlen Gábor Alap
BM	Belügyminisztérium
BMSK Zrt.	Beruházási, Műszaki Fejlesztési, Sportüzemeltetési és Közbeszerzési Zrt.
CEF	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz projekt
CSOK	Családi otthonteremtési kedvezmény
E. Alap	Egészségbiztosítási Alap
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
EKHO	Egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás
ELKA	Elkülönített állami pénzalapok
EMMI	Emberi Erőforrások Minisztériuma
EU	Európai Unió
GDP	Gross Domestic Product (Bruttó hazai termék)
GINOP	Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program
GVA	Gazdaságvédelmi Alap
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
IMF	International Monetary Fund (Nemzetközi Valutaalap)
IMF WEO	A Nemzetközi Valutaalap Világgazdasági kilátások kiadványa
ITM	Innovációs és Technológiai Minisztérium
JEVA	Járvány Elleni Védekezési Alap
JEVKT	Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka
KATA	kisadózó vállalkozások tételes adója
KEHOP	Környezet és Energetikai Hatékonysági Operatív Program
Kincstár	Magyar Államkincstár
KIVA	kisvállalati adó
KKM	Külgazdasági és Külügyminisztérium
KNPA	Központi Nukleáris Pénzügyi Alap
KÖFOP	Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KT	Költségvetési Tanács
MFB Zrt.	Magyar Fejlesztési Bank Zrt.
MNB	Magyar Nemzeti Bank
MNV Zrt.	Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NFA	Nemzeti Foglalkoztatási Alap
NHKV Zrt.	Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt.
NKA	Nemzeti Kulturális Alap
NKFIA	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap
NÚSZ Zrt.	Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt.
NVTNM	Nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
Ny. Alap	Nyugdíjbiztosítási Alap

RÖVIDÍTÉS	RÖVIDÍTÉS KIFEJTÉSE
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development, (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet)
OVA	Országvédelmi Alap
PM	Pénzügyminisztérium
PTNM	Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter
RKI	Rendkívüli kormányzati intézkedések tartaléka
RSZTOP	Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program
SZOCHO	Szociális hozzájárulási adó
TB Alapok	Társadalombiztosítási Alapok (Nyugdíjbiztosítási Alap és Egészségbiztosítási Alap)
TOP	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
VEKOP	Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program
WHO	World Health Organization (Egészségügyi Világszervezet)
Áht.	Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
Ávr.	Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet
jövedékiadó-törvény	a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény
2020. évi Költségvetési tv.	Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény
Tao tv.	a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény
Stabilitási tv.	Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCIV. Törvény
47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet	a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet
61/2020. (III. 23.) Korm. rendelet	a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet közterhekkel kapcsolatos részletszabályairól és egyes új intézkedésekről szóló 61/2020. (III. 23.) Korm. rendelet
92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet	Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 92/2020. (IV.6.) Korm. rendelet
108/2020. (IV.14.) Korm. rendelet	a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása érdekében a Járványügyi Alap feltöltését szolgáló, hitelintézetek járványügyi helyzettel összefüggő különadójáról szóló 108/2020. (IV.14.) Korm. rendelet
109/2020. (IV. 14.) Korm. rendelet	a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása érdekében a Járványügyi Alap feltöltését szolgáló kiskereskedelmi adóról szóló 109/2020. (IV. 14.) Korm. rendelet
140/2020. (IV. 21.) Korm. rendelet	a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklése érdekében szükséges adózási könnyítésekről szóló 140/2020. (IV. 21.) Korm. rendelet

FOGALOMTÁR

Piaci beszerzési ár	„az az ár, amelyet egységnyi termék vagy szolgáltatás igénybevételéért a felhasználó ténylegesen fizet. (Tehát nem tartalmazza a termelő célú felhasználáshoz vásárolt termékek és szolgáltatások után visszaigényelhető áfát, valamint a terméktámogatások értékét.)” KSH
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	az elszámolási időszakban vásárolt vagy saját termelésben előállított tárgyi eszközök és immateriális javak értéke, a használt tárgyi eszközök értéknövekedése, a külföldről származó tárgyieszköz-apport, valamint a pénzügyi lízing konstrukcióban beszerzett tárgyi eszközök értéke (KSH)
GDP felhasználási oldal	GDP= háztartások végső fogyasztási kiadásai + államháztartás végső fogyasztási kiadásai + nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai + bruttó állóeszköz-felhalmozás + készletváltozás + export – import (KSH)
GDP termelési oldal	A GDP a termelési oldalról az egyes ágazatok vagy szektorok által előállított kibocsátás és a folyó termelő felhasználás különbségeinek értékével és az ágazatokra vagy szektorokra fel nem osztható termékadók és - támogatások egyenlegének összegével egyenlő. (KSH)
Dezinfláció	az infláció csökkenésének folyamata. Dezinfláció egészen addig lehet jelen a gazdaságban, ameddig az inflációs ráta pozitív előjelű. Amikor a ráta átvált negatív előjelre, akkor már deflációról beszélünk.

JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

Törvények

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)	
1997. évi LXXXI. törvény	a társadalombiztosítási nyugellátásról
2011. évi CXCIV. törvény	Magyarország gazdasági stabilitásáról
2012. évi CXVI. törvény	a pénzügyi tranzakciós illetékről
2014. évi LXXVI. törvény	a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról
2018. évi L. törvény	Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről
2018. évi LII. törvény	a szociális hozzájárulási adóról
2019. évi LXXI. törvény	Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről
2020. évi LVII. Törvény	a veszélyhelyzet megszüntetéséről
2020. évi LVIII. Törvény	a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről
2020. évi LX. Törvény	a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény módosításáról
2020. évi XII. törvény	a koronavírus elleni védekezésről
2020. évi XLVI. törvény	egyes adózási tárgyú törvényeknek a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklése érdekében szükséges módosításáról
2020. évi XLV. törvény	a kiskereskedelmi adóról

Kormányrendeletek

40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet	veszélyhelyzet kihirdetéséről
47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet	a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről
51/2020. (III. 20.) Korm. rendelet	a települési önkormányzatok által fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében foglalkoztatott kisgyermeknevelők, dajkák és szaktanácsadók 2020. évi illetményéhez kapcsolódó bölcsődei kiegészítő támogatásról
61/2020. (III. 23.) Korm. rendelet	a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet közterhekkel kapcsolatos részletszabályairól és egyes új intézkedésekről
92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet	a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól
103/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet	a kutató-fejlesztő tevékenységet végző munkavállalók veszélyhelyzet idején megvalósuló foglalkoztatásának a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében történő támogatásáról

105/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet	a veszélyhelyzet idején történő csökkentett munkaidős foglalkoztatásnak a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében történő támogatásáról
108/2020. (IV. 14.) Korm. rendelet	a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása érdekében a Járványügyi Alap feltöltését szolgáló, hitelintézetek járványügyi helyzettel összefüggő különadójáról
109/2020. (IV. 14.) Korm. rendelet	a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása érdekében a Járványügyi Alap feltöltését szolgáló kiskereskedelmi adóról
116/2020. (IV. 15.) Korm. rendelet	a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a látvány-csapatsportok támogatásának eltérő szabályairól
140/2020. (IV. 21.) Korm. rendelet	a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklése érdekében szükséges adózási könnyítésekről
282/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet	a 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet megszüntetéséről
367/2010. (XII. 30.) Korm. rendelet	a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény végrehajtásáról
368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet	az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
300/2019. (XII. 11.) Korm. rendelet	a nyugellátások és egyes más ellátások 2020. január havi emeléséről

Határozatok

41/2020. (VI. 17.) ME határozat	a veszélyhelyzet megszüntetéséről szóló 2020. évi LVII. törvény, a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény, valamint a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény módosításáról szóló 2020. évi LX. törvény hatálybalépéséről
1019/2020. (II. 6.) Korm. határozat	a címrendi kiegészítésről, valamint a Központi Maradványelszámolási Alapból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról
1020/2020. (II. 6.) Korm. határozat	a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból és a Beruházás Előkészítési Alapból történő előirányzat-átcsoportosításról, valamint egyes kormányhatározatok módosításáról
1021/2020. (11.6.) Korm. határozat	a 2020. évi Nyári Dicsőítő Iskola megrendezésének támogatásáról
1035/2020. (II. 13.) Korm. határozat	a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról
1060/2020. (II. 25.) Korm. határozat	a Közszolgálati Apartmanház létrehozásának támogatásáról
1065/2020. (II. 28.) Korm. határozat	települési önkormányzatok fejlesztési és működési feladatainak támogatásáról és a IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezetben új jogcímek létrehozásáról
1104/2020. (III. 14.) Korm. határozat	a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról

1106/2020. (III. 14.) Korm. határozat	a Központi Maradványelszámolási Alapból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról
1120/2020. (III. 20.) Korm. határozat	a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról
1136/2020. (III. 31.) Korm. határozat	a nemzetiségi nevelési-oktatási feladatot ellátó pedagógusok differenciált mértékű nemzetiségi pótlékához nyújtott 2020. évi költségvetési támogatás biztosításához szükséges előirányzat-átcsoportosításokról
1138/2020. (IV. 8.) Korm. határozat	a történelmi egyházak bázisán létrejövő egészségügyi szakképzés szakmai és infrastrukturális alapjainak megteremtését célzó beruházás előkészítési feladatainak megvalósításához szükséges forrásbiztosításáról
1151/2020. (IV. 14.) Korm. határozat	a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a települési önkormányzatok fejlesztési és működési támogatásáról
1153/2020. (IV. 14.) Korm. határozat	a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet területén keletkező kezelt csapadékvizek továbbítására alkalmas hálózat kiépítéséhez szükséges többletforrás biztosításáról
1154/2020. (IV. 14.) Korm. határozat	a Központi Maradványelszámolási Alapból és a Beruházás Előkészítési Alapból történő előirányzat-átcsoportosításról, a központi költségvetést érintő címrendi módosításról, valamint egyes kormányhatározatok módosításáról
1166/2020. (IV. 21.) Korm. határozat	a Budapesti Honvéd Sportegyesület 2020-2023. évi sportcélú létesítményfejlesztési programja előkészítésének a Beruházás Előkészítési Alapból történő támogatásáról
1176/2020. (IV. 23.) Korm. határozat	a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Beruházás Előkészítési Alapból, a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból történő és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, valamint egyes kormányhatározatok módosításáról
1204/2020. (V. 7.) Korm. határozat	a Mórichidán megvalósuló, a Fő utca útburkolatának felújításával kapcsolatos költségek támogatásáról
1210/2020. (V. 8.) Korm. határozat	a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból történő és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, valamint egyes kormányhatározatok módosításáról
1239/2020. (V. 15.) Korm. határozat	a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból történő előirányzat-átcsoportosításról
1241/2020. (V. 18.) Korm. határozat	a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a Központi Maradványelszámolási Alapból történő és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról
1262/2020. (V. 28.) Korm. határozat	a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzata fejlesztési programjának támogatásáról
1263/2020. (V. 28.) Korm. határozat	a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a Központi Maradványelszámolási Alapból és a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka előirányzatból történő előirányzat-átcsoportosításról, valamint a Karcagi Járásbíróság állami tulajdonú ingatlanban történő elhelyezéséről

1271/2020. (VI. 2.) Korm. határozat	az iparterület fejlesztését szolgáló önkormányzati támogatásról
1273/2020. (VI. 2.) Korm. határozat	egyes fejezetek közötti és fejezeten belüli előirányzat-átcsoportosításokról, kötelezettségvállalás engedélyezéséről, valamint egyes kormányhatározatok módosításáról
1278/2020. (VI. 3.) Korm. határozat	a XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások, valamint a XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma költségvetési fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról
1293/2020. (VI. 11.) Korm. határozat	a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtásához kapcsolódó honvédelmi munkaerőpiaci helyzet fejlesztéséhez szükséges források biztosításáról
1320/2020. (VI. 12.) Korm. határozat	az egyes fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításokról
1332/2020. (VI. 22.) Korm. határozat	a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a Központi Maradványelszámolási Alapból történő előirányzat-átcsoportosításról és egyes kormányhatározatok módosításáról
1348/2020. (VI. 30.) Korm. határozat	a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, valamint egyes kormányhatározatok módosításáról
1684/2018. (XII. 17.) Korm. határozat	az egészségügyi szakdolgozók és védőnők 2019–2022. évekre vonatkozó bérfejlesztéséről
1313/2020. (VI. 12.) Korm. határozat	a veszélyhelyzet során nyújtott többletmunkájuk elismeréseként az egészségügyi és egészségügyben dolgozókat érintő egyszeri rendkívüli juttatás biztosításáról

FELHASZNÁLT IRODALOM

Állami Számvevőszék (2020): *Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2019 II. félévi költségvetési folyamatokról*
(https://www.asz.hu/storage/files/files/elemzesek/2020/kt_20200606.pdf?ctid=1296)
Állami Számvevőszék: *Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2019. I. félévi költségvetési folyamatokról*
(https://www.asz.hu/storage/files/files/elemzesek/2019/20190711_elemzes_KT_2019_I_felevi_koltsegvetesi_folyamatokrol.pdf?ctid=1271)
ÁKK: 2020. júniusi és júliusi monitoring jelentések és táblázat
(https://akk.hu/akk-kiadvanyok/elemzesek)
ÁKK: EDP jelentés 2020. I. negyedév
Módosította 2020. évi finanszírozási tervét az Államadósság Kezelő Központ – sajtóközlemény
(https://akk.hu/content/path=Sajtokozlemeny_Fintervmodositas_0826)
Európai Bizottság (2020a): *Spring 2020 Economic Forecast*
(https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip125_en.pdf)
Európai Bizottság (2020b): *Summer 2020 Economic Forecast*
(https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip132_en.pdf)
Innovációs és Technológiai Minisztérium adatszolgáltatása, adatok_2020_I_félév.xlsx
International Monetary Fund (2020a): *World Economic Outlook (April 2020)*
(https://www.imf.org/~/media/Files/Publications/WEO/2020/April/English/text.ashx)
International Monetary Fund (2020b): *World Economic Outlook (June 2020)*
(https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/06/24/WEOUpdateJune2020)
Központi Statisztikai Hivatal (2020a): *Gyorstájékoztatók: Bruttó Hazai Termék*
(https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/gdp2003)
Központi Statisztikai Hivatal (2020b): *Gyorstájékoztatók: Bruttó Hazai Termék*
(https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/gde2006)
Központi Statisztikai Hivatal (2020c): *Gyorstájékoztatók: Fogyasztói árak*
(https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/far2006)
Központi Statisztikai Hivatal (2020d): *Gyorstájékoztatók: Beruházás*
(https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ber2003)
Központi Statisztikai Hivatal (2020e): *Gyorstájékoztatók: Keresetek*
(https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ker2005)
Központi Statisztikai Hivatal (2020f): *Gyorstájékoztatók: Foglalkoztatottság*
(https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/fog2003)
Központi Statisztikai Hivatal (2020g): *Gyorstájékoztatók: Foglalkoztatottság*
(https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/fog2004)
Központi Statisztikai Hivatal (2020h): *Gyorstájékoztatók: Foglalkoztatottság*
(https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/fog2005)
Központi Statisztikai Hivatal (2020i): *Gyorstájékoztatók: Foglalkoztatottság*
(https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/fog2006)
Központi Statisztikai Hivatal: *Gyorstájékoztató*k: A kormányzati szektor egyenlege, 2020. I. negyedév
(https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/krm/krm2003.html)
Magyar Államkincstár: *2020. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai*
(http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetesi-informaciok/a-2020-evi-kozponti-koltsegvetes-vegrehajtasanak-adatai/4049/)
Magyar Államkincstár: *Mérlegek*
(http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetesi-informaciok/koltsegvetes_merleg_1
http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetesi-informaciok/koltsegvetes_merleg_3
http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetesi-informaciok/koltsegvetes_merleg_2)

Magyar Államkincstár: *Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet felhasználása 2020. évben* (http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetesi-informaciok/koltsegvetes_merleg_6/227/)
Magyar Bankszövetség (http://www.bankszovetseg.hu/hirek-aktualitasok.cshtml?lang=hun)
Magyar Nemzeti Bank (2020): *Inflációs jelentés 2020 június* (https://www.mnb.hu/letoltes/hun-ir-digitalis-2.pdf)
Magyarország Kormánya (2020): *Magyarország Konvergencia programja 2020-2024*, 2020. április (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european-semester-convergence-programme-hungary_hu.pdf)
Magyarország Kormánya T/6322. számú TÖRVÉNYJAVASLAT MAGYARORSZÁG 2020. ÉVI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL
Általános indoklás
Magyarország Kormánya T/6322. számú TÖRVÉNYJAVASLAT MAGYARORSZÁG 2020. ÉVI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL FEJEZETI INDOKOLÁSOK I. kötet
Magyarország Kormánya T/6322. számú TÖRVÉNYJAVASLAT MAGYARORSZÁG 2020. ÉVI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL FEJEZETI INDOKOLÁSOK II. kötet
Nemzeti Adó- és Vámhivatal (2020): *Miniszteri levél, 2020. július 9.*
Nemzeti Adó- és Vámhivatal: Gyorsabban kaphatják vissza az áfát a kkv-k (https://www.nav.gov.hu/nav/sajtoszoba/hirek/Gyorsabban_kaphatjak_20200430.html)
OECD (2020): *OECD Economic Outlook, Volume 2020 Issue 1,* No. 107., OECD Publishing, Paris (https://doi.org/10.1787/0d1d1e2e-en)
https://www.parlament.hu/: *NKA 2020. évi költségvetési javaslata , NKFIA 2020. évi költségvetési javaslata, KNPA 2020. évi költségvetési javaslata, NFA 2020. évi költségvetési javaslata, BGA 2020. évi költségvetési javaslata, Ny. Alap 2020. évi költségvetési javaslata, E. Alap 2020. évi költségvetési javaslata*
Pénzügyminisztérium (2019): *Makrogazdasági és Költségvetési Előrejelzés 2019-2023* (https://www.kormany.hu/download/b/7e/b1000/Makrogazdas%C3%A1gi%20%C3%A9s%20k%C3%B6lts%C3%A9gvet%C3%A9si%20el%C5%91rejelz%C3%A9s%20%282019-2023%29.pdf)
Pénzügyminisztérium (2020): *Tájékoztató - az államháztartás központi alrendszerének 2020. május végi helyzetéről* (https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2020-majus-havi-helyzeterol)
Pénzügyminisztérium (2020): *Tájékoztató - az államháztartás központi alrendszerének 2020. június végi helyzetéről* (https://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/allamhaztartasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/reszletes-tajekoztato-az-allamhaztartas-kozponti-alrendszerenek-2020-junius-havi-helyzeterol)
Pénzügyminisztérium: *Kimutatás a 2020. évi Országvédelmi Alap/Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka előirányzat felhasználásáról*
World Bank (2020): *Global Economic Prospects (June 2020)* (https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/33748/9781464815539.pdf)

HIVATKOZÁSJEGYZÉK

[i] https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qsf001.html
[ii] https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qsf002.html
[iii] https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpt001.html
[iv] https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpt005a.html?down=1722
[v] https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpt009a.html
[vi] https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpt009a.html
[vii] https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpt004a.html
[viii] https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_okfa008a.html
[ix] https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qse008b.html?down=386
[x] https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qse008b.html?down=386
[xi] https://nav.gov.hu/nav/ado/afa/A_koronavirus_jarvany20200512.html
[xii] https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/mun/mun2005.html
[xiii] https://www.parlament.hu/irom41/10710/10710.pdf
[xiv] https://koronavirus.gov.hu/cikkek/megjelent-jarvany-ellen-vedekezesi-alaprol-es-gazdasagvedelmi-alaprol-szolo-rendelet
[xv] Pénzügyminisztérium: Kimutatás a 2020. évi Országvédelmi Alap/Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka előirányzat felhasználásáról
[xvi] Magyar Államkincstár: A központi költségvetés előzetes egyenlege (2020. I-VI. hó)
[xvii] Pénzügyminisztérium: Kimutatás a 2020. évi Gazdaságvédelmi programok előirányzat felhasználásáról
[xviii] Pénzügyminisztérium: A Nemzeti Foglalkoztatási Alapból a veszélyhelyzettel összefüggően nyújtott támogatások kiadásai
[xix] A vámbeszedési költség megtérítése és az uniós támogatások utólagos megtérülése is szerepel az uniós bevételek (terv: 17,1 Mrd Ft, tény 9,4 Mrd Ft) között jelen elemzésben, ez is növeli a 2020. I. félévi európai uniós fejlesztési költségvetés hiányát, azaz a hazai finanszírozási igényt.
[xx] Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2020. június végi helyzetéről, 2020. június, Pénzügyminisztérium
[xxi] A Központi költségvetés előzetes mérlege 2020. I-VI. hó, Magyar Államkincstár
[xxii] A Központi költségvetés előzetes mérlege 2020. I-VII. hó, Magyar Államkincstár
[xxiii] 2020. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai 2020.06. hó, Magyar Államkincstár
[xxiv] https://nfk.gov.hu/
[xxv] IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet felhasználása 2020. évben, Magyar Államkincstár
[xxvi] Kimutatás a 2020. évi Országvédelmi Alap/Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka előirányzat felhasználásáról, Pénzügyminisztérium

1052 Budapest, Apáczai Cs. J. u. 10. | 1364 Budapest 4. Pf. 54
TEL: +36 1 484 9100
email: szamvevoszek@asz.hu
web: www.asz.hu | www.aszhirportal.hu